

TVEDESTRAND
KOMMUNE

Årsberetning 2023

2023

Innholdsfortegnelse

1	Tvedestrand (1)	5
1.1	Innledning	5
1.2	Sammendrag	6
1.3	Hovedbilder.....	9
1.3.1	<i>Folketall</i>	9
1.3.2	<i>Arbeidsmarked</i>	11
1.3.3	<i>Folkehelse</i>	13
1.4	Hovedstrategi.....	14
1.5	Styringssystem og målekart	15
1.5.1	<i>Målekart</i>	15
1.5.2	<i>Handlingsregler</i>	16
1.5.3	<i>Politisk og administrativ organisering</i>	16
1.5.4	<i>Utviklings- og omstillingsarbeid</i>	17
1.6	Tjenester, forvaltning og klimatiltak	20
1.6.1	<i>Tjenester</i>	20
1.6.2	<i>Forvaltning</i>	20
1.6.3	<i>Klimatiltak</i>	20
1.6.4	<i>Brukertilfredshet</i>	21
1.6.5	<i>Tilsyn</i>	21
1.6.6	<i>Internkontroll</i>	21
1.7	Medarbeidere.....	25
1.7.1	<i>Antall årsverk</i>	25
1.7.2	<i>Medarbeiderundersøkelse og arbeidsmiljø</i>	25
1.7.3	<i>Sykefravær</i>	26
1.7.4	<i>Seniortiltak</i>	27
1.7.5	<i>Kompetansetiltak</i>	27
1.7.6	<i>Likestilling og mangfold</i>	27
1.7.7	<i>Etikk</i>	33
1.7.8	<i>AKAN-arbeid</i>	34
1.8	Økonomi	35
1.8.1	<i>Hovedtrekk</i>	35
1.8.2	<i>Driftsregnskapet, inklusive avvik</i>	44
1.8.3	<i>Investeringsregnskapet, inklusive avvik</i>	53
1.8.4	<i>Finansforvaltning</i>	54
1.8.5	<i>Finansielle nøkkeltall</i>	60

2	Kommunedirektør, stab og IKT (200)	61
2.1	Sektorenes rapporter	61
2.1.1	Økonomi	61
2.1.2	Årsverk	62
2.1.3	Nøkkeltall - aktivitetsnivå i tjenestene.....	62
2.1.4	Sykefravær	62
2.1.5	Målekart.....	62
2.1.6	Fokusområder.....	63
2.1.7	Helse, miljø og sikkerhet.....	64
3	Samfunn og infrastruktur (210)	65
3.1	Sektorenes rapporter	65
3.1.1	Økonomi	65
3.1.2	Årsverk	68
3.1.3	Nøkkeltall - aktivitetsnivå i tjenestene.....	69
3.1.4	Sykefravær	73
3.1.5	Målekart.....	74
3.1.6	Fokusområder.....	74
3.1.7	Helse, miljø og sikkerhet.....	75
4	Læring og oppvekst (220)	77
4.1	Sektorenes rapporter	77
4.1.1	Økonomi	77
4.1.2	Årsverk	78
4.1.3	Nøkkeltall - aktivitetsnivå i tjenestene.....	78
4.1.4	Sykefravær	79
4.1.5	Målekart.....	80
4.1.6	Fokusområder.....	81
4.1.7	Helse, miljø og sikkerhet.....	81
5	Velferd, psykisk helse og habilitering (230)	84
5.1	Sektorenes rapporter	84
5.1.1	Økonomi	84
5.1.2	Årsverk	86
5.1.3	Nøkkeltall - aktivitetsnivå i tjenestene.....	87
5.1.4	Sykefravær	94
5.1.5	Målekart.....	94
5.1.6	Fokusområder.....	95
5.1.7	Helse, miljø og sikkerhet.....	95

6	Helse, familie og rehabilitering (240)	97
6.1	Sektorenes rapporter	97
6.1.1	Økonomi	97
6.1.2	Årsverk	99
6.1.3	Nøkkeltall - aktivitetsnivå i tjenestene.....	100
6.1.4	Sykefravær	105
6.1.5	Målekart.....	105
6.1.6	Fokusområder.....	106
6.1.7	Helse, miljø og sikkerhet.....	106

1 Tvedestrand (1)

1.1 Innledning

Innledning

Etter kommuneloven skal kommunen hvert år utarbeide årsregnskap og en årsberetning. Disse skal behandles av kommunestyret senest innen 1. juli.

Årsberetningen skal gjøre rede for forhold som er viktige for å bedømme den økonomiske utviklingen og stillingen, og om den økonomiske utviklingen og stillingen ivaretar den økonomiske handleevnen over tid. Det skal redegjøres for vesentlige beløpsmessige avvik mellom årsbudsjettet og regnskapet, og vesentlige avvik fra kommunestyrets premisser for bruken av bevilgningene.

Videre skal det redegjøres for virksomhetens måloppnåelse og andre ikke-økonomiske forhold som er av vesentlig betydning for kommunen eller innbyggerne.

Det skal også beskrives tiltak som er iverksatt og tiltak som planlegges iverksatt for å sikre en høy etisk standard.

Den faktiske tilstanden når det gjelder kjønnslikestilling skal omtales.

Hva kommunen gjør for å oppfylle arbeidsgivers aktivitetsplikt etter likestillings- og diskrimineringsloven § 26 skal også være tema i årsberetningen.

Dette dokumentet har først en del (kapittel 1.1-1.8) som er selve årsberetningen, deretter følger del 2 (kapittel 2-6) som er gir en grundigere omtale av tjenesteområdene, kalt sektorenes rapporter. Disse årsrapportene er utarbeidet i tråd med den nye administrative organiseringen som ble innfasert fra høsten 2020.

Årsberetningen gir først et kortfattet sammendrag, kapittel 1.2, over de viktigste resultatene innenfor tjenestene og økonomi for kommunen i 2023. Så følger hovedelementene i hovedstrategien for Tvedestrand kommune. Deretter kommer en gjennomgang av samfunnsutviklingen i Tvedestrand, styringssystem, handlingsregler, målekart, organisering og utviklingsarbeid samt tjenester og forvaltning inkludert internkontroll og tilsyn. Videre er medarbeidere, inkludering, mangfold og etikk samt kommunens økonomiske resultater beskrevet.

Hvis en innledningsvis leser kapittel 1.2 med sammendraget og kapittel 1.8 om økonomi i årsberetningsdelen, vil det kunne gi en god første innsikt.

Tvedestrand den 31.03.2024

Jan Magne Stensrud

Kommunedirektør

1.2 Sammendrag

Tvedestrand kommunes oppdrag er å gi dagens og fremtidens innbyggere tjenester med god kvalitet gjennom god ressursutnyttelse, og legge til rette for fremtidig vekst, utvikling og bærekraft. Konklusjonen er at kommunen også dette året har klart å produsere gode tjenester til innbyggerne. Kommunen har hatt god fremdrift i de store utbyggingsprosjektene. Kommunen som helhet fikk et regnskapsresultat der en måtte bruke en god del av disposisjonsfondet for å komme i balanse.

Som det er påpekt de senere årene ser en et bilde av en kommune med stadig mer utfordringer både driftsmessig og økonomisk. Økte lokale behov, ikke minst flere ressurskrevende brukere, økte vansker med rekruttering av flere typer personell, høyt sykefravær og økt vikarbruk er aktuelle stikkord. Sammen med stadig høyere gjeldsgrad, økende rentenivå, økt akkumulert premieavvik strammes den kommunale økonomien stadig til. I 2022 ble en reddet av solid vekst i rammeoverføringene. Det samme har ikke skjedd i 2023 og en ser seg nødt til å bruke av oppsparte midler.

Nedenfor er medtatt noen hovedoverskrifter for året som gjelder kommunen som organisasjon:

- Det har vært ekstra store utfordringer med hensyn til håndtering av økt tjenestebehov særlig i sektorene for Velferd, psykisk helse og habilitering (VPH) og Helse, familie og rehabilitering (HFR).
- Utgifter til overtid, vikarer og vikarbyrå i de samme sektorene har økt fordi det har vært vanskelig med å få rekruttert rett kompetanse ved ledige stillinger og ved sykefravær.
- Krigen i Ukraina har gitt Tvedestrand, både som samfunn og organisasjon, utfordringer av helsemessige, sosiale og praktiske art.
- Bruk av digitale verktøy har kommet for å bli. Digitale løsninger blir brukt mer utstrakt enn tidligere og en må ta inn over seg at det krever høyere kompetanse og økt ressursbruk.

Ved budsjettkontroll for 2. tertial ble det antydnet usikkerhet rundt det økonomiske driftsresultatet for året, og det ble på usikkert grunnlag antydnet et merforbruk på om minst 9 mill. kroner.

Årets budsjettavvik, merforbruk, landet på 12,2 mill. kroner. I tråd med regnskapsforskriften er dette dekket ved bruk av disposisjonsfond. Driftsregnskapet er etter dette gjort opp i balanse.

Hovedforklaringen på merforbruket er merforbruk på sektorene på til sammen 18,5 mill. kroner. Oversikt over de største avvikene mellom regnskap og regulert budsjett er følgende:

FELLESOMRÅDER:

- Mindreinntekter på skatt og rammetilskudd (2,4 mill. kroner)
- Merinntekter på eiendomsskatt (0,3 mill. kroner)
- Merinntekter generelle statstilskudd (integringstilskudd (5,9 mill. kroner)
- Merutgifter finans (0,1 mill. kroner)
- Innsparing lønnsoppgjør (0,2 mill. kroner)
- Netto merinntekter pensjon og premieavvik (2,6 mill. kroner)
- Tiltak flyktningarbeid i sektorene, restpost (0,4 mill. kroner)
- Mindre netto bruk av bundne fond (0,7 mill. kroner)
- Diverse merinntekter/mindreutgifter (0,1 mill. kroner)

SEKTORENE:

- Sektorene merforbruk på (18,5 mill. kr)

BALANSE:

- Mindreforbruk før årsoppgjørdisposisjoner: 12,2 mill. kr

Sektorene har samlet sett hatt et merforbruk i 2023. Det kan i store trekk tilskrives merutgifter til vikarer, ekstrahjelp og vikarbyrå på grunn av sykefravær samt utfordringer med å få rekruttert personale med rett kompetanse. Bakgrunnen er et økende tjenestebehov i helse- og omsorgssektorene som ikke var kjent på budsjetteringstidspunktet. Dette gjelder både nye brukere og økning av tjenester til andre brukere samt bortfall av inntekter for særlig ressurskrevende tjenester. I tillegg har en også ekstra utgifter innen tekniske tjenester og bygg og anlegg.

Enkelt sagt viser netto driftsresultat om driftsinntektene for året er store nok til å dekke årets utgifter. For Tvedestrand kommune var løpende utgifter høyere enn løpende inntekter i 2023. Netto driftsresultat utgjør - 18,706 mill. kroner, eller -2,5 prosent av brutto driftsinntekter. Foreløpige kostratall for alle landets kommuner uten Oslo er 1,0 prosent.

Begrepet netto driftsresultat omfatter blant annet øremerkede midler som enten avsettes til fond eller brukes av fond. Dette er i realiteten tekniske forhold rundt tidsforskyvninger for hvilket år en bruker øremerkede midler, og har ikke noen med kommunens økonomiske handlingsrom å gjøre. Videre omfatter størrelsen avsetninger til og bruk av fond på selvkostområdene. Dersom en korrigerer for denne typen transaksjoner, gir det et mer riktig bilde av utviklingen av kommunens fritt disponible midler.

Korrigert for bundne nettoavsetninger får en et netto driftsresultat på ca. -11,7 mill. kroner, eller -1,5 prosent, noe som er langt unna måltallet for grønn sone som er over 8 mill. kroner. Det er denne størrelsen som er valgt som en av kommunens handlingsregler. Det vises til kapittel 1.5.2 om handlingsregler.

Kommunens disposisjonsfond landet på 8,052 mill. kroner ved utgangen av 2023. Det er en reduksjon på 11,656 mill. kroner fra 2022. Disposisjonsfondet burde minst ha ligget på 25 mill. kroner for å kunne betegnes innenfor kategorien "større handlingsrom", dvs. "grønt nivå". "Rødt nivå" er under 10 mill. kroner.

Når det gjelder investeringsbudsjettet så er det, med unntak av prosjekter med tidsforskyvninger, få avvik mellom regnskap og regulert budsjett i 2023. Det har vært stor aktivitet på de ulike prosjektene. Kommunen har på bakgrunn av de store investeringsprosjektene kommet opp i en lånegjeld på investeringslån på 800,2 mill. kroner. Dette nøkkeltallet ligger i kategori "lite økonomisk handlingsrom", eller "rød sone".

I desember 2020 vedtok kommunestyret rom- og funksjonsprogram og kostnadsramme på 292,4 mill. kroner til ny barneskole i kommunen for 525 elever. Beløpet er inkl. rehabilitering av Lyngmyrhallen, parkering og bussløsninger og VA-anlegg for Lyngmyrområdet. Arbeidene har hatt en bruttoutgift på 70,545 mill. kroner i 2023 og anlegget ble tatt i bruk ved skolestart høsten 2023. Tvedestrand barneskole det siste prosjektet i utviklingsalternativet. I tillegg har kommunestyret vedtatt at Holt skole skal bygges om til barnehage, og at barnehagen skal tas i bruk fra august 2024. Det ble bevilget 2,0 mill. kroner til planlegging mv. i 2023. I budsjettet for 2024 er den samlede kostnadsrammen satt til 24,3 mill. kroner.

Etter de store investeringsprosjektene er det er nå tid for konsolidering og omstilling slik at en får utgiftsnivået ned og i tråd med driftsinntektene.

Innføring av nytt gebyr-, VA- og eiendomsskattesystem har vært tidkrevende og en har brukt mye ressurser på dette. Nytt telefoni- og sentralbordsystem ble innført i første halvår 2023. Generelt sett medfører nye fagsystemer stor grad av involvering av stabsfunksjonene. Deltakelse i arbeids-, prosjekt-, og styringsgrupper i forbindelse med anskaffelser av systemer er svært ressurs- og tidkrevende.

Kommunevalget 2023 ble gjennomført etter planen. Det bemerkes at det kreves mye administrative ressurser som igjen medfører nedprioritering av andre ordinære oppgaver.

Rekruttering og tilsetting av ny kommunedirektør fra desember 2023 er gjennomført.

Høsten 2020 ble det innfasing av ny administrativ organisering fra enhetsmodell til en modell med fire større sektorer samt to staber: personal og organisasjon samt økonomi. Som en del av omstillingen ble det gjennomført en reduksjon på 4,2 årsverk innen ledelse og administrasjon i kommunen. I tillegg har det vært redusert administrativ kapasitet pga. vakanse og permisjon i toppledelse og stab. Dette har vært krevende og en har sett at administrative ressurser er under press.

Høy etisk standard sikres i første rekke gjennom de retningslinjene som er nedfelt i kommunens arbeidsgiverpolitikk under punktet «Ethiske verdier». Det vises til kapittel 1.7.7 om etikk. Kommunen har også utarbeidet varslingsrutiner for kritikkverdige forhold.

I kapittel 1.7.6 er det beskrevet den faktiske tilstanden når det gjelder likestilling og mangfold. I tillegg er det omtalt hva kommunen gjør for å oppfylle arbeidsgivers aktivitetsplikt etter likestillings- og diskrimineringsloven § 26. Det er medtatt statistikk for menn og kvinner fordelt på stillingsstørrelse, lønnsnivå og andel som jobber i ulike sektorer. Det er videre redegjort for ulike tiltak for å ivareta likestilling og mangfold.

1.3 Hovedbilder

1.3.1 Folketall

Det kan være mange aktuelle indikatorer på utviklingen i samfunnet Tvedestrand. Her vises folketallsutvikling og aldersfordeling fra SSB. I tillegg har en med en tabell for arbeidsledighet.

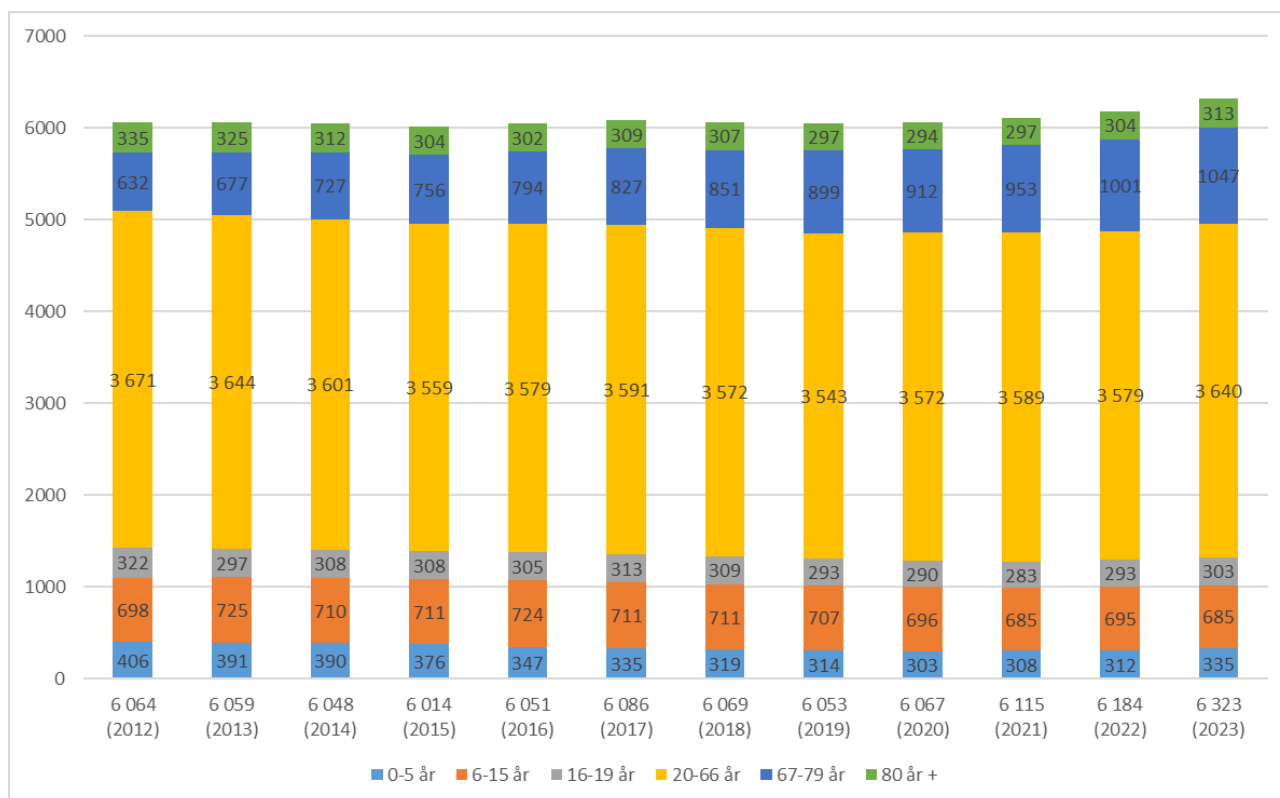
År 2012	År 2013	År 2014	År 2015	År 2016	År 2017	År 2018	År 2019	År 2020	År 2021	År 2022	År 2023
6 064	6 059	6 048	6 014	6 051	6 086	6 069	6 053	6 067	6 115	6 184	6 323

I perioden 2012 til 2023 har det vært økning i folketallet i Tvedestrand. Økningen har vært på 256 personer, eller 4,3 prosent. En ser av tabellen at endringen i folketallet har vært varierende fra ene året til det andre. Siden 2019 har folketallet vært stigende, med 270 personer eller 4,5 prosent vekst. Det er økning på 139 innbyggere fra 2022 til 2023.

Folketallet fordelt på alder ved utgangen av sist år framgår av tabellen nedenfor.

År	0-5 år	6-15 år	16-19 år	20-66 år	67-79 år	80 år +	I alt
2012	406	698	322	3 671	632	335	6 064
2013	391	725	297	3 644	677	325	6 059
2014	390	710	308	3 601	727	312	6 048
2015	376	711	308	3 559	756	304	6 014
2016	347	724	305	3 579	794	302	6 051
2017	335	711	313	3 591	827	309	6 086
2018	319	711	309	3 572	851	307	6 069
2019	314	707	293	3 543	899	297	6 053
2020	303	696	290	3 572	912	294	6 067
2021	308	685	283	3 589	953	297	6 115
2022	312	695	293	3 579	1001	304	6 184
2023	335	685	303	3 640	1047	313	6 323
Endring i perioden 2012-2023	-17,5 %	-1,9 %	-5,9 %	-0,8 %	65,7 %	-6,6 %	4,3 %

På figuren nedenfor vises de samme tallene i et diagram:

Det er forskjellig utvikling for de ulike aldersgruppene over tid. En ser av diagrammet over at alle aldersgruppene unntatt 67-79 år har sunket i perioden.

Antall barn og unge (aldersgruppen 0-19 år) har blitt gradvis redusert, fra 1 426 i 2012 til 1 323 i 2023. Dette er en nedgang på 7,2 prosent. Nedgangen i aldersgruppen 0-5 år er markant, hele 17,5 prosent.

På motsatt side har en hatt en stor økning i aldersgruppen 67-79 år på hele 65,7 prosent i perioden (økning på 415 personer).

Fra 2022 til 2023 er det størst økning i aldersgruppen 20-66 år (61 personer) og 67-79 (46 personer) og 0-5 år (23 personer). Alle aldersgruppene unntatt 6-15 år har hatt økning i folketallet fra 2022-2023.

En ser at kommunen får en stadig eldre befolkning, mens barn/unge har hatt en reduksjon de siste årene. Den yrkesaktive delen av befolkningen (16-66 år) har hatt en reduksjon på om lag 1,3 prosent.

Dersom en kun tar et blick på de fire siste årene (2020-2023) ser en at det er en ny utvikling med økning for barn/unge (unntatt 6-15 år) samt en liten økning aldersgruppen 20-66 i tillegg til en ganske stor økning aldersgruppen over 67 år.

Alderssammensetningen har betydning for prioritering av kommunale tjenester og ressurser til de ulike sektorene i kommunen i tillegg til at behovene som de ulike/brukerne/innbyggerne har også vil ha stor innvirkning på prioriteringene.

En økning av antall barn i barnehagealder får direkte påvirkning på økte plasser i barnehagene samtidig som en ser økt tjenestebehov både for eldre og andre aldersgrupper.

1.3.2 Arbeidsmarked

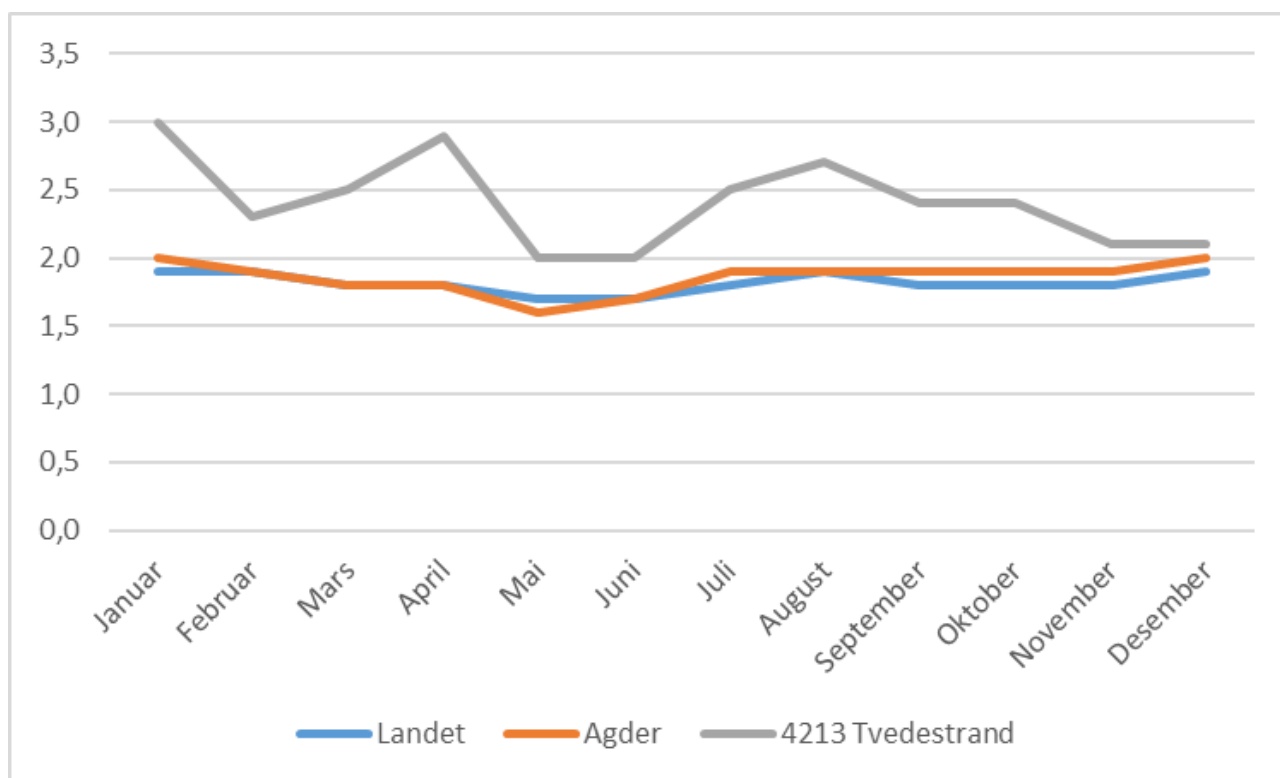
Utvikling av arbeidsledighet (helt ledige arbeidssøkere) i % av arbeidsstyrken, ved årsskiftet

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Landet	2,8	2,5	2,6	3,1	3,4	3,2	2,3	2,2	4,4	2,2	1,6	1,9
Snitt fylket (Agder tall fom. 2021)	3,5	3,6	4,0	3,7	4,7	3,5	2,3	2,3	3,9	2,0	1,8	2,0
Tvedestrand	3,2	4,0	4,0	4,1	5,4	3,8	2,6	2,7	5,0	2,7	2,4	2,1

Statistikk er hentet fra NAV. Arbeidsledigheten i Tvedestrand har i perioden variert i mellom 2,1 prosent og 5,4 prosent. I slutten av 2023 var den nede i 2,1 prosent, eller 60 personer, som er det laveste i perioden. Ledigheten i Tvedestrand har de fleste årene vært høyere enn gjennomsnittet både for Aust-Agder og landet.

Det høye ledighetstallet for 2020 forklares blant annet med koronapandemien.

Ved utgangen av 2023 er ledigheten lav både i Tvedestrand, fylket og landet. Arbeidsledigheten gjennom året 2023 er gjengitt i diagrammet nedenfor:

Diagrammet viser at arbeidsledigheten i Tvedestrand har ligget over landet og Agder i hele 2023. Trenden har vært varierende men synkende i høstmånedene for Tvedestrand. En ser at Tvedestrands kurve har en annen profil enn fylkets og landets, noe som blant annet kan ha sammenheng med sesongvariasjoner innen ulike bransjer. Fylkets og landets profil har en svak økning i ledigheten siste halvår.

Ifølge NAVs arbeidsmarkedsprognose nr. 3 for 2023, gjeldende for landet, er arbeidsmarkedet i ferd med å kjøles ned. NAVs prognose peker på en viktig årsak til den økte ledigheten er en lavere aktivitet innen bygg og anlegg. Om lag en tredjedel av økningen i antallet arbeidssøkere så langt i år kommer innen yrkesgruppene bygg og

anlegg, samt ingeniør og IKT-fag. En annen viktig faktor som er antydning er den høye innvandringen fra Ukraina.

NAV anslår de viktigste grunnene til økt arbeidsledighet er lav aktivitet i bygge- og anleggsnæringen, svak utvikling i privat konsum, og at flere ukrainere vil registrere seg hos NAV for å få bistand til å komme i arbeid.

NAVs prognose innebærer beskjeden vekst i norsk økonomi og høyere arbeidsledighet. Selv om arbeidsledigheten vil stige, anslår NAV likevel fortsatt lav arbeidsledighet i et historisk perspektiv.

Det ventes også at sysselsettingen holder seg høy for landet som helhet. I en situasjon med fortsatt lav ledighet mener NAV det er gode muligheter for å få flere av de som er registrert hos NAV i jobb, og det samme gjelder de mange flyktningene som er bosatt de siste to årene. Det legges til grunn at en vil se en fortsatt økning i antallet arbeidssøkere fra Ukraina framover, men også at flere i denne gruppen vil komme i jobb.

1.3.3 Folkehelse

Folkehelseprofil fra FHI

Folkehelseinstituttet publiserer hvert år en folkehelseprofil for alle landets kommuner. Hensikten er å bidra med en oversikt over helsetilstanden i befolkningen og faktorer som påvirker denne.

Profilen bruker indikatorer innen befolkning, levekår, miljø, skole, levevaner og helse/sykdom. Hver av de 34 indikatorene sammenlignes med landsgjennomsnittet. På mange av de 34 indikatorene ligger kommunen dårligere enn nivået på fylket og landet. Folkehelseprofilen har over flere år vist at kommunen har levekårsutfordringer som m.a. gir seg utslag i et høyere utgiftsbehov for kommunale tjenester til innbyggerne enn landsgjennomsnittet. Økonomisk blir dette delvis kompensert gjennom inntektssystemet og de statlige rammeoverføringene til kommunen.

Noen trekk ved kommunens folkehelse

Eldres helse er temaet for folkehelseprofilen 2024. Temaet gjenspeiles i indikatorer og figurer. Indikatorene som presenteres i profilen er valgt med tanke på helsefremmende og forebyggende arbeid, men er også begrenset av hvilke data som er tilgjengelige på kommunenivå. All statistikk må tolkes i lys av annen kunnskap om lokale forhold

Befolkning

- Andelen unge eldre (65-79 år) i kommunen er høyere enn i landet som helhet.
- I aldersgruppen 75 år og eldre er andelen som bor alene ikke signifikant forskjellig fra landsnivået.

Oppvekst og levekår

- Andelen som bor i husholdninger med vedvarende lav inntekt, er høyere enn i landet som helhet. Vedvarende lav husholdningsinntekt vil si at den gjennomsnittlige inntekten i en treårsperiode er under 60 prosent av median husholdningsinntekt i Norge.
- Andelen som bor i husholdninger med høy gjeld, er lavere enn i landet som helhet. Høy gjeld vil si en gjeld tre ganger høyere enn samlet husholdningsinntekt.

Miljø, skader og ulykker

- Andelen ungdomsskoleelever som opplever at det er trygt å ferdes i nærområdet på kveldstid, er ikke signifikant forskjellig fra landsnivået. Tallene er hentet fra Ungdata-undersøkelsen.

Helserelatert atferd

- Andelen 17-åringer som oppgir at de trener sjeldnere enn ukentlig er ikke signifikant forskjellig fra landsnivået, vurdert etter resultater fra nettbasert sesjon 1 for gutter og jenter.

Helsetilstand

- Forskjellen i forventet levealder mellom de som har grunnskole og de som i tillegg har videregående eller høyere utdanning, er ikke signifikant forskjellig fra landsnivået. Forskjellen i forventet levealder mellom utdanningsgruppene er en indikator på sosiale helseforskjeller i kommunen

For å se hele folkehelseprofilen vises det til Folkehelseinstituttets hjemmeside:
<https://www.fhi.no/he/folkehelse/folkehelseprofil/>

1.4 Hovedstrategi

Strategi

Handlingsplan for 2023-2026 inneholder beskrivelser av målsetninger, strategier og satsningsområder, som er lagt til grunn for kommunens arbeid.

Kommunens primære oppdrag er å gi dagens og fremtidige innbyggere kommunale tjenester med god kvalitet gjennom effektiv ressursutnyttelse, og å legge til rette for fremtidig vekst, utvikling og bærekraft.

I kommuneplanens samfunnsdel for 2018-2030 og handlingsplan for 2023-2026 har kommunestyret vedtatt følgende hovedmålsetting:

- Være en attraktiv bokommune med Østre Agder/Agder som arbeidsplassregion
- Styrket næringsutvikling med økt antall arbeidsplasser
- En befolkningsutvikling tilnærmet lik landet
- Gode levekår

I tråd med de klare politiske føringene, jfr. sist vedtatte økonomiplan og vedtatt handlingsplan, var det lagt til grunn utviklingsalternativet med høyt investeringsnivå i første del av planperioden.

I tillegg til et omfattende investeringsprogram, har kommunen gjennomført store strukturelle endringer og gjort en rekke små og store kutt- og effektiviseringstiltak for å tilpasse driften av kommunen til de gjeldende økonomiske rammene.

Utviklingsalternativet har lagt stor vekt på investeringer og satsinger innenfor følgende tre hovedområder:

- Barn og unge
- Infrastruktur og næringsutvikling
- Idrett, folkehelse og kultur

De store investeringene innenfor skole og barnehage, boliger for personer med nedsatt funksjonsevne samt infrastruktur innenfor vann, avløp og vei, er enten slutført eller i siste fase.

1.5 Styringssystem og målekart

Styringssystemet i Tvedestrand kommune er basert på balansert målstyring.

Som navnet antyder, bygger modellen på at mål for kommunens virksomhet ses ut fra ulike perspektiv og at måling av kommunens prestasjoner og resultater må ta høyde for dette.

Fra 2015 er det lagt til grunn følgende tre fokusområder for kommunen og enhetene:

- Brukere
- Medarbeidere
- Økonomi

Kommunens styringssystem bygger på en årshjulstenkning, hvor plan- og styringsprosessene gjennomgår ulike faser i løpet av året. Ledelse, forbedringer, bruker- og medarbeidermedvirkning er sentrale elementer i dette. Målstyringen skal legges opp slik at det søkes balanse mellom økonomiske mål, brukermål og medarbeidermål, som samlet gir best mulige tjenester til innbyggerne og effektiv ressursutnyttelse.

1.5.1 Målekart

Det er satt opp målekart for hver enhet i tillegg til hele kommunen.

Det er i 2023 vedtatt følgende målekart for hele kommunen, hvor resultatene for 2023 er satt inn i målekartet:

Fokusområder	Indikator	Mål	Resultat
Brukere	Brukerundersøkelse, score	Se sektorene	Se sektorene
Medarbeidere	Medarbeiderundersøkelse, score	4,2	4,2 *)
	Medarbeiderundersøkelse, svarprosent	60 %	52 % *)
	Sykefravær, totalt	8,0 %	11 %
	Sykefravær, korttid	1,8 %	2,5 %
Økonomi	Budsjettavvik, sektorene	+/- 0,5%	- 3,6 %

*) Tallene er fra 2022.

Medarbeidertilfredshet: undersøkelsen 10-faktor ble gjennomført i 2022.

Sykefravær i 2023 landet totalt på 11 prosent, mot 11,2 prosent i 2022, hvorav korttid i 2023 på 2,5 prosent mot 2,7 prosent i 2022. Sykefraværet er et godt stykke over måltallet, men med en liten forbedring fra 2022.

Økonomi: Avvik i prosent fra netto budsjetttramme for alle sektorene/ansvarsområdene er på -3,6 prosent, eller -18,5 mill. kroner. Netto regnskap ble 528,6 mill. kroner mot regulert budsjett på 510 mill. kroner.

Det vises til andre kapitler i dette dokumentet for nærmere omtale av de ulike fokusområdene og sektorenes målekart.

1.5.2 Handlingsregler

Ifølge kommuneloven § 14-2, punkt c, skal kommunestyret fastsette finansielle måltall for kommunens økonomi. Loven inneholder likevel ikke noen klare føringer til hvilke måltall som kan være aktuelle og hvilke nivå de skal ligge på. Kommunestyret har i vedtatt handlingsplan vedtatt følgende finansielle måltall:

- Netto driftsresultat i kroner korrigert for bruk og avsetning til bundne driftsfond.
- Disposisjonsfond i kroner
- Netto lånegjeld i kroner til investeringslån
- Netto finans i kroner

Følgende gradering av ovennevnte finansielle måltall er vedtatt og lagt til grunn i vedtatt handlingsplan:

Finansielle måltall	Lite handlingsrom	Moderat handlingsrom	Større handlingsrom
Netto driftsresultat korrigert for budne driftsfond	< 2 mill. kr	2 - 8 mill. kr	> 8 mill. kr
Disposisjonsfond	< 10 mill. kr	10-25 mill. kr	> 25 mill. kr
Netto lånegjeld	> 600 mill. kr	450-600 mill. kr	< 450mill. kr
Netto finansutgifter	> 35 mill. kr	25-35 mill. kr	< 25 mill. kr

Målsettingen i vedtatt handlingsplan er at kommunens finansielle nøkkeltall skal ligge slik i slutten av planperioden:

- Netto driftsresultat korrigert for bundne fond i «gul sone».
- Disposisjonsfond i «gul sone».
- Netto lånegjeld i «rød sone», som innen 2030 skulle ligge i «gul sone».
- Netto finansutgifter i «rød sone», som innen 2030 skulle ligge i «gul sone».

Tallene for Tvedestrand kommune ser slik ut med utgangspunkt i budsjett for 2023:

Tekst - Alle tall i 1 000 kroner	R-2020	R-2021	R-2022	B-2023	R-2023
Netto driftsresultatet korrigert for bundne fond	3,4	0,75	1,6	0	-11,7
Disposisjonfond pr. 31.12.	17,4	18,1	19,7	17,3	8,1
Lånegjeld pr. 31.12 investeringslån	597,4	654,2	768,0	799,9	800,2
Netto finansutgifter	27,6	32,5	32,7	39,3	39,5

Av tabellen over ser en at en ikke er innenfor målsettingene på noen av nøkkeltallene.

Sett mot det som lå til grunn i opprinnelig budsjett der kun en indikator var på gult nivå, moderat handlingsrom, er nå alle på rødt og lite handlingsrom. Lånegjeld og netto finansutgifter er tilnærmet lik det som var budsjettet.

1.5.3 Politisk og administrativ organisering

Et grunnprinsipp i den politiske organisering i Tvedestrand er at det er kommunestyret som tar beslutningene i den grad de ikke er delegert til kommunedirektøren, og at de andre politiske organene er forberedende instanser. Unntaket fra denne hovedregelen gjelder saker etter plan- og bygningsloven, der utvalget for teknikk, plan og natur har vedtaksmyndighet som planutvalg.

Kommunedirektøren er delegert myndighet i alle saker som ikke er av prinsipiell karakter,

jfr. eget delegasjonsreglement.

Politisk organisering for perioden 2019-2023

- Kommunestyre med 23 medlemmer med Marianne Landaas (H) som ordfører og Vidar Holmsen Engh (AP) som varaordfører.
- Formannskap med 9 medlemmer, ledet av ordfører Marianne Landaas (H).
- Teknikk, plan- og naturutvalg med 9 medlemmer, ledet av June A. Marcussen (V) i 1.halvår 2021, deretter ledet av Ole Christian Gliddi (H).
- Kontrollutvalg med 5 medlemmer, ledet av Åsulv Løvdal (SP).
- Administrasjons- og likestillingsutvalg med 7 medlemmer, 2 valgt av de ansatte og 5 politikere fra formannskapets medlemmer, ledet av Marianne Landaas (H).

Politisk organisering for perioden 2023-2027

- Kommunestyre med 23 medlemmer med Marianne Landaas (H) som ordfører og Lars Nicolai Løvdal (SP) som varaordfører.
- Formannskap med 9 medlemmer, ledet av ordfører Marianne Landaas (H).
- Teknikk, plan- og naturutvalg med 9 medlemmer, ledet av Morten Foss (SP).
- Livsløpsutvalg med 7 medlemmer, ledet av Espen Gåserud (H)
- Kontrollutvalg med 5 medlemmer, ledet av Atle Heljesen (AP)
- Administrasjons- og likestillingsutvalg med 7 medlemmer, 2 valgt av de ansatte og 5 politikere fra formannskapets medlemmer, ledet av Marianne Landaas (H).

Administrativ organisering

- Kommunedirektør Jarle Bjørn Hanken. Jan Magne Stensrud fra 4.12.2023, med følgende fire sektorer og sektorledere, og to staber og stabsledere:
- Samfunn og infrastruktur, sektorleder Anne Karén Birkeland
- Læring og oppvekst, sektorleder Esther K. Hoel
- Helse, familie og rehabilitering, sektorleder Liv Siljan
- Velferd, psykisk helse og habilitering, sektorleder Helene Tveide
- Økonomiavdeling, økonomisjef Beate Pettersson
- Person- og organisasjonsavdeling, personal- og organisasjonsleder Tone Vestøl Bråten.

Ledergruppa har jevnlig møter iht. møteplan, og det har vært gjennomført jevnlig rapporteringsmøter mellom kommunedirektør og de respektive sektor- og stabslederne.

1.5.4 Utviklings- og omstillingsarbeid

Det gjøres hvert år ulike omstillings- og effektiviserings- og sparetiltak. Også i 2023 var det i budsjettprosessen identifisert ulike tiltak som innebar endringer i form av kutt i eller styrking av tjenester. Her ligger det et stort risikoelement. Det er usikkerhet knyttet til kapasitet til å arbeide med tiltakene, hvor raskt tiltak kan gjennomføres og om en klarer å få full effekt av alle tiltakene. Slik situasjonen nå ser ut vil det være behov for enda mer prosesser for å få balanse i økonomien.

Utviklings- og omstillingsarbeid er en del av hverdagen for en kommunal organisasjon. I Tvedestrand har dette hatt ekstra fokus i de senere årene som et resultat av den såkalte "Utviklingsstrategien".

Uten kommunestyrets såkalte «utviklingsalternativ» med blant annet innføring av eiendomsskatt, hadde det som har skjedd av kommunale satsinger ikke vært mulig å gjennomføre. Men, «utviklingsalternativet» har også sin tydelige pris i form av store

langsiktige gjeldsforpliktelser, risikoeksponering og behov for enda mer kommunale innsparinger og omstillinger. Dette bildet trer nå tydelig fram. I tillegg har konsekvenser av de siste årenes internasjonale utvikling også truffet Tvedestrand og summen av dette og andre lokale forhold har ført til det som avtroppende kommunedirektør har betegnet som mulig oppbygging av en såkalt «perfekt storm», dvs. sammenfall av flere uheldige omstendigheter som gjør at en situasjon forverres – med derav påfølgende negative konsekvenser.

Med etterdønninger av pandemi samt fortsatt fokus på håndtering av flyktningestrøm knyttet til Ukrainakrigen har dette også i 2023 gått på bekostning av plan- og utviklingsarbeid. I og rundt kommunens toppledelse har det vært redusert bemanning på grunn av vakanser og permisjoner, noe som har forsterket denne situasjonen.

Kommunen har i 2023 arbeidet videre med elementene i hovedstrategien og – satsingsområdene i "utviklingsalternativet". Hovedstrategien sa:

- Slutføre og et høyt investeringsprogram med strukturelle endringer innenfor skole og barnehage.
- Fortsatt utvikling og omstilling i den kommunale organisasjonen - kvalitetssikre og konsolidere.

Bygging av ny barneskole i sentrum med infrastruktur ve Lyngmyr ble ferdigstilt 1.8.2023 for 525 elever. Det har blitt en felles barneskole for hele kommunen med ny skolestruktur. En har kommet godt i gang med å utvikle en felles kultur og struktur for den nye barneskolen. De økonomiske gevinstene er i stor grad oppnådd med nedjusterte årsverk, korrigeret for lønns- og prisvekst.

Andre satsingsområder som infrastrukturinvesteringer innen vann, avløp, vei og parkering i forbindelse med ny skole har vært gjennomført. Videre har VA-rehabilitering og VA-infrastruktur hatt fokus for nye boligfelt og næringsarealer mv.

Fortsette med utvikling og omstilling av den kommunale organisasjonene og tjenesteproduksjonen har vært i søkelyset også i 2023. En har prøvd å konsentrere seg om mest mulig effektiv drift av kommunens tjenester med fokus på innovasjon, utvikling og ledelses- og stabsfunksjoner.

Arbeid med "Innsatstrappa" har pågått gjennom året. En tverrsektoriell og tverrfaglig gruppe "Forprosjekt innsatstrappa" har jobbet for å klargjøre og konkretisere hvordan en kan jobbe videre med implementering av innsatstrappa i organisasjonen og samfunnet Tvedestrand. En sluttrapport ble levert våren 2023 og ble lagt fram til politisk behandling. I kjølvannet av forprosjektet er det nedsatt en tverrfaglig arbeidsgruppe som skal jobbe videre med implementering av innsatstrappa. Mandatet til arbeidsgruppa er å bidra til at innsatstrappa blir et levende verktøy i kommunen og gjort kjent i alle sektorene og hos innbyggerne.

Til innsatstrappa er det utviklet en tilhørende Ressurskalkulator som er et faglig og ressursmessig prioriteringsverktøy. Ressurskalkulatoren tydeliggjør hva en enkelt tjeneste vil legge beslag på av ressurser og gjør det mulig å sammenligne alternative løsninger og betydningen av å rette innsatsen mot tiltak på forskjellige trinn.

Det er gjennomført flere presentasjoner for lag og foreninger hvor temaet om innsatstrappa har blitt presentert.

Kommunestyret bevilget i 2023 midler til oppstart av *Nyby – plattformen for ressursamarbeid*. Mennesker er muligheter | Nyby. Nyby er utviklet, i likhet med mye annen velferdsteknologi, for å frigjøre helseansattes tid og å få mer hjelp til de mest

sårbare og er et av tiltakene i innsatstrappa. Helseansatte formidler behov for hjelp til ærend, praktisk hjelp, følge til lege, mosjon eller sosiale aktiviteter – direkte til kvalifiserte innbyggere og frivillige på vegne av dem som trenger det, gjennom Nyby-appen på sine arbeidstelefoner.

Det har gjennom 2023 blitt jobbet med innfasing av Nyby. Det har vært en pilot med fokus på Følgetjenester hos beboere ved Strannasenteret, avdeling Omsorgsboliger og 9 frivillige gjennom Frivilligsentralen.

NAV Øst i Agder ble igangsatt fra 1.1.2022 med fire kommuner og Tvedestrand som vertskommune. Dette samarbeidet har vist seg også i 2023 å være mer omfattende og ressurskrevende enn forutsatt.

1.6 Tjenester, forvaltning og klimatiltak

1.6.1 Tjenester

Kommunens tjenesteproduksjon overfor innbyggerne og brukerne er nærmere beskrevet i sektorenes årsrapporter.

Den ordinære tjenesteproduksjonen i kommunen er omfattende. Andre deler av tjenesteproduksjonen har blitt påvirket av høyt sykefravær som også har vedvart etter "pandemi-gjenåpningen". Kommunen har også gjennom 2023 opplevd økende utfordringer med rekruttering, spesielt av helsepersonell, noe som har vært utfordrende og fordyrende for driften. Utstrakt bruk av vikarbyrå viser dette utfordringsbildet.

Kommunen har gjennom 2023, som tidligere år, opplevd etterspørsel etter ulike helse- og omsorgstjenester langt utover det som budsjetttrammene tilsa, noe som merforbruket på sektorene synliggjør.

1.6.2 Forvaltning

Forvaltningsoppgaver (myndighetsutøvelse) i kommunen knyttes til plan- og bygningsloven, samt lovverk innenfor miljø, landbruk, viltforvaltning, konsesjonsområdet og vannforsyning. I tillegg er det forvaltningsoppgaver innenfor boligområdet mot Husbanken og i saker som gjelder serverings- og skjenkebevilgninger.

Det har vært et høyt aktivitetsnivå på de flere av disse områdene også i 2023. *Etter avtale med Vegårshei kommune har kommunen også forvaltet landbruk, viltforvaltning og konsesjonsområdet for denne kommunen i 2023. På den annen side har Vegårshei forvaltet skogbruk for Tvedestrand kommune.*

1.6.3 Klimatiltak

Kommunen har følgende klima- og miljøtiltak:

- Tvedestrand barneskole bygges med passivhusstandard med energibrønner. Bygget bygges i tillegg med vannbåren varme og følger et miljøprogram for en miljøvennlig utbygging i drift og etableringsfase. Dette er det klart viktigste vedtaket i forhold til klima.. De nye garderobene bygges inn i det nye energisystemet.
- Ny barnehage på Bronsbu og PU-boliger har varmepumper og vannbåren varme. Dette er i tråd med vedtaket fra 2009 om at alle bygg over 500 m² skal ha vannbåren varme.
- De nye solcellene på idrettsanlegget ved Mjåvann produserer ca. 200 000 kWh i året.
- Kommunen har effektivisert energisystemet knyttet til kjølerommet på Strannasenteret, som gir en innsparing på 60 000 kWh årlig.
- Kommunen har igangsatt en turvei fra Bergsmyr til Mjåvann for at flere skal gå til idrettsparken og Tvedestrand videregående skole.
- Kommunen er medlem i Klimapartner.
- Strengselva: Tvedestrand kommune har fått nesten 5 mill. kroner fra NVE og fylkeskommunen til å restaurere Strengselva. Utgangspunktet var at elva er sterkt preget av erosjon og lite biologisk mangfold. Strengselva renner fra Jorstadvann på grensen til Arendal, forbi Landbruksskolen og videre til Storelva. Prosjektet er nå godt i gang og er blitt tatt godt imot av grunneierne. Der det er gjort tiltak har elva fått en helt annen karakter, og fremstår nå på en svært god måte.

1.6.4 Brukertilfredshet

For å få tilbakemelding fra brukerne om hvordan de oppfatter de tjenester som gis, er det forutsatt gjennom BMS (balansert målstyring) at det skal være systematiske brukerundersøkelser. Ambisjonsnivået i 2023 var at alle sektorene skulle ha gjennomført planlagt brukerundersøkelse og evaluert denne.

Der det har vært gjennomført undersøkelser er det kommentert i sektorenes årsrapporter.

God dialog med de som bruker kommunens tjenester forutsettes å gi det beste grunnlaget for utvikling av kommunens tjenester. Dette bør skje gjennom brukermedvirkning på ulike måter.

1.6.5 Tilsyn

Det har i 2023 blitt gjennomført tilsyn fra Statsforvalteren og andre statlige instanser, samt branntilsyn og lokale tilsyn. Statsforvalteren utarbeider hvert år en samordnet kalender for planlagte tilsyn og egenkontroll med kommunesektoren i hvert fylke.

I hovedtrekk er følgende tilsyn, kontroller og forvaltningsrevisjoner gjennomført i 2023:

- Statsforvalteren: Landsomfattende tilsyn barneboliger og avlastning 16.1-20.1.2023 Statsforvalteren i Agder. Det ble gitt to lovbrudd som er lukket og tilsynet er avsluttet.
- Statsforvalteren: To tilsyn i enkeltsaker innenfor fagområdet habilitering våren 2023 av Statsforvalteren i Agder. Det ble ikke gitt lovbrudd eller avvik.
- Stedlig tilsyn i forsterket omsorg 19.4 og 4.10 gjennomført av kontroll kommisjonen ved St. Olavs hospital, avdeling for Sentral fagenhet for tvungen omsorg. Det ble ikke gitt lovbrudd eller avvik.
- Statsforvalteren: Stedlig tilsyn for tiltak etter Helse- og omsorgstjenesteloven kap.9, 18.10.2023, Statsforvalteren i Agder. Det ble ikke gitt lovbrudd eller avvik.
- Det har vært gjennomført tilsyn ved to av barnehagene i kommunen, Bronsbu og Blåbærskogen. Tilsynet ble gjennomført av lokal barnehagemyndighet. Tema for tilsynet var trygt og godt barnehagemiljø.
- Statsforvalteren: Barnehageloven § 37 - Tilrettelegging for barn med nedsatt funksjonsevne - vedtak. Det ble avdekket noen avvik. Avvikene er lukket og tilsynet er avsluttet.
- Datatilsynet: Brevkontroll - Etterlevelse av regelverkets krav til personopplysningssikkerhet. Etterspurte opplysninger ble gitt i brev til Datatilsynet.
- Arbeidstilsynet: Arbeid i høyden - stedlig tilsyn angående arbeidsmiljø.

Tilsyn med kommunens virksomhet og tjenesteproduksjon tar utgangspunkt i statlige prioriterte tilsynsområder i henhold til lov og forskriftsverk. Tilsynsmyndighetene har fokus på avvik/lovbrudd, og forbedringsområder. Tilsyn gir også kompetanse tilbake til sektorene som tjenesteytere. Ofte blir det igangsatt kvalitetsforbedrende arbeider etter et tilsyn.

I de fleste tilfeller vil det være en utfordring at ressursbruken som tilsyn medfører blir krevende for kommunen. Det skal tilrettelegges for tilsyn, dokumenteres, være deltagelse på fellesmøter, oppstartsmøter, intervjuer, befaringer, sluttmøter og deretter arbeides med eventuelt lukking av avvik/lovbrudd og merknader.

1.6.6 Internkontroll

I kommunelovens § 25-1 og 25-2 står det følgende om internkontroll:

"Kommuner og fylkeskommuner skal ha internkontroll med administrasjonens virksomhet for å sikre at lover og forskrifter følges. Kommunedirektøren i kommunen og fylkeskommunen er ansvarlig for internkontrollen.

Internkontrollen skal være systematisk og tilpasses virksomhetens størrelse, egenart, aktiviteter og risikoforhold."

Ved internkontroll etter denne paragrafen skal kommunedirektøren

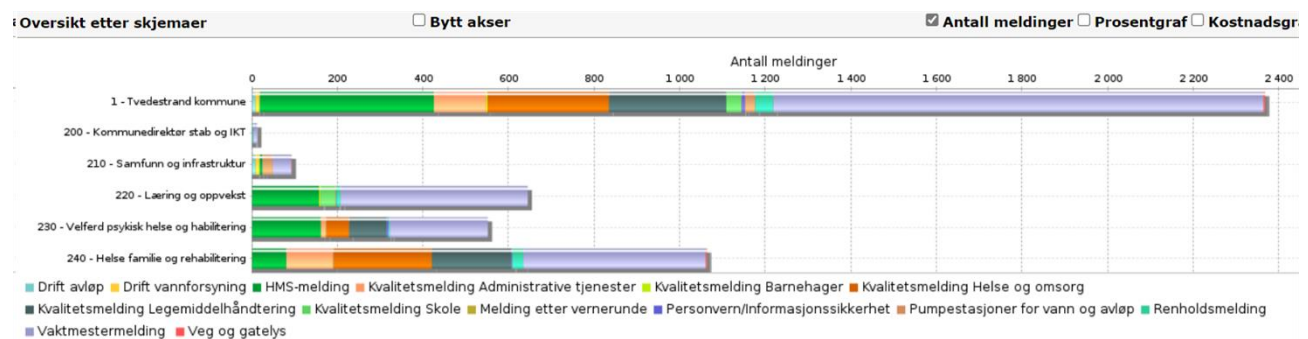
- utarbeide en beskrivelse av virksomhetens hovedoppgaver, mål og organisering
- ha nødvendige rutiner og prosedyrer
- avdekke og følge opp avvik og risiko for avvik
- dokumentere internkontrollen i den formen og det omfanget som er nødvendig
- evaluere og ved behov forbedre skriftlige prosedyrer og andre tiltak for internkontroll.

Kommunedirektøren skal rapportere til kommunestyret og fylkestinget om internkontroll og om resultater fra statlig tilsyn minst én gang i året.

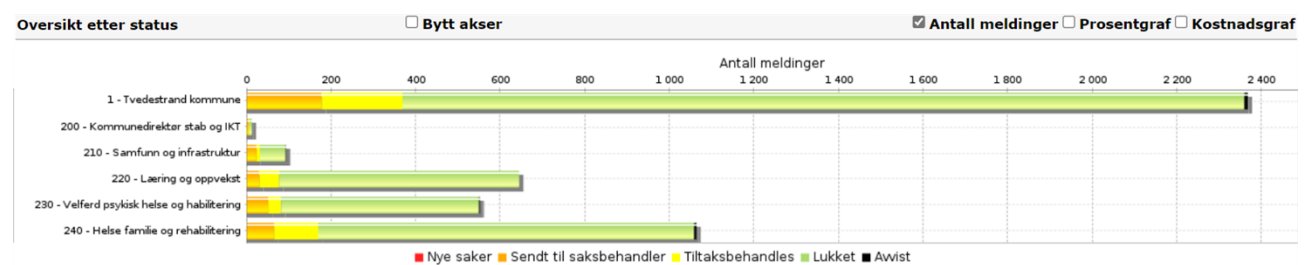
Kvalitets- og avvikssystem (QM+) ble innført i 2020 sammen med de andre kommunene og fylkeskommunen i IKT Agder samarbeidet. I dette systemet er målsettingen at alle kommunens kvalitets- og internkontrollsystemer skal ligge, som sikrer kvaliteten på tjenestene og gir oversikt over alle avvikene som registreres. Internkontrollsystemet skal blant annet sikre kvaliteten på tjenestene, HMS (helse, miljø og sikkerhet), informasjonssikkerhet, GDPR og på økonomi- og personalfeltet.

I 2023 var det registrert 2360 kvalitets- og avviksmeldinger i QM+.

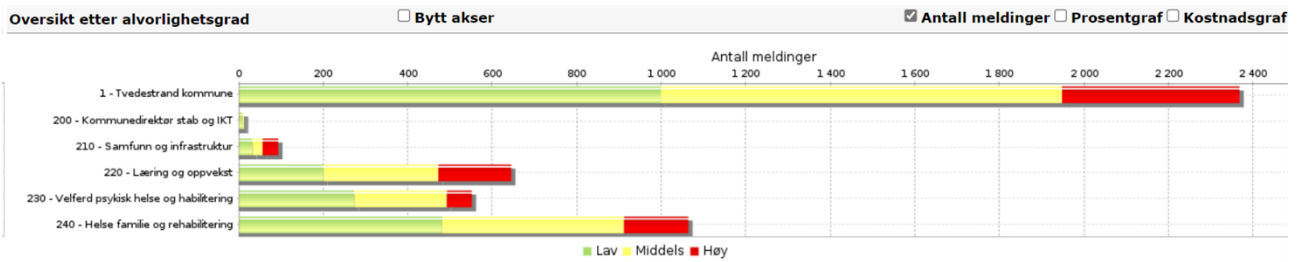
Oversikten viser type meldinger i den enkelte sektor:

I grafen under fremgår behandlingsstatus på meldingene;

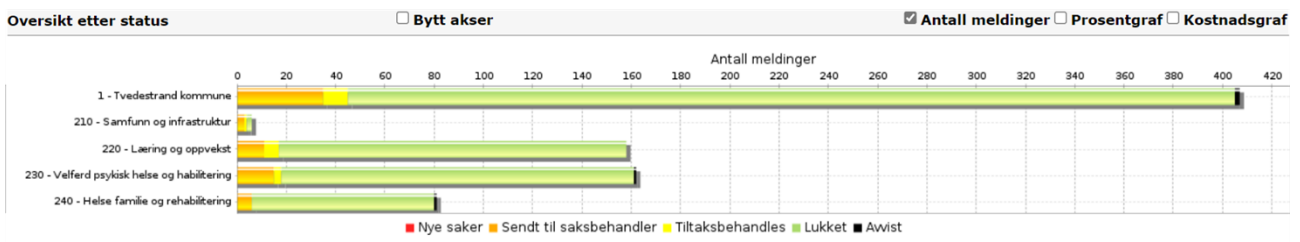

I grafen under fremgår alvorlighetsgrad på registrerte meldinger;

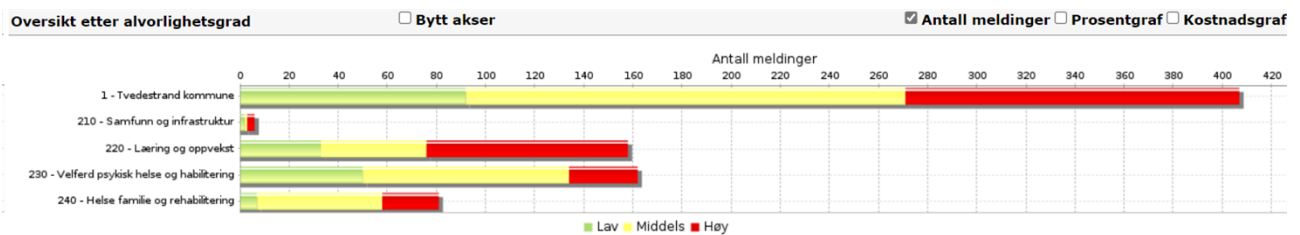

HMS-meldinger registrert i 2023

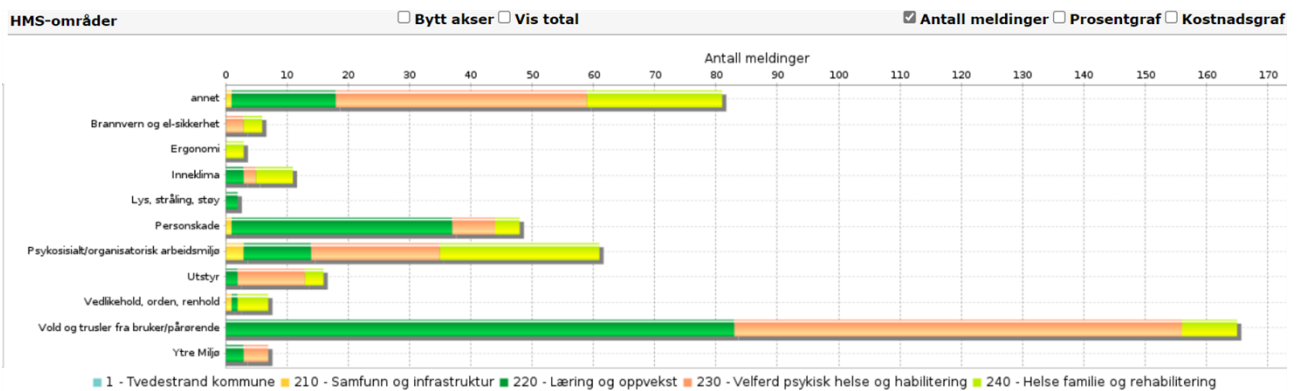
Antall meldinger sendt fra sektor og behandlingsstatus

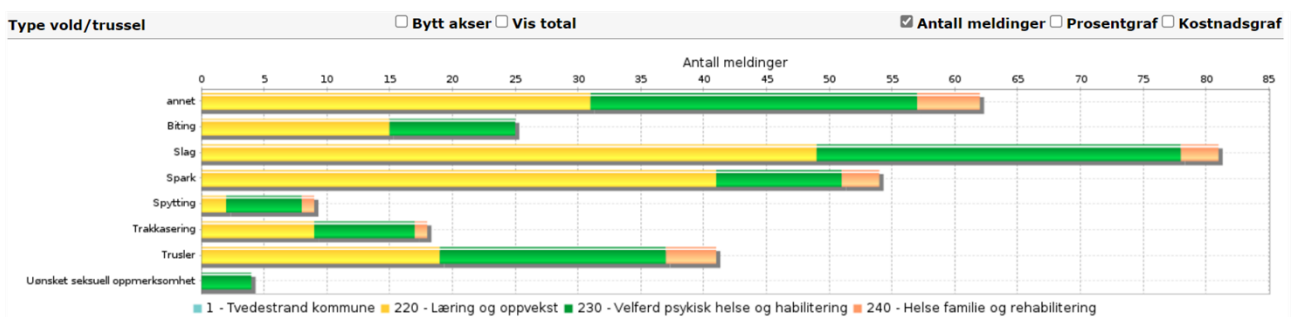
Registrerte HMS-meldinger fordelt på alvorlighetsgrad;

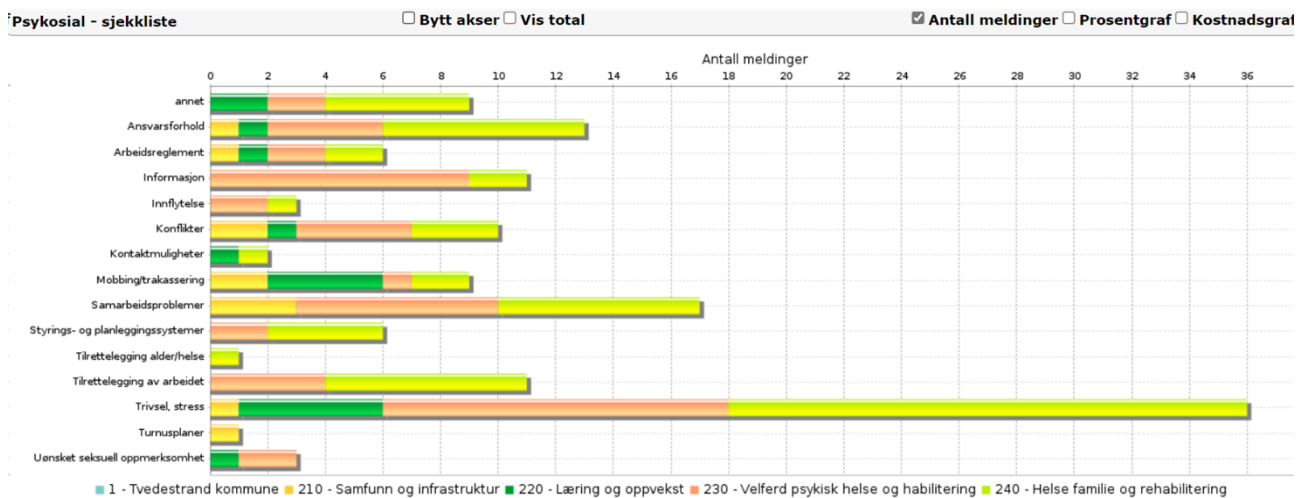
HMS-meldinger fordelt på HMS-områder

Vold og trusler fra brukere/pårørende

Psykososialt/organisatorisk arbeidsmiljø;

Gjennom systemet har kommunen oversikt over meldte avvik, alvorlighetsgrad, hvem som er ansvarlig for å følge opp og hvorledes avvikene blir fulgt opp. Det er også et varslingsystem til nærmeste overordnet leder for avvik som ikke blir fulgt opp innenfor fristen.

Kommunedirektøren har lagt opp til rapportering og dialog med alle sektor- og stabsledere gjennom jevnlig rapporteringsmøter etter oppsatt møteplan og overordnet årshjul: både med ledermøter og sektor-/stabsvise møter. Etter kommunedirektørens vurdering er det behov for kontinuerlig fokus på internkontroll. Det er forbedringspunkter på noen av tjenesteområdene.

På innkjøpsområdet er det gjennomført forbedringer gjennom målrettet arbeid gjennom de siste årene, men kontroll gjennomført av revisjonen viser fortsatt at det er avvik på dette området, men noe mindre enn tidligere år. Vi har en innkjøpskoordinator på økonomiavdelingen som har overordnet ansvar for at etterlevelse av innkjøpsrutinene fortsatt vil være et prioritert område innenfor de ressursrammene som er satt av til dette arbeidet. I tillegg til å ha rutiner på plass og gjennomført noe opplæring, har det gjennom året vært arbeidet med «innkjøpskulturen» og holdningsskapende arbeid.

Innenfor økonomifeltet har kommunen vedtatt eget overordnet økonomireglement og finansreglement, og det rapporteres til kommunestyret i tertialrapporter og årsberetning om status på dette området. I tillegg er det for noen måneder utenom tertialrapportene gitt statusrapporter på økonomifeltet. Nytt administrativt økonomireglement med utgangspunkt i det overordnede er ikke utarbeidet.

I arbeidet med tertialrapporter, månedsrapporter og årsberetning er det oppfølging fra økonomisjef med alle sektorer og avdelinger. Regnskapsleder følger opp når det gjelder regnskapet inkl. årsregnskapet.

Kommunen har egne etiske retningslinjer og varslingsrutiner, disse ble sist gjennomgått med kommunestyret i mai 2021.

1.7 Medarbeidere

1.7.1 Antall årsverk

I vedtatte budsjett de siste årene har en hatt følgende årsverk:

År	Årsverk
2016	433,5
2017	450,6
2018	470,8
2019	474,7
2020	491,0
2021	482,6
2022	492,0 *)
2023	553,16

*)Tallet i tabellen ovenfor er opprinnelig budsjett. Oppdaterte årsverk for 2022 etter tiltak i budsjettet og omorganiseringer er 511,04 årsverk. I dette årsverkstallet er inkludert overføring av 16,3 årsverk fra NAV Øst i Agder, jf. Tvedestrand som vertskommune.

Vedtatte årsverk for 2023 er 553,16 årsverk, etter nye vedtak, fordelt på sektorene slik:

Sektor	Årsverk 2023 – opprinnelig vedtatt	Forslag til endringer i 1. tertial	Årsverk 2023 – etter vedtak
200 - Kommunedirektør, stab og IKT	20,28	0,1	20,38
210 - Samfunn og infrastruktur	66,56	0,25	66,81
220 - Læring og oppvekst	167,50	5,9	173,4
230 - Velferd, psykisk helse og habilitering *)	134,36	4,56	138,92
240 - Helse, familie og rehabilitering	148,85	4,8	153,65
SUM ÅRSVERK	537,55	15,61	553,16

Det vises til sektorenes omtaler for nærmere beskrivelser.

Til informasjon viser tall fra KS PAI-register at Tvedestrand kommune har 523 årsverk pr. 1.12.2023, en økning med 2 årsverk fra 1.12.2023.

1.7.2 Medarbeiderundersøkelse og arbeidsmiljø

Medarbeiderundersøkelse ble gjennomført i 2022. Vi bruker KS's medarbeiderundersøkelse 10 faktor, som også gir oss et sammenligningsgrunnlag med andre. Det vises til årsmelding for 2022 for resultater av denne. Det er ikke gjennomført medarbeiderundersøkelse i 2023, da en gjennomfører en slik undersøkelse ca. hvert 2.år. I 2024 vil vi gjennomføre en HMS-undersøkelse blant ansatte.

Tvedestrand kommune har et godt samarbeid med NAV Arbeidslivssenter, NAV lokalt og bedriftshelsetjenesten som aktivt medvirkende i arbeidsmiljøspørsmål, både i forhold til ønskede prosesser i sektorene/avdelingen, ved dialog med personal- og organisasjonsleder, ansatte og ledere.

Personalforeningen i kommunen er arrangør for ulike sosiale tiltak for de ansatte. Tiltakene er et positivt bidrag til arbeidsmiljøet. Utleie av Marens hus til ansatte er også et

attraktivt tilbud for ansatte i kommunen, som personalforeningen administrere. Alle arrangementene som personalforeningen står for er et tilbud til alle ansatte i kommunen.

Det vises for øvrig til egen årsrapport fra Arbeidsmiljøutvalget for 2023

1.7.3 Sykefravær

År	Totalt fravær		Korttidsfravær 0-16 dager		Langtidsfravær over 16 dager	
	Prosent	Årsverk	Prosent	Årsverk	Prosent	Årsverk
2010	7,3 %		2,6 %		4,7 %	
2011	7,8 %		1,8 %		5,9 %	
2012	8,4 %		1,5 %		6,9 %	
2013	7,8 %		1,5 %		6,3 %	
2014	8,0 %		1,5 %		6,5 %	
2015	7,3%		1,9%		5,4%	
2016	7,2%		1,9%		5,3%	
2017	7,7%		2,0%		5,7%	
2018	7,2%		2,0%		5,3%	
2019	7,7%		1,9%		5,8%	
2020	8,5 %		1,8 %		6,7 %	
2021	10,1%		2,1%		8 %	
2022	11,3%		2,8%		8,5%	
2023	10,9%		2,5%		8,4%	

**) fravær i dagsverk utgjør 3.262 korttidsdagsverk og 10753 langtidsdagsverk, totalt 14015 fravær i dagsverk av 127 880 mulige dagsverk i 2023.*

Sammenlignet med 2022 har det vært en nedgang på 0,4 prosentpoeng på totalt sykefravær i 2023. Korttidsfraværet har hatt en nedgang på 0,3 prosentpoeng i 2023. Covid -19 pandemien hadde en betydning for det økte sykefraværet fra 2021 til 2022. Tallene for 2023 viser at sykefraværet er høyt arbeidet med reduksjon i sykefraværet på intensiveres.

I enkelte avdelinger er det få personer som medfører en høy fraværsprosent, noen avdelinger har større utfordringer enn andre. Vi er en inkluderende arbeidsplass, og har flere ansatte med kroniske lidelser som kan gi utslag i høyere fravær, ofte korttidsfravær.

Møteplassen er en arena for å drøfte ulike saker knyttet til sykefravær i avdelinger og enkeltsaker, samt kompetanseheving på aktuelle kurs og temaer for ledere, tillitsvalgte og verneombud. Personal- og organisasjonsleder, kontaktperson ved NAV arbeidslivssenter, NAV Tvedestrand er faste deltakere på møteplassen. Bedriftshelsetjenesten deltar ved behov. Aktuelle ledere deltar ved behov, samt at det er faste møtepunkt med hovedverneombud og hovedtillitsvalgte i forbindelse med planlegging og oppfølging av handlingsplanarbeid og drøfting av aktuelle temaer.

Møteplassen har vært avholdt i 2023, og det har blitt gjennomført enkeltvis og avdelingsvis oppfølging og bistand fra de ulike instansene som er deltakere på møteplassen.

Ut fra de erfaringer vi har gjort, vil det gjøres endringer i 2024 for å styrke sykefraværsoppfølgingen.

1.7.4 Seniortiltak

Seniorpolitikk er kommunens personalpolitikk rettet mot medarbeidere fra 55 år. Grunnlaget for all seniorpolitikk er bevissthet om at godt voksne arbeidstakere representerer verdifulle ressurser som kommunen trenger. Tvedestrand kommune har retningslinjer for seniorpolitikk, og det skal avholdes seniorsamtaler i forbindelse med medarbeidersamtaler. Tiltak som bl.a. kompetanseheving og tilrettelegging skal ha fokus i slike samtaler.

1.7.5 Kompetansetiltak

For kompetansetiltak i sektorene vises det til sektorenes årsrapporter. Det gjennomføres kompetansehevende tiltak i kommunedirektørens utvidede ledergruppe og etterspurt intern opplæring fortløpende. Vi har tilgang til KS læring, der det er tilgjengelige kurs på så å si alle fagområder som ansatte kan benytte seg fritt av. Det har i 2023 vært gjennomført felles opplæring i Hovedavtalen for ledere, tillitsvalgte og verneombud i regi av KS.

Kommunen har vedtatt 13 lærlingeplasser, men tildelt budsjettmidler til 11 lærlingeplasser. I 2023 tok vi inn i 5 ordinære lærlinger og 1 lærling gjennom menn i helse. De 5 ordinære lærlingene er fordelt med 2 i helsefag, og 3 i barne- og ungdomsarbeiderfaget. I tillegg har vi i en periode 2023 hatt totalt 10 andre års lærlinger, hvor 8 av disse har vært på sitt 2. år etter inntak i 2022 og 2 lærlinger har hatt en forsinkelse i læreløpet. Vi har derfor i en periode mellom januar 2023 og juli 2023 gått med 2 læreplasser ekstra.

Samfunnskontrakten for flere arbeidsplasser utarbeidet mellom partene i arbeidslivet har ett mål:

At alle formelt kvalifiserte søkere skal få tilbud om læreplass.

Lærlinger er en viktig ressurs og vi ønsker å bidra til at flere får fullført utdannelsen sin. Som en sentral samfunnsaktør, og tjenesteleverandør for Tvedestrands befolkning, må vi sikre kvalifisert arbeidskraft i kommunen i årene som kommer. Lærlingene er et viktig bidrag i dagens tjenester og en nødvendig investering for morgendagens arbeidskraft. Vi som arbeidsgiver er med på å forme unge mennesker som framtidige fagarbeidere. Derfor spiller lærlingene en viktig rolle i kommunens rekrutteringsarbeid.

1.7.6 Likestilling og mangfold

Virksomheter som i lov er pålagt å utarbeide årsberetning, skal i årsberetningen redegjøre for den faktiske tilstanden når det gjelder likestilling i virksomheten. Det skal også redegjøres for tiltak som er iverksatt og tiltak som planlegges iverksatt for å fremme likestilling og for å forhindre forskjellsbehandling i strid med likestillings- og diskrimineringsloven. Denne rapporteringsplikten går også frem av kommunelovens § 14-7, punkt e og f.;

"e. den faktiske tilstanden når det gjelder kjønnslikestilling

f. hva kommunen eller fylkeskommunen gjør for å oppfylle arbeidsgivers aktivitetsplikt etter likestillings- og diskrimineringsloven § 26."

Direkte- og indirekte diskriminering og trakassering er, ifølge disse lovene forbudt. I Tvedestrand kommune er administrasjonsutvalget likestillingsutvalg. Tvedestrand kommune skal jobbe aktivt målrettet og planmessig for å fremme likestilling og hindre diskriminering i virksomheten. For at mangfoldstrategien skal bli fullstendig må likestillingsarbeidet omfatte alle områder, dvs. kjønn, etnisitet, religion, nedsatt

funksjonsevne, seksuell orientering, politisk syn, medlemskap i arbeidstaker-organisasjon og alder.

Redegjørelse for tilstanden

Det er i oversiktene tatt utgangspunkt i KS' PAI-register med tall pr. 01.12.2020, 01.12.2021, 01.12.2022 og 01.12.2023 der annet ikke fremgår.

I personalpolitikken er hovedmålet i Tvedestrand kommune at kvinner og menn, uavhengig kjønn, etnisitet, funksjonsevne og seksuell orientering skal ha like rettigheter og muligheter. Dette skal gjelde med hensyn til arbeids-, lønns- og utviklingsmuligheter. Stillingsannonser skal være kjønnsnøytrale, men prinsippet kan fravikes ved utlysning av stillinger der det er behov for positiv særbehandling. Hele stillinger skal være hovedregel i alle tilsettingsforhold (jfr. Hovedtariffavtalen og Arbeidsmiljøloven). Det skal konkret arbeides for å minske andelen av deltidsstillinger i de kvinnedominerte yrkene.

Tvedestrand kommune er med i et forpliktende samarbeid om å fremme heltidskultur.

Tjenesteyting med ansatte i fulle stillinger, eller i store stillingsbrøker, vil føre til en mer effektiv drift, bedre opplevd kvalitet for brukerne, og et mer stabilt arbeidsmiljø. KS PAI-register viser at gj.sn. stillingsstørrelse pr ansatt i Tvedestrand kommune på 80 % pr. 01.12.2023, dette er en økning på 2% fra 2022.

Andel ansatte som jobber 100% er 51% av de ansatte. Dette er en økning på 3% fra 2022.

Tabell under viser stillingsstørrelse fordelt på de ulike områdene.

Antall stillinger, ansatte og årsverk. Tall per 01.12.2023. Kilde: KS' PAI-register.

Sektor	Heltid/ deltid	Stillinger			Ansatte			
		Antall stillinger	Andel av stillinger i sektoren	Gjennomsnittlig størrelse på stilling	Andel av ansatte i sektoren	Stillingsstørrelse per ansatt	Ansatte	Årsverk
Alle	Alle	773		68 %		80 %	654	523
	Deltid	494	64 %	49 %	49 %	59 %	318	187
	Heltid	279	36 %	100 %	51 %	100 %	336	336
Administrasjon	Alle	60		70 %		79 %	53	42
	Deltid	39	65 %	53 %	51 %	58 %	27	16
	Heltid	21	35 %	100 %	49 %	100 %	26	26
Undervisning	Alle	166		71 %		88 %	134	118
	Deltid	94	57 %	49 %	37 %	68 %	49	33
	Heltid	72	43 %	100 %	63 %	100 %	85	85
Barnehager	Alle	66		90 %		90 %	66	59
	Deltid	17	26 %	60 %	26 %	60 %	17	10
	Heltid	49	74 %	100 %	74 %	100 %	49	49
Helse/pleie/omsorg	Alle	369		63 %		71 %	325	231
	Deltid	279	76 %	50 %	66 %	56 %	213	119
	Heltid	90	24 %	100 %	34 %	100 %	112	112
Samferdsel og teknikk	Alle	33		71 %		86 %	27	23

		Stillinger			Ansatte			
	Deltid	16	48 %	39 %	22 %	38 %	6	2
	Heltid	17	52 %	100 %	78 %	100 %	21	21
Annet	Alle	79		63 %		72 %	69	50
	Deltid	49	62 %	41 %	52 %	47 %	36	17
	Heltid	30	38 %	100 %	48 %	100 %	33	33

Heltid- og deltid kvinner og menn – Tvedestrand kommune

Sammenlignet med andre:

	Tvedestrand kommune			Alle kommuner i landet			Gruppe 01 (2000-9999 innbyggere)		
	K+M	K	M	K+M	K	M	K+M	K	M
Gj.sn.stillingsstørrelse pr ansatt	80%	79%	84%	83%	83%	84%	80%	80%	78%
Gj.sn. stillingsstørrelse for deltidsansatte	59%	60%	55%	58%	60%	50%	59%	61%	46%
Andel ansatte som har 100% stilling	51%	49%	65%	59%	57%	67%	51%	49%	60%

Stillingsstørrelse per ansatt er antall årsverk arbeidet i sektoren, delt på antallet ansatte i sektoren. Har en person flere stillinger i sektoren, teller alle med i stillingsstørrelsen. Årsverk disse ansatte yter i en annen sektor eller annen kommune tas her ikke med i beregningen av stillingsstørrelsen.

Tallene som fremkommer fra KS PAI-register viser at Tvedestrand kommune ligger lavere på andel ansatte i 100% stilling sammenlignet med alle kommuner i landet, men tilnærmet likt med sammenlignbare kommuner. Det samme gjelder gj.sn. stillingsstørrelse pr ansatt og for deltidsansatte.

Ansatte fordelt på stillingsstørrelse pr ansatt *) og kjønn 2021-2023 i Tvedestrand kommune

Tall pr. 1. desember i det enkelte år.

		Årstall					
		2021		2022		2023	
Stillings-størrelse per ansatt	Kjønn	Antall ansatte	Prosent	Antall ansatte	Prosent	Antall ansatte	Prosent
0 - 24,9%	Kvinner og menn	54	9,1	54	8,1	54	8,3
	Kvinner	47	9,8	47	8,6	46	8,5
	Menn	7	6,1	7	5,8	8	7
25 - 49,9%	Kvinner og menn	26	4,4	38	5,7	26	4
	Kvinner	23	4,8	35	6,4	24	4,4
	Menn	3	2,6	3	2,5	2	1,8
50 - 74,9%	Kvinner og menn	139	23,4	137	20,6	123	18,8
	Kvinner	117	24,3	115	21,1	103	19,1
	Menn	22	19,3	22	18,3	20	17,5

		Årstall					
75 - 99,9%	Kvinner og menn	115	19,3	122	18,3	116	17,7
	Kvinner	104	21,6	113	20,7	106	19,6
	Menn	11	9,6	9	7,5	10	8,8
100 %	Kvinner og menn	261	43,9	314	47,2	335	51,2
	Kvinner	190	39,5	235	43,1	261	48,3
	Menn	71	62,3	79	65,8	74	64,9

*) Tabellen handler om stillingsstørrelse pr. ansatt. Derfor vil f. eks. en person med to stillinger på hhv. 20 og 50% bli tilordnet gruppen 50 - 74,9%. Stillinger i andre kommuner er ikke tatt med i vurdering av en ansatts stillingsstørrelse.

Som det fremgår av tabellen over har vi fått en økning i antall 100% stillinger i 2023 sammenlignet med 2022 på 4 prosentpoeng. Dette er en større utvikling enn landet for øvrig og sammenlignbare kommuner. I 2023 hadde sammenlignbare kommuner 50,7% i 100% stilling, alle landets kommuner 59,2% i 100% stilling.

Vi har fortsatt mange deltidsansatte, og må jobbe for at ufrivillig deltid reduseres.

Ledelsen

Ledelsen i kommunen innehar alle 100% stilling og har følgende kjønnsfordeling i 2023:

- Kommunedirektørnivå; 1 mann
- Sektorledere og stabsledere: 6 kvinner

Prosent av antall kvinner og menn i ulike sektorer i Tvedestrand kommune

Sektor	Antall		Andel (i prosent)	
	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn
I ALT	527	110	83	17
Sentraladministrasjonen	33	4	89	11
Oppvekst	178	36	83	17
Skoleadministrasjon	3	0	100	0
Grunnskole	103	24	81	19
Barnehager	62	0	100	0
Fritidshj/skolefritidsordn	2	1	67	33
Øvrig oppvekst	8	11	42	58
Helse/sosial	305	36	89	11
Administrasjon	22	1	96	4
Alm helsevern	35	7	83	17
Somatiske sykehjem	51	4	93	7
PU	70	6	92	8
Hjemmehjelp/-sykepleie	85	9	90	10
Sosialhjelp	28	5	85	15
Andre virksomheter	14	4	78	22
Kultur	4	6	40	60

	Antall		Andel (i prosent)	
Teknisk sektor	6	27	18	82
Ymse	1	1	50	50

Sammenlignet med alle kommuner i landet og kommune gruppe 01 (2000 – 9999 innbyggere) ligger Tvedestrand kommune litt lavere i forhold til andel menn. I kommunegruppe 01 henholdsvis 81% kvinner og 19% menn. Sammenlignet med hele kommunal sektor i hele landet, henholdsvis 76% kvinner og 24% menn.

Lønnsutvikling og nivå

Lønnsutvikling for fast- og timelønnte hoved- og bistillinger

Tall pr. 1.12.2022 og 1.12.2023 basert på KS' PAI-register.

Tvedestrand kommune

Kjønn	Månedsførtjeneste 2023	Grunnlønn 2023	Endring i månedsførtjeneste 2022-2023	Endring i grunnlønn 2022-2023	Ansatte 2023	Årsverk 2023	Endring i årsverk 2022-2023
Kvinner og menn	50.579	47.274	5,6%	5,9%	654	523	0,4%
Kvinner	50.096	46.722	5,8%	6,3%	540	428	2,0%
Menn	52.734	49.738	5,2%	5,0%	114	96	-6,3%

Gruppe 01 2000 – 9999 innbyggere

Kjønn	Månedsførtjeneste 2023	Grunnlønn 2023	Endring i månedsførtjeneste 2022-2023	Endring i grunnlønn 2022-2023	Ansatte 2023	Årsverk 2023	Endring i årsverk 2022-2023
Kvinner og menn	50.128	46.973	6,0%	5,9%	24.680	19.680	3,4%
Kvinner	49.550	46.391	6,0%	5,9%	19.911	15.950	3,2%
Menn	52.601	49.466	6,1%	5,9%	4.769	3.730	4,2%

Alle kommuner

Kjønn	Månedsførtjeneste 2023	Grunnlønn 2023	Endring i månedsførtjeneste 2022-2023	Endring i grunnlønn 2022-2023	Ansatte 2023	Årsverk 2023	Endring i årsverk 2022-2023
Kvinner og menn	51.097	47.923	6,2%	6,1%	456.050	379.304	2,8%
Kvinner	50.586	47.470	6,2%	6,2%	348.500	289.065	2,6%
Menn	52.733	49.374	6,0%	6,0%	107.550	90.239	3,6%

For endringer i årsverk i Tvedestrand kommune vises det til årsmelding fra hver sektor, der det fremkommer årsak til endringer.

Som det fremgår av oversikten over har ansatte i Tvedestrand kommune (kvinner og menn samlet) en månedsførtjeneste og grunnlønn i 2022 som er høyere. Kvinner har en grunnlønn som er under snittet for alle kommuner, men høyere enn sammenlignbare kommuner i størrelse. Når det gjelder menn så har disse en tilnærmet lik månedsførtjeneste og så vidt høyere grunnlønn enn både sammenlignbare kommuner og

snittet for alle kommuner.

Prosentvis endring i grunnlønn fra 2022-2023 har menn og kvinner samlet i Tvedestrand kommune en økning på 5,9%, gj.sn for alle kommuner er 6,1% og for sammenlignbare kommuner 5,9%. Kvinner i Tvedestrand kommune har hatt en økning på grunnlønn på 6,3%, gj.sn for alle kommuner er 6,2% og for sammenlignbare kommuner 5,9%.

Antall årsverk er økt med 0,4% fra 2022 til 2023. Dette utgjør en økning på 2 årsverk.

Lønnsforhold justert for ulike faktorer

Gjennomsnittlig fortjeneste pr. månedsverk og gjennomsnittlig grunnlønn pr. månedsverk for kvinner i prosent av menns lønn. Tall pr.1.12.2021, 1.12.2022 og 1.12.2023.

Tvedestrand kommune

Justert for	Årstall					
	2021		2022		2023	
	Kvinnens månedsfortjeneste i prosent av menns	Kvinnens grunnlønn i prosent av menns	Kvinnens månedsfortjeneste i prosent av menns	Kvinnens grunnlønn i prosent av menns	Kvinnens månedsfortjeneste i prosent av menns	Kvinnens grunnlønn i prosent av menns
Ujustert	94,5	92,2	94,5	92,7	95	93,9
Alder	94,5	92,2	94,5	92,7	95	93,9
Stillingsgruppe	101,7	100	100,9	100	100,6	100,6
Stillingskode	99,1	98,9	98,6	99,1	98,6	99,4
Utdanning	98,7	97,4	100,1	98,1	97,8	97,7

Tallene uttrykker hva kvinners lønn som andel av menns lønn ville vært dersom kvinner og menn hadde hatt samme årsverksfordeling innenfor hver av variablene det er justert for.

Tallene justert for stillingsgruppe eller stillingskode brukes som mål på kjønnsforskjell i lønn, siden tallene i stor grad holder utenfor den delen av lønnsforskjellen som skyldes ulike yrkesvalg. Tvedestrand kommune ligger her på henholdsvis 100,6% når det gjelder stillingsgruppe og 99,4% når det gjelder stillingskode.

Til sammenligning viser sammenlignbare kommuner 99,3% på stillingsgruppe og 99,6% på stillingskode. For alle landets kommuner er tallene 98,9% på stillingsgruppe og 98,8% på stillingskode.

Målsetningene vår må også fremover være at lønnsforskjell mellom menn og kvinner ikke øker, men reduseres, der målsetting skal være lik lønn.

Den kommunale arbeidsstyrken skal i størst mulig grad gjenspeile mangfoldet i befolkningen. Det er derfor et personalpolitisk mål å oppnå en balansert alders- og kjønns sammensetning, rekruttere personer med innvandrerbakgrunn og personer med nedsatt funksjonsevne

Det registreres ikke etnisk bakgrunn til ansatte i Tvedestrand kommune i personalsystemet. I tilsetningsprosessen registreres antall søkere med etnisk bakgrunn.

Redegjørelse for tiltak

- For å øke andel heltidsstillinger må vi jobbe mer med bl.a. ulike turnusordninger og tiltak for økt antall helger i turnus, samt vikarpool.
- I tillegg må oppmerksomheten på å redusere uønsket deltid ved å slå sammen

stillinger når dette er mulig, samt tiltak som går på tvers av avdelingene/sektorene i forhold til å få større stillingsstørrelser fortsatt jobbes systematisk med

- Det vil fortsatt være kjønnsnøytrale kriterier ved lønnsfastsetting og lønnsforhandlinger. Det forventes at lønnsutviklingen for kvinner kontra menn fortsatt vil være et tema ved de sentrale og lokale lønnsforhandlingene. Det legges også opp til tilsvarende oppmerksomhet ved lønnspolitiske drøftinger med de lokale fagforeningene i Tvedestrand kommune..
- Ved utlysning av stillinger i barnehagene og skolene, samt innenfor helse- og omsorgssektoren, bør menn i sterkere grad bli oppfordret til å søke.
- Likestilling er i samfunnsdel i kommuneplanen tatt inn som et eget punkt og med konkrete forslag til tiltak.
- Arbeide aktivt, målrettet og planmessig for å fremme likestilling og hindre diskriminering på grunn av kjønn, etnisitet og nedsatt funksjonsevne på alle nivåer i kommunen.
- Tvedestrand kommune har som mål å oppnå en balansert alders- og kjønns sammensetning, samt rekruttere personer med innvandrerbakgrunn.

1.7.7 Etikk

I henhold til Kommunelovens § 48, punkt 5 og Kommunelovens § 14-7, punkt d, skal også årsrapporten inneholde et punkt som omfatter hvorledes kommunen sørger for å sikre en høy etisk standard i virksomheten.

Etisk standard sikres i første rekke gjennom de retningslinjene som er nedfelt i kommunens arbeidsgiverpolitikk under punktet Etske verdier, som har følgende klare føringer:

- Som forvaltere av samfunnets felles ressurser stilles det høye etiske krav til folkevalgte og ansatte. Grunnprinsippene skal være åpenhet, redelighet, integritet, ærlighet og respekt.
- Medarbeidere og ledere i Tvedestrand kommune skal utføre arbeid og tjenester i samsvar med det felles verdigrunnlaget som finnes i vår organisasjon og som er nedfelt gjennom kommunens arbeidsgiverpolitikk.
- Ledere har et særlig ansvar for å tydeliggjøre og skape aksept for etisk forsvarlig atferd og legge forholdene til rette for praktisering av dette.
- Enhver medarbeider har ansvar for å søke råd og veiledning hos sin overordnede dersom vedkommende er usikker på hva som er forsvarlig praktisering av kommunens etiske retningslinjer.
- Ledere og medarbeidere har plikt til lojalt å overholde de lover, forskrifter og reglementer som gjelder og de vedtak som er truffet for kommunens virksomhet
- Alle medarbeidere har et selvstendig ansvar for å ta opp forhold en får kjennskap til, som ikke er i samsvar med kommunens etiske norm. Brudd på de etiske retningslinjene vil kunne forårsake betydelig skade og vil i alvorlige tilfelle være uforenlig med fortsatt ansettelse i kommunen.

I 2021 reviderte vi kommunens etiske retningslinjer for ansatte og folkevalgte, samt varslingsrutiner for kritikkverdige forhold.

Retningslinjene er gjort kjent for alle ansatte, og er en del av introduksjonsprogrammet ved ansettelse av nye arbeidstakere.

I tillegg har kommunen lagt inn etiske retningslinjer gjennom det interkommunale innkjøpssamarbeidet OFA, som kommunen deltar i. Dette gjelder etiske retningslinjer i

forhold til innkjøp og krav til leverandørene.

1.7.8 AKAN-arbeid

AKAN er en forkortelse for Arbeidslivets kompetansesenter for rus- og avhengighetsproblematikk. Hensikten med AKAN-arbeidet i Tvedestrand kommune er å forebygge avhengighet, omfatter både rus- og spillavhengighet. Vi skal tilby ansatte hjelp til å få bukt med sitt avhengighetsproblem, og slik forhindre at arbeidsforholdet kommer i fare. Det er nedsatt et AKAN-utvalg, som er et underutvalg og arbeidsredskap for Arbeidsmiljøutvalget. Det har ikke vært noen innmeldte saker til AKAN-utvalget i 2023. Hovedansvaret ligger hos sektorledere i oppfølging av dette, og det er søkt bistand hos personal- og organisasjonsleder fra enkelte sektorer i 2023 i dette arbeidet. Det er oppfordret til samtaler i personalgruppene rundt tema avhengighet. AKAN-arbeidet må gis større fokus fremover.

1.8 Økonomi

1.8.1 Hovedtrekk

1.8.1.1 Driftsregnskapet

Driftsregnskap, økonomisk utvikling og stilling

Oppsummering

Tvedestrand kommunes regnskapsresultat for 2023 endte med merforbruk på om lag 12,2 mill. kroner.

Sektorene fikk et samlet merforbruk på om lag 18,5 mill. kroner. Sektorene meldte ved 2. tertial først om et forventet merforbruk på om lag 15 mill. kroner. Etter at ekstra bevilgninger ble gitt på ca. 6 mill. kroner var estimert merforbruk på minst ca. 9 mill. kroner.

De største avvikene mellom regnskap og regulert budsjett er som følger:

- Merforbruk for sektorene på 18,5 mill. kroner
- Mindreinntekt på skatt på 17,6 mill. kroner
- Merinntekt på rammetilskudd på 15,2 mill. kroner
- Merinntekt på andre generelle statstilskudd 5,9 mill. kroner (herav integreringstilskudd på 5,4 mill. kroner)
- Merutgifter på netto finansposter på 0,1 mill. kroner
- Innsparinger lønnsoppgjør på 0,2 mill. kroner
- Pensjon og premieavvik har netto merinntekter på 2,6 mill. kroner
- Tiltak flyktningarbeid i sektorene, restpost på 0,4 mill. kroner
- Mindre netto bruk av bundne fond 0,7 mill. kroner
- Diverse merinntekter/mindreutgifter 0,1 mill. kroner
- Mer bruk av disposisjonsfond på 12,2 mill. kroner

Samlet gir mindreinntekter på 16,7 mill. kroner og mindreutgifter på 5,2 mill. kroner et samlet merforbruk på om lag 11,5 mill. kroner før avsetninger til fond. Netto mindre avsetning til bundne fond var på ca. 0,7 mill. kroner.

Da en i tråd med kommunelovens forskrifter skal redusere mindreforbruket så mye som mulig ved å stryke avsetning til disposisjonsfond ble det gjort. Etter strykninger (netto avsetning til disposisjonsfond på ca. 0,56 mill. kroner) måtte en bruke ca. 12,2 mill. kroner av disposisjonsfondet. Det er dermed avlagt et regnskap i balanse.

Økonomisk oversikt for driftsregnskapet

Nedenfor vises en oversiktsrapport, økonomisk oversikt for driftsregnskapet:

Økonomisk oversikt etter art, drift (beløp i hele 1.000 kroner)	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Reg budsjett 2023	Regnskap 2023	Avvik 2023
Rammetilskudd	-229 003	-240 233	-245 013	-260 256	15 243
Inntekts- og formuesskatt	-204 798	-186 049	-196 162	-178 560	-17 602
Eiendomsskatt	-28 917	-29 000	-31 000	-31 337	337
Andre skatteinntekter	0	0	0	0	0
Andre overføringer og tilskudd fra staten	-16 963	-25 250	-27 900	-34 309	6 409

Økonomisk oversikt etter art, drift (beløp i hele 1.000 kroner)	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Reg budsjett 2023	Regnskap 2023	Avvik 2023
Overføringer og tilskudd fra andre	-118 887	-136 936	-183 937	-165 597	-18 340
Brukerbetalinger	-22 062	-21 852	-21 852	-19 011	-2 841
Salgs- og leieinntekter	-58 709	-63 513	-64 097	-64 158	61
SUM DRIFTSINNEKTER	-679 339	-702 833	-769 961	-753 228	-16 733
Lønnsutgifter	365 070	382 813	419 959	404 991	14 968
Sosiale utgifter	85 398	90 627	98 051	94 930	3 121
Kjøp av varer og tjenester	159 077	146 469	156 626	181 638	-25 012
Overføringer og tilskudd til andre	44 249	47 726	63 168	50 908	12 260
Avskrivninger	35 579	29 909	29 909	42 581	-12 672
SUM DRIFTSUTGIFTER	689 373	697 544	767 713	775 048	-7 335
BRUTTO DRIFTSRESULTAT	10 034	-5 289	-2 248	21 821	-24 069
Renteinntekter	-4 503	-6 890	-9 680	-9 742	62
Utbytter	-7 936	-16 044	-16 020	-16 010	-10
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0	0	0
Renteutgifter	16 853	29 811	32 631	32 648	-17
Avdrag på lån	28 255	32 400	32 400	32 570	-170
NETTO FINANSUTGIFTER	32 669	39 277	39 331	39 466	-135
Motpost avskrivninger	-35 579	-29 909	-29 909	-42 581	12 672
NETTO DRIFTSRESULTAT	7 124	4 079	7 174	18 706	-11 532
Disponering eller dekning av netto driftsresultat	0	0	0	0	0
Overføring til investering	0	0	0	0	0
Netto avsetninger til eller bruk av bundne driftsfond	-8 717	-4 079	-7 738	-7 050	-688
Netto avsetninger til eller bruk av disposisjonsfond	1 593	0	564	-11 656	12 220
Bruk av tidligere års mindreforbruk	0	0	0	0	0
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0	0
SUM DISPONERINGER ELLER DEKNING AV NETTO DRIFTSRESULTAT	-7 124	-4 079	-7 174	-18 706	11 532
FREMFØRT TIL INNDEKNING I SENERE ÅR	0	0	0	0	0

Driftsinntekter

Tabellen ovenfor, økonomisk oversikt etter art for driften, er obligatorisk oversikt jf. § 5.6 i regnskapsforskriften. Tabellen viser hoveddelene i kommunens driftsregnskap. Skatt og rammetilskudd, som utgjør mesteparten av kommunens driftsinntekter (59 prosent), har kun økt med 5 mill. kroner eller 1,2 prosent fra regnskap 2022 til regnskap 2023.

Skatteveksten har vært fallende fra 2022 med 26,3 mill. kroner eller ca.13 prosent, mens rammetilskuddet har økt fra 2022 til 2023 med 31,2 mill. kroner eller 14 prosent.

Eiendomsskatten har økt med 2,4 mill. kroner fra regnskap 2022, en økning på 8,4 prosent.

Andre overføringer og tilskudd fra staten består av blant annet av integreringstilskudd for flyktninger, rentekompensasjon og bostøtte og utgjør ca. 5 prosent av driftsinntektene. Den største økningen fra regnskap 2022 skyldes integreringstilskudd på grunn av flere flyktninger. Regnskapet har mer enn doblet seg fra ca. 17 mill. kroner i 2022 til 34,3 mill. kroner i 2023.

Overføringer og tilskudd fra andre er blant annet sykelønnsrefusjoner, andre refusjoner (som krever motytelse) fra stat, kommuner og fylkeskommuner. Denne posten utgjør ca. 22 prosent av alle driftsinntektene og har en vekst på ca. 39 prosent og 46,7 mill. kroner fra 2022.

Brukerbetalinger er blant annet betalinger for opphold i barnehage, SFO og Kulturskole, betaling for opphold i institusjon og betaling for hjemmetjenester. Det har vært en reduksjon på disse fra 2022 på ca. 3 mill. kroner, eller 14 prosent. Reduksjonen skyldes i hovedsak at store deler av refusjoner fra Helfo for kommunale leger (inntjening leger), er ført under "overføringer og tilskudd fra andre" fra 2023, i stedet for under brukerbetalinger.

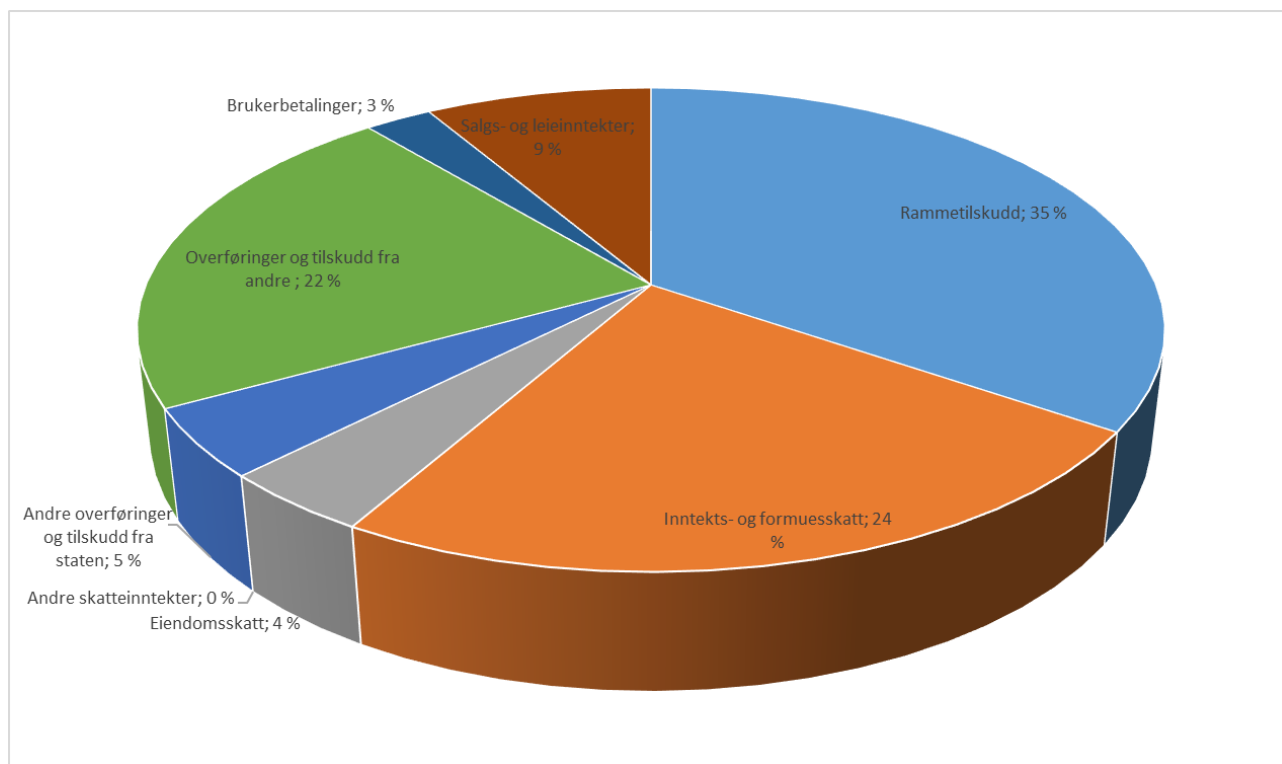
Salgs og leieinntekter utgjør ca. 9 prosent av driftsinntektene og er blant annet kommunale vann- og avløpsgebyrer, oppmålingsgebyr, gebyr byggeanmeldelse, husleie boliger (helse- og omsorgstjenesteloven), salg av varer og tjenester og salg av mat på sykehjem. Disse inntektene hadde en økning på 5,4 mill. kroner og ca. 9 prosent økning.

Det er i note 16 i regnskapsdokumentet satt opp en usikker inntekt som består av et usikkert krav på ca. 1,6 mill. kroner. Kravet stammer fra utgifter kommunene har betalt for andre. Det er kommet noen innbetalinger i 2023. Skyldner klagde namsfogdens avgjørelse om utleggstrekk for retten i 2023. Retten kunne ikke behandle saken skriftlig, og gav skyldner beskjed om at vedkommende måtte stevne kommunen for å få saken behandlet i rettssystemet.

Skyldner har i 2024 stevnet kommunen for retten, da vedkommende mener at kravet ikke er rettet mot korrekt person. Kommunen har engasjert eksternt advokatkontor til å bistå saken.

Oversikt over inntekter

Nedenfor vises oversikt over andel inntekter.

Nedenfor vises oversikt over endringer i (løpende) inntekter over tid:

Oversikt inntekter (beløp i hele 1.000 kroner)	Regnsk ap 2018	Regnsk ap 2019	Regnsk ap 2020	Regnsk ap 2021	Regnsk ap 2022	Regnsk ap 2023	Endring 2018-2023
Rammetilskudd	-209 164	-205 232	-218 219	-221 607	-229 003	-260 256	51 092
Inntekts- og formuesskatt	-145 871	-160 923	-157 539	-179 389	-204 798	-178 560	32 689
Eiendomsskatt	-17 881	-24 205	-30 763	-27 962	-28 917	-31 337	13 456
Andre skatteinntekter	0	0	0	0	0	0	0
Andre overføringer og tilskudd fra staten	-19 444	-15 057	-9 977	-11 355	-16 963	-34 309	14 865
Overføringer og tilskudd fra andre	-73 261	-73 725	-85 859	-84 019	-118 887	-165 597	92 336
Brukerbetalinger	-22 787	-23 355	-20 860	-21 554	-22 062	-19 011	3 776
Salgs- og leieinntekter	-46 170	-47 335	-53 225	-57 306	-58 709	-64 158	17 988
SUM DRIFTSINTEKTER	-534 578	-549 832	-576 441	-603 192	-679 339	-753 228	-218 650

Av oversikten ovenfor ser en at inntektene øker med 218,7 mill. kroner, eller 41 prosent i perioden. Nedenfor er også endringer på utgiftssiden omtalt.

Det er variasjoner i utviklingen med forholdsvis størst vekst i kroner for rammetilskudd samt overføringer og tilskudd fra andre (sykelønnsrefusjon, refusjoner fra staten og fra kommuner mv.). Prosentvis vekst hhv. 24 og 126.

Når det gjelder økningen i tilskudd fra andre er det refusjoner fra kommuner, der store deler utgjør NAV Øst i Agder-samarbeidet, som forklarer økningen. NAV Øst i Agder utgjør en økning på ca. 36 mill. kroner Alle utgifter og inntekter i dette samarbeidet blir ført i Tvedestrand kommunes regnskap, som deretter viderefakturerer for disse tjenestene. Disse tallene "blåser" dermed opp Tvedestrand kommunes inntektstall på disse postene.

Tilsvarende er det på utgiftssiden. Det får imidlertid ikke innvirkning på samlet resultat for kommunen.

Eiendomsskatt har økt med 75 prosent og 13,5 mill. kroner fra 2018.

Brukerbetalinger (brukerbetalinger, opphold barnehage, SFO og kulturskole, institusjon mv) har ikke økt i perioden, men har reduksjon på 3 prosent.

Salgs- og leieinntekter (husleie, byggesaksgebyr, vann- og avløpsgebyrer mv.) har økt ca. 27 prosent i perioden.

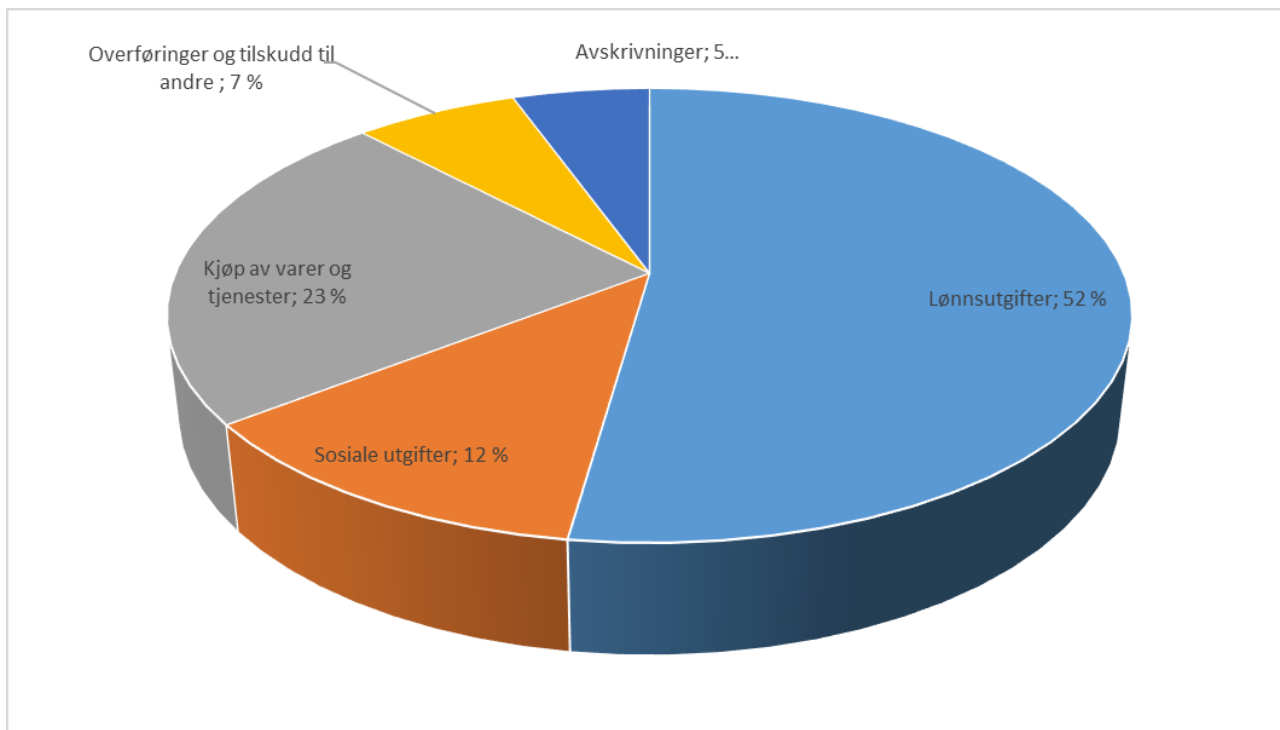
Driftsutgifter

Lønn og sosiale utgifter utgjør om lag 64 prosent av utgiftene. Lønn og sosiale utgifter har økt med 49,5 mill. kroner eller 11 prosent fra regnskap 2022. Lønnsøkninger på fastlønn og introduksjonsstønad skyldes størstedelen av økningene. Introduksjonsstønad er lønn til flyktninger som er i introduksjonsprogram. Nav Øst i Agder blåser opp tallene også på utgiftssiden. Økning på 37 mill. kroner fra 2022 til 2023 skyldes Nav Øst i Agder.

Kjøp av varer og tjenester til tjenesteproduksjonen og utgjør ca. 23 prosent av driftsutgiftene og har økt om lag 22,6 mill. kroner og 14 prosent fra 2022 til 2023. Av totalbeløpet på 181,6 mill. kroner for 2023 utgjør kjøp fra andre kommuner ca. 49 mill. kroner, som i stor grad gjelder interkommunale samarbeid. Andre poster som hører til her er driftstilskudd til private barnehager.

Kjøp av tjenester fra vikarbyrå er redusert med om lag 1,5 mill. kroner fra 2022, fra 6,7 til 5,2 mill. kroner.

Overføringer og tilskudd til andre er overføringer til kommuner, fylkeskommuner og private (inkl. fellesråd).

Oversikt over endringer i utgifter (løpende) over tid:

Økonomisk oversikt etter art, drift (beløp i hele 1.000 kroner)	Regnsk ap 2018	Regnsk ap 2019	Regnsk ap 2020	Regnsk ap 2021	Regnsk ap 2022	Regnsk ap 2023	Endrin g 2018- 2023
Lønnsutgifter	282 953	299 831	304 083	317 063	365 070	404 991	122 038
Sosiale utgifter	74 529	79 681	75 621	78 911	85 398	94 930	20 401
Kjøp av varer og tjenester	121 414	125 441	128 028	138 613	159 077	181 638	60 224
Overføringer og tilskudd til andre	32 830	31 095	31 304	32 131	44 249	50 908	18 078
Avskrivninger	22 514	25 686	30 147	33 409	35 579	42 581	20 067
SUM DRIFTSUTGIFTER	534 240	561 734	569 183	600 127	689 373	775 048	240 808

Driftsutgiftene har økt med 240,8 mill. kroner eller 45 prosent fra 2018. I tabellen ovenfor så en at inntektene steg litt mindre, 41 prosent. I perioden har altså utgiftene steget med 22,2 mill. kroner mer enn inntektene, noe som tilsier en ubalanse i driften og gradvis redusert bærekraft. Avskrivninger skal elimineres før en regner netto driftsresultat, men tas med i oversikten ovenfor for å indikere en driftsmessig konsekvens av alle bygg og anlegg.

Dersom en i stedet hadde sett på utviklingen i netto finansutgifter, hadde en fått økning på 22,8 mill. kroner, altså noe mer enn økningen på avskrivningene med 20,1 mill. kroner.

Netto finansutgifter

Netto finansutgifter viser netto renteutgifter, renteinntekter og avdrag på lån. Inkludert er også utbytte fra Agder energi. Netto finansutgifter er økt fra 2022 med 6,8 mill. kroner. I dette tallet er det økte inntekter fra utbytte fra Agder energi med 8,1 mill. kroner og økte renteinntekter på ca. 5,2 mill. kroner. Utgiftssiden består av økte renteutgifter med 15,8 mill. kroner og økte avdrag på lån med ca. 4,3 mill. kroner.

Netto driftsresultat

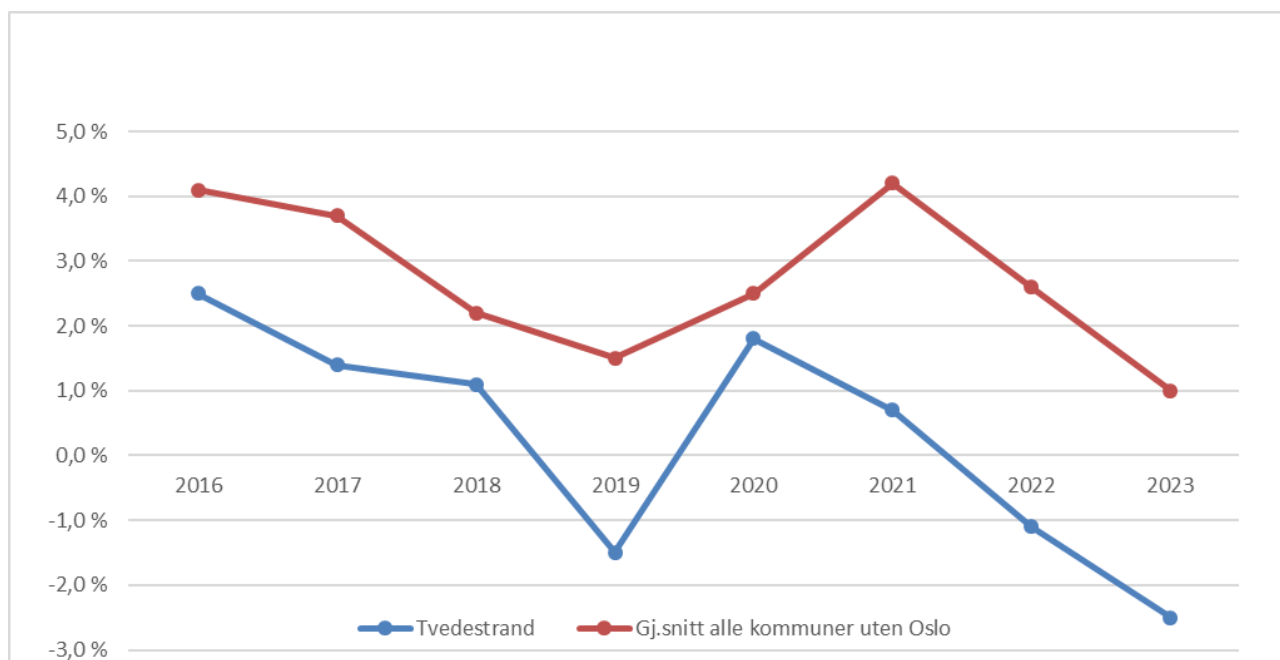
Enkelt sagt viser netto driftsresultat om driftsinntektene for året er store nok til å dekke årets utgifter. For Tvedestrand kommune var løpende utgifter høyere enn løpende inntekter i 2023, det samme var tilfellet i 2022. Netto driftsresultat utgjør - 18,706 mill. kroner, eller -2,5 prosent av brutto driftsinntekter. Foreløpige kostratall for alle landets kommuner uten Oslo er 1,0 prosent.

Nedenfor vises tall for Tvedestrand og landsgjennomsnittet uten Oslo fra 2016. En sunn kommuneøkonomi tilsier et netto driftsresultat på 1,75 prosent. Normtallet ble i 2014 endret fra 3,0 prosent, fordi en ikke lenger fører merverdiavgiftskompensasjon fra investeringer i driftsregnskapet. En ser at Tvedestrand kommune følger trenden for landsgjennomsnittet uten Oslo, men på et lavere nivå.

Begrepet netto driftsresultat omfatter blant annet øremerkede midler som enten avsettes til fond eller brukes av fond. Dette er i realiteten tekniske forhold rundt tidsforskyvninger for hvilket år en bruker øremerkede midler, og har ikke noen med kommunens økonomiske handlingsrom å gjøre. Videre omfatter størrelsen avsetninger til og bruk av fond på selvkostområdene. Dersom en korrigerer for denne typen transaksjoner, gir det et mer riktig bilde av utviklingen av kommunens fritt disponible midler.

Korrigert for bundne nettoavsetninger får en et netto driftsresultat på ca. -11,7 mill. kroner, eller -1,5 prosent, noe som er langt unna måltallet for grønn sone som er over 8 mill. kroner. Det er denne størrelsen som er valgt som en av kommunens handlingsregler. Det vises til kapittel 1.5.2 om handlingsregler.

Utvikling av netto driftsresultat, KOSTRA

Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat

Linjen «Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat» utgjør summen av bruk og avsetning til bundne fond og disposisjonsfond samt overføring til investeringsregnskapet og dekning av tidligere års merforbruk.

Netto bruk og avsetning til alle bundne fond utgjør ca. 7,1 mill. kroner i netto bruk. Herav er det blant annet bruk av 0,3 mill. kroner av vannfond, 1,9 mill. kroner av avløpsfond, 0,1 mill. kroner av feiefond og 2,2 mill. kroner av byggesaksfond. Det er avsatt ca. 0,3 mill. kroner ulike selvkostfond til renter.

I tråd med den nye forskriften skal det ikke lenger avlegges et regnskap med mindre- eller merforbruk. Avsetning til disposisjonsfond etter såkalte strykninger, ble 0,564 mill. kroner. Egen note med oversikt over samlet budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjoner er vedlagt i regnskapsdokumentet, s. 3.

Fremført til inndekning i senere år

Kommuneloven sier at vedtaket om årsregnskap skal angi hvordan et eventuelt merforbruk i driftsregnskapet skal dekkes inn. Hvis årsregnskapet legges fram med et merforbruk i driftsregnskapet, skal kommunedirektøren foreslå endringer i årets budsjett.

Regnskapsforskriften sier følgende om mindreforbruk: § 4-3. *Strykninger av budsjettdisposisjoner og avsetning til disposisjonsfond ved mindreforbruk i driftsregnskapet:*

"Hvis driftsregnskapet viser et mindreforbruk etter at disposisjonene i § 4-1 er gjennomført, skal mindreforbruket reduseres så mye som mulig ved å stryke bruk av disposisjonsfond.

Hvis regnskapet fortsatt viser et mindreforbruk etter strykningene, skal mindreforbruket dekke inn eventuelle tidligere års merforbruk. Et mindreforbruk som ikke dekker inn et merforbruk skal avsettes til disposisjonsfond."

Regnskapet er avlagt i balanse.

1.8.1.2 Investeringsregnskapet

Investeringsregnskapet, økonomisk utvikling og stilling

Kommunen har to ubundne investeringsfond. Ved utgangen av 2023 er saldoen på generelt fond 0,132 mill. kroner, mens en har 23,097 mill. kroner på ubundet investeringsfond; aksjer og andeler. Totalt beløp er 23,23 mill. kroner og er det samme som ved utgangen av 2022.

Bevilgningsoversikt investering, jf. forskriftens § 5.5

Bevilgningsoversikter investering, beløp i hele 1.000 kroner	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Reg budsjett 2023	Regnskap 2023	Avvik 2023
Investeringer i varige driftsmidler	211 505	97 756	143 607	106 573	37 034
Tilskudd til andres investeringer	2 227	2 400	4 606	3 461	1 145
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	1 311	1 500	1 602	8 645	-7 043
Utlån av egne midler	0	0	0	0	0
Avdrag på lån	0	0	0	0	0
SUM INVESTERINGSUTGIFTER	215 043	101 656	149 815	118 679	31 136
Kompensasjon for merverdiavgift	-38 046	-14 350	-20 297	-16 765	-3 532
Tilskudd fra andre	-26 753	-6 660	-16 686	-11 369	-5 317
Salg av varige driftsmidler	-13 953	-8 840	-9 109	-6 403	-2 706
Salg av finansielle anleggsmidler	-16	0	0	0	0
Utdeling fra selskaper	0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	0	0	0	0	0
Bruk av lån	-142 796	-72 406	-104 323	-84 899	-19 424
SUM INVESTERINGSINNTEKTER	-221 564	-102 256	-150 415	-119 436	-30 979
Videreutlån	27 513	20 000	24 571	19 090	5 481
Bruk av lån til videreutlån	-27 513	-20 000	-24 571	-19 090	-5 481
Avdrag på lån til videreutlån	11 398	6 100	12 884	12 858	26
Mottatte avdrag på videreutlån	-9 996	-5 500	-12 126	-11 944	-182
NETTO UTGIFTER VIDEREUTLÅN	1 402	600	758	914	-156
Overføring fra drift	0	0	0	0	0
Netto avsetninger til eller bruk av bundne investeringsfond	188	0	-158	-157	-1
Netto avsetninger til eller bruk av ubundet investeringsfond	4 931	0	0		0
Dekning av tidligere års udekket beløp	0	0	0		0
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	5 119	0	-158	-157	-1
Fremført til inndekning i senere år udekket beløp	0	0	0	0	0

Det er en del endringer fra opprinnelig budsjett til regulert budsjett. Dette skyldes at en i regulert budsjett 2023 har innarbeidet ubrukte bevilgninger fra 2022 på ikke avsluttede prosjekter. Videre har kommunestyret gjennom året endret bevilgningene på noen prosjekter.

Sum investeringsutgifter

Investeringer i varige driftsmidler var 106,573 mill. kroner i 2023, det vil si 104,932 mill. kroner lavere enn 2022. Nedgangen skyldes i stor grad at den nye barneskolen ble overtatt fra entreprenør i mai 2023. Investeringsprosjekter med størst bruttoutgifter i 2023:

- Ny barneskole, bygning og uteområder, Lyngmyrhallen, buss og parkering samt vann og avløp på 70,545 mill. kroner
- Varmepumper på Lyngmyr skole, Strannasenteret og verkstedet i Søsterdalen med i alt på 3,909 mill. kroner.
- Bergsmyr til Mjåvann, turvei og sti til 3,007 mill. kroner.
- Kollåsen, ny hovedvannledning mv. til 5,641 mill. kroner

I utgiftsbeløpet ligger også føring av byggelånsrenter på 0,8 mill. kroner på prosjektet ny barneskole.

Tilskudd til andres investeringer gjelder tilskudd til prosjekter i Tvedestrand kirkelig fellestråd var på 3,461 mill. kroner. Det største prosjektet i fellestrådet i 2023 var Holt kirke, reparasjon av tak, tårn mv.

Investeringer i aksjer og andeler i selskaper er egenkapitaltilskudd KLP for 2023 på 1,462 mill. kroner, samt kjøp av aksjer i Pågang næringshage AS og innskuddskapital i tre ulike interkommunale selskap. Det største beløpet gjelder Østre Agder interkommunale helsebygg IKS med 7,044 mill. kroner. Bevilgningen til dette innskuddet på 7,0 mill. kroner ble lagt på en artskonto som innebærer at den kommer med i raden "Investeringer i varige driftsmidler", mens korrekt regnskapsføring medfører at beløpet kommer med i raden "Investeringer i aksjer og andeler i selskaper". Dette forklarer størsteparten av budsjettavviket på den sistnevnte raden.

Sum investeringsinntekter

Størstedelen av kommunens investeringer finansieres ved lån. I 2023 ble i 84,899 mill. kroner av utgiftene finansiert på denne måten. Hvert år tar en opp vedtatt beløp i lån, mens en altså bare benytter det som er nødvendig. Ubrukte lånemidler investeringslån ved utgangen av 2023 var 20,035 mill. kroner, det vil si en reduksjon på 20,099 mill. kroner fra året før. Det er ikke enkeltprosjekter som forklarer store deler av beløpet. Bakgrunnen til at det har oppstått ubrukte lånemidler er i hovedsak tidsforskyvninger på prosjektene.

Av tilskudd fra andre på 11,369 mill. kroner gjelder 8,149 mill. kroner i spillemidler og 1,108 mill. kroner i tilskudd fra Agder fylkeskommune. Resten er stort sett refusjoner fra andre private og gjelder i hovedsak anleggsbidrag i utbyggingsavtaler.

Inntekter fra salg av anleggsmidler er 6,403 mill. kroner. Mesteparten, 5,594 mill. kroner, gjelder salg av næringsareal på Grenstøl. I budsjettet for 2023 var det forutsatt salg av bygninger for 3,0 mill. kroner, mens regnskapet viser salg for 0,45 mill. kroner.

Netto utgifter videreutlån

I regnskapsforskriftens hovedoversikt er nettoutgifter til videre utlån samlet i ett «underavsnitt». Det gir god oversikt. En ser at det er brukt 19,09 mill. kroner til formidlingslån til innbyggerne i kommunen. Etterspørselen til slike lån er stor og det gjøres en god jobb med formidlingen av lånene. Ved utgangen av 2023 var det 5,481 mill. kroner av det som kommunen har lånt som fortsatt stod på kommunens bankkonto. De ubrukte midlene er avsatt på egen balansekonto for ubrukte lånemidler. Avdrag på lån til videreutlån er kommunens nedbetaling på lån i Husbanken og beløper seg til 12,858 mill. kroner. Beløpene omfatter både ordinære avdrag (5,074 mill. kroner) og ekstraordinære (7,784 mill. kroner) som følge av at kommunens kunder har innbetalt ekstraordinært på

sine lån. Mottatte avdrag på videreutlån er på 11,944 mill. kroner og gjelder både ordinære (4,318 mill. kroner) og ekstraordinære avdrag (7,626 mill. kroner) som er innbetalt av kundene.

Sum overføring fra drift og netto avsetninger

Netto avsetning til eller bruk av bundne investeringsfond utgjør 0,157 mill. kroner. Dette gjelder avsetning til og bruk av fond for å nedbetale ekstraordinære avdrag til Husbanken på formidlingslån som følge av ekstraordinære innbetalinger på slutten av året.

Fremført til inndekning i senere år udekket beløp

Investeringsregnskapet er gjort opp i balanse.

1.8.2 Driftsregnskapet, inklusive avvik

Kommuneloven og forskrifter angir obligatoriske skjemaer som regnskapet skal vises på. Det er tre obligatoriske oversikter for driften (forskriften § 5-4 og § 5-6) og en for investering (forskriften § 5-5). I tidligere avsnitt er det omtalt økonomisk oversikt drift. I dette kapitlet setter en opp bevilgningsoversikter drift.

Gjennom vedtak i flere kommunestyresaker i 2023 er det blitt gjort endringer knyttet til bevilgningene på fellesområdet "Frie inntekter, finans og avsetninger", som består av skatt, rammetilskudd, statstilskudd (inkl. integreringstilskudd), renter, avdrag og utbytte mv. Budsjettet har, i størst mulig grad, blitt tilpasset til den informasjon en hadde på de aktuelle tidspunktene. I tillegg uttrykte kommunedirektøren i budsjettkontrollrapporten pr. 2. tertial usikkerhet til mange utgifter og inntekter som føres på dette fellesområdet, samt til sektorenes økonomiske resultat. De ulike utgiftene og inntektene som omfattes av ansvarsområdet, inkl. avvikene, er kommentert under tabellen.

Etter kommunelovens § 14-7 om årsberetning, skal det redegjøres for vesentlige beløpsmessige avvik mellom årsbudsjettet og årsregnskapet, og vesentlige avvik fra kommunestyrets premisser for bruken av bevilgningene.

Bevilgningsoversikt drift, jf. forskriftens § 5-4, første ledd:

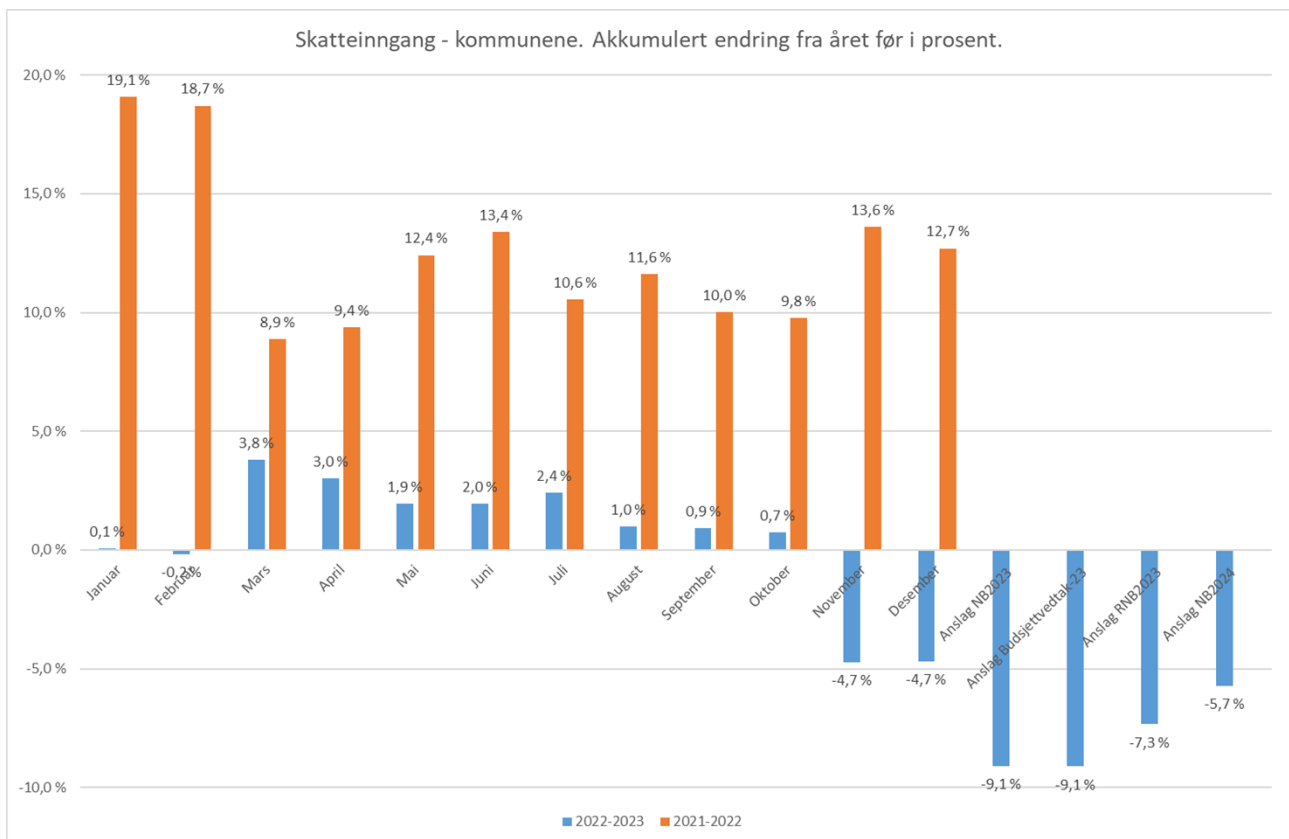
Bevilgningsoversikt drift, beløp i hele 1.000 kroner	Regnska p 2022	Budsjett 2023	Reg. budsjett 2023	Regnskap 2023	Avvik 2023
Rammetilskudd	-229 003	-240 233	-245 013	-260 256	15 243
Inntekts- og formuesskatt	-204 798	-186 049	-196 162	-178 560	-17 602
Eiendomsskatt	-28 917	-29 000	-31 000	-31 337	337
Andre generelle driftsinntekter	-16 545	-25 250	-27 800	-33 703	5 903
SUM GENERELLE DRIFTSINNEKTER	-479 263	-480 532	-499 975	-503 855	3 880
Sum bevilgninger drift, netto	453 717	445 335	467 819	483 095	-15 276
Avskrivinger	35 579	29 909	29 909	42 581	-12 672
SUM NETTO DRIFTSUTGIFTER	489 297	475 244	497 728	525 676	-27 948
BRUTTO DRIFTSRESULTAT	10 034	-5 288	-2 247	21 821	-24 068
Renteinntekter	-4 503	-6 890	-9 680	-9 742	62
Utbytter	-7 936	-16 044	-16 020	-16 010	-10
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0	0	0
Renteutgifter	16 853	29 810	32 630	32 648	-18

Bevilgningsoversikt drift, beløp i hele 1.000 kroner	Regnska p 2022	Budsjett 2023	Reg. budsjet 2023	Regnskap 2023	Avvik 2023
Avdrag på lån	28 255	32 400	32 400	32 570	-170
NETTO FINANSUTGIFTER	32 669	39 276	39 330	39 466	-136
Motpost avskrivninger	-35 579	-29 909	-29 909	-42 581	12 672
NETTO DRIFTSRESULTAT	7 124	4 079	7 174	18 706	-11 532
Disponering eller dekning av netto driftsresultat	0	0	0	0	0
Overføring til investering	0	0	0	0	0
Netto avsetninger til eller bruk av bundne fond	-8 717	-4 079	-7 738	-7 050	-688
Netto avsetninger til eller bruk av disposisjonsfond	1 593	0	564	-11 656	12 220
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0	0
SUM DISPONERINGER ELLER DEKNING AV NETTO DRIFTSRESULTAT	-7 124	-4 079	-7 174	-18 706	11 532
FREMFØRT TIL INNDEKNING I SENERE ÅR	0	0	0	0	0

Skatt og rammetilskudd

Rammetilskudd og skatt ble budsjettert i tråd med regjeringens forslag til statsbudsjett for 2023. Det var lagt til grunn en nominell skattevekst på - 9,1 prosent fra 2022 til 2023. Ved 1. og 2. tertial ble budsjettene regulert i tråd med de siste opplysningen en hadde på disse tidspunktene. Prognosene for landet var en økning ved Revidert nasjonalbudsjett (RNB) 2023 til -7,3 prosent. Ved Nasjonalbudsjett for 2024 var skattevekstprognosen på -5,7 prosent.

Illustrasjon av utviklingen av skatteøkningen gjennom året, alle kommuner

Skatteinntangen for kommunene i 2023 var totalt på 210,5 mrd. kroner. Dette er om lag
 Årsberetning 2023 2023 Side 45 av 109

10,3 mrd. kroner, eller 4,7 prosent, lavere enn i 2022. Men det er samtidig 2,3 mrd. kroner mer enn anslaget i Nasjonalbudsjettet for 2024 (NB2024).

Tvedestrand kommune

Skatteinngangen for Tvedestrand kommune for 2023 ble 12,8 prosent lavere i 2023 enn i 2022. Landets kommuner fikk en reduksjon på 4,7 prosent.

Skatteinntektene for Tvedestrand kommune utgjorde 178,6 mill. kroner, dvs. 17,6 mill. kroner lavere enn regulert budsjett og 7,5 mill. kroner lavere enn opprinnelig budsjett.

Når det gjelder rammetilskuddet er dette 15,2 mill. kroner høyere enn regulert budsjett. Økningen gjelder både økt rammetilskudd fast del, økt inntektsutjevning og økt ekstra skjønnstilskudd.

Totalt sett for skatt og rammetilskudd har Tvedestrand kommune fått en netto mindreinntekt på om lag 2,4 mill. kroner sett mot regulert budsjett. Ved 2. tertial ble det anslått en skatteinngang som var bedre enn anslaget i NB2024 på -5,7 prosent. Kommunens anslag var på ca. - 4 prosent og dermed mer optimistisk enn resultatet for året på -4,7 prosent.

Dersom en sammenligner med opprinnelig budsjett er økningen på 12,5 mill. kroner for skatt og rammetilskudd til sammen.

Eiendomsskatt

Inntektene fra eiendomsskatt er på 31,3 mill. kroner og er 0,3 mill. kroner høyere enn regulert budsjett.

Andre generelle driftsinntekter

Andre generelle driftsinntekter er inntekter som ikke knytter seg til bestemte formål i driftsregnskapet, jf. budsjett- og regnskapsforskriftens § 5-4 første ledd. De omfatter rente- og investeringskompensasjon til skolesektoren, kirkeformål og eldreomsorgen, samt integreringstilskudd i forbindelse med mottak av flyktninger. Kommunen mottok ca. 5,9 mill. kroner mer i statstilskudd enn regulert budsjett, integreringstilskuddet utgjorde 5,4 mill. kroner av dette. Det ble ved 1. tertial vedtatt å bosette 40 flyktninger, økning med 15 flyktninger, fra 25 flyktninger i opprinnelig budsjett. Budsjettet ble da regulert med 1,61 mill. kroner. Ved 2. tertial ble det vedtatt en ytterligere økning med 5 flyktninger til 45 flyktninger og budsjettregulering med 0,94 mill. kroner. Ved årsslutt hadde allikevel inntektene økt mer enn budsjettet, noe som i hovedsak henger sammen med at flyktninger som kom sent på året i 2022, fikk utbetalinger "forsinket" i 2023.

Det er bosatt 47 flyktninger etter kommunestyrevedtak. Enkelte flyktninger bosatt i 2023 flyttet tilbake til Ukraina. Når de flyttet ble navnene fjernet fra oppfølgingslisten. Dette førte til at to navn manglet på tellingen av hvor mange som var bosatt på kvoten. Det ble derfor bosatt to for mye. For hver bosatt over kvoten får kommunen 50.000 kroner fra IMDI.

Sum bevilgninger drift, netto

Beløp som er regnskapsført til bevilgning for driftsregnskapet til sektorene og ansvar 280, tilleggsbevilgninger, lønnsoppgjør og premieavvik, er 483,095 mill. kroner. Beløpet finner en igjen i bevilgningsoversikt drift, jf. forskriftens § 5-4, annet ledd nedenfor.

Sum bevilgninger netto drift er 15,276 mill. kroner høyere enn regulert budsjett. Hovedforklaringen er at sektorene har merforbruk på 18,53 mill. kroner samt at budsjettområdet for tilleggsbevilgninger, lønnsoppgjør og premieavvik har merinntekter/mindreforbruk på 3,254 mill. kroner.

Premieavvik er enkelt forklart at en har betalt mer i pensjonspremier enn det som er utgiftsført i regnskapet, noe som innebærer fremtidige forpliktelser. Det betyr at en må utgiftsføre tilsvarende beløp over de kommende syv årene uten tilhørende finansiering. Dette er med på å svekke kommunens likviditet.

Mer detaljerte forklaringer kommer i avsnitt om bevilgningsoversikt jf. forskriftens § 5-4 andre ledd nedenfor, samt i sektorenes årsrapporter, kapittel 2-6.

Brutto driftsresultat

Brutto driftsresultat er på minus 21,821 mill. kroner og er resultat av generelle inntekter minus det som er fordelt til sektorene og avskrivninger.

Avviket mellom regulert budsjett og regnskap gjenspeiler avvikene nevnt ovenfor.

Netto finansutgifter

Netto finansutgifter er summen av renteinntekter og renteutgifter, utbytter og avdrag på lån og utgjør til sammen 39,466 mill. kroner for 2023.

Renteinntektene har hatt en merinntekt på 62.000 kroner, mens renteutgiftene har hatt en merutgift på 18.000 kroner, sett mot regulert budsjett.

Utbytte på 16 mill. kroner er om lag i tråd med det som er budsjettet.

Avdrag på lån ble 170.000 høyere enn regulert budsjett og landet på 32,57 mill. kroner.

Netto finansutgifter har et samlet merforbruk på 136.000 kroner.

Netto driftsresultat

Netto driftsresultat endte på minus 18,706 mill. kroner, eller minus 2,5 prosent av brutto driftsinntekter. Det er 11,532 mill. kroner verre enn regulert budsjett. Netto driftsresultat for opprinnelige budsjett var minus 0,6 prosent i forhold til sum driftsutgifter. Regulert budsjett for netto driftsresultat var minus 0,9 prosent for 2022.

Det vises til kapittel 1.5.2 om korrigert netto driftsresultat og handlingsregler.

Sum disponering eller dekning av netto driftsresultat

Sum disponering eller dekning av netto driftsresultat er summen av netto avsetninger og bruk av bundne fond og disposisjonsfond samt dekning av tidligere års merforbruk. Samlet beløp for avsnittet er -18,706 mill. kroner og tilsvarer netto driftsresultat.

Bruk av disposisjonsfond for reduksjon av årets merforbruk etter strykninger ble på 11,656 mill. kroner og disposisjonsfondet utgjør etter dette 8,052 mill. kroner ved utgangen av 2023.

Bevilgningsoversikt drift, jf. forskriftens § 5-4, andre ledd:

Tabellen nedenfor viser netto driftsutgifter for de ulike ansvarsområdene eller sektorene. Den enkelte sektors netto driftsutgifter er fratrukket alle inntekter i sektoren. Det vises til sektorenes årsrapporter som også inneholder bruttoutgifter.

Bevilgningsoversikt drift fordelt på budsjettområdene, nettobeløp i hele 1.000 kroner	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Reg budsjett 2023	Regnskap 2023	Avvik 2023
Sum bevilgninger drift, netto	453 717	445 335	467 819	483 095	-15 276
Fordelt slik:					
200 Kommunedirektør, stab og IKT	35 895	39 925	39 159	39 836	-677
210 Samfunn og infrastruktur	44 188	37 956	41 924	49 355	-7 431

Bevilgningsoversikt drift fordelt på budsjettområdene, nettobeløp i hele 1.000 kroner	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Reg budsjett 2023	Regnskap 2023	Avvik 2023
220 Læring og oppvekst	130 659	138 143	149 715	149 366	349
230 Velferd, psykisk helse og habilitering	103 068	102 282	115 907	120 717	-4 810
240 Helse, familie og rehabilitering	162 529	145 467	163 344	169 305	-5 961
270 Kirke og trossamfunn	4 498	4 611	4 661	4 611	50
280 Tilleggsbevilgninger, lønnsoppgjør og premieavvik	-27 120	-23 049	-46 891	-50 095	3 204

I budsjettkontroll pr 1. tertial ble det antydnet et merforbruk for sektorene (utenom kirke og trossamfunn) på om lag 10,5 mill. kroner ved årsslutt. Merforbruket var etter at det ble kompensert 8,175 mill. kroner. Det ble meldt om at anslagene var usikre, blant annet fordi en ikke har all informasjon pr dd. I tillegg kommer flyktningssituasjonen og andre forhold rundt økt tjenestebehov til brukere samt rekrutteringsutfordringer mv.

Ved budsjettkontroll for 2. tertial meldte sektorene (utenom kirke og trossamfunn) om et estimert merforbruk på om lag 15 mill. kroner ved årsslutt før økte bevilgninger. Etter økte bevilgninger på 6,1 mill. kroner ble det meldt om merforbruk på minst om lag 9 mill. kroner.

Resultatet for sektorene ble et merforbruk på 18,5 mil. kroner, eller -3,5 prosent av regulert budsjett. Måltallet er +/- 0,5 prosent. Det var én sektor som hadde mindreforbruk på 0,349 mill. kroner mens det var fire sektorer/budsjettområder som hadde merforbruk på til sammen 18,879 mill. kroner.

Det vises for øvrig til årsrapporter for sektorene i kapittel 2-6. Her følger en oppsummering for økonomifeltet i sektorene/budsjettområdene.

Kommunedirektør, stab og IKT

Kommunedirektør, stab og IKT fikk et merforbruk på om lag 0,7 mill. kroner eller -1,7 prosent av regulert budsjett.

IKT-Agder har økte utgifter på om lag 0,5 mill. kroner, i tillegg er det økte utgifter på andre IKT-utgifter på ca. 0,2 mill. kroner som i hovedsak gjelder lisenser.

Politisk ledelse har merforbruk på ca. 0,5 mill. kroner, i hovedsak er dette relatert til fast godtgjøring folkevalgte og politikeropplæring. Deler av merforbruket skyldes for sent innleverte krav om godtgjøringer tilhørende 2022.

Det er innsparing på kontrollutvalg og revisjon på ca. 0,1 mill. kroner.

På lønn inkludert sosiale utgifter og sykelønnsrefusjon er det netto mindreforbruk på om lag 1,4 kroner. Det er innsparing på stab økonomi på 0,1 mill. kroner som gjelder 0,3 mill. kroner på vakant stilling og merforbruk på overtid på 0,2 mill. kroner. Personal og organisasjonsstaben har innsparing på 1,3 mill. kroner som i hovedsak skyldes vakante stillinger.

Det er merforbruk på lærlinger på ca. 0,67 mill. kroner som skyldes at en har hatt flere lærlinger, samt underbudsjettering.

I tillegg kommer netto merutgifter og mindreinntekter på ca. 0,4 mill. kroner som i hovedsak skyldes kostnader hos kommunedirektør og andre merutgifter på blant annet bankgebyrer og konsulenttjenester i forbindelse med nytt gebyr, VA- og eiendomsskattesystem.

Samfunn og infrastruktur (SI)

Sektoren fikk et merforbruk på totalt 7,4 mill. kroner i 2023, eller - 17,7 prosent av regulert budsjett. Estimater ved 2. tertial var at det skulle være balanse ved årets slutt. Forvaltning og plan meldte om manglende inntekter på byggesak, kart og plan. Ved de andre avdelingene i sektoren ble det antydning av balanse ved årets slutt. Det er en god del forutsetninger som har endret seg siden 2. tertial og sektoren har redegjort for dette i sin omtale av årsberetningen. Det er viktig å påpeke at selv om budsjettkontroll for 2. tertial ble lagt fram for kommunestyret i novembermøtet, gjaldt tallene og rapporteringen for de åtte første månedene, med den informasjonen en hadde på dette tidspunktet.

Plan og forvaltning som består av plan og byggesak, kart og oppmåling, landbruk, miljø og viltforvaltning næring og turist og boligkontor, fikk et samlet merforbruk på 2,1 mill. kroner. Det er innsparinger på lønn og sosiale utgifter på om lag 0,25 mill. kroner, men merforbruk på kjøp av varer og tjenester på ca. 1,2 mill. kroner, herav kjøp av konsulenttjenester til byggesaker på 0,8 mill. kroner. Ved budsjettkontroll for 2. tertial var disse utgiftene til kjøp av varer og tjenester på 2,3 mill. kroner, vurdert til å ligge innenfor budsjettet på 3,5 mill. kroner. Men en fikk så en eskalering i løpet av de fire siste månedene på 2,4 mill. kroner, slik at merforbruket kom på 1,2 mill. kroner, noe som var vanskelig å forutse ved 2. tertial.

Videre er det manglende salgsinntekter på ca. 0,4 mill. kroner, blant annet manglende byggesaksgebyr og fristoverskridelser. I tillegg ble det merforbruk knyttet til bredbånd til Nes Verk og Vålansmyr på ca. 0,4 mill. kroner samt netto merforbruk på andre poster på ca. 0,35 mill. kroner.

Avdelingen Kommunalteknikk består av vann, avløp, feiing, kommunale veier, veilys, teknisk drift, parkering, park og lekeplasser, skjærgård og friluftsliv og brannvesen. Kommunalteknikk fikk et samlet merforbruk på 4,7 mill. kroner.

Avløp utgjør størstedelen av merforbruket med 2,3 mill. kroner. Noen av årsakene er generell prisvekst på kjemikalier, transport og materiell. I tillegg førte driftsutfordringer ved Gjeving renseanlegg samt uforutsett kollaps på rør ved Bergsmyr til uforutsette merutgifter. Videre ble det kjøpt inn noe driftsutstyr som på sikt vil gi effektivisering av driften, samt bidrag til mindre innlekkasjer av overvann.

Det ble ved budsjettkontroll for 2. tertial meldt om at det gjenstod noen utgifter som ikke var fakturert ved utgangen av 2. tertial. Når det gjelder kjøp av varer og tjenester innen avløp ved utgangen av 2. tertial var det regnskapsført 6,1 mill. kroner. Ved utgangen av året hadde disse utgiftene fått en markant økning til 9,6 mill. kroner, dvs. 2 mill. kroner over budsjett, noe som ikke var så lett å forutse ved rapporteringen pr. august.

Kommunale veier fikk et merforbruk på ca. 0,6 mill. kroner der feiing og snøbrøyting utgjorde en stor del. Ved 2. tertial ble det vist til usikkerhet rundt snøbrøytingsavtaler.

Under Kommunalteknikk ligger også brannvesen (interkommunalt, ØABV) som fikk et merforbruk på 0,5 mill. kroner, som blant annet skyldes avregninger fra 2022 og 2023 og manglende budsjettinformasjon for investeringer. Dette forholdet var ikke klart ved 2. tertial.

Andre budsjettområder som veilys, teknisk drift, parkering, park og lekeplasser, fikk samlet merforbruk på ca. 1 mill. kroner, herav mindreinntekter på parkering på 0,3 mill. kroner. Skjærgård og friluftsliv fikk et mindreforbruk på ca. 0,1 mill. kroner.

Oppsummert for Kommunalteknikk er det innsparinger på lønn og sosiale utgifter på ca. 0,8 mill. kroner, mens en har merforbruk på kjøp av varer og tjenester og kjøp fra

kommuner på ca. 5 mill. kroner og mindre salgssinntekter, særlig innen vann og avløp på ca. 0,8 mill. kroner.

Årsakene til merforbruket ved Kommunalteknikk skyldes i store trekk forhold en ikke kunne forutse ved budsjettkontroll ved 2. tertial.

Avdeling for bygg og anlegg har budsjett fordelt på 50 bygg og anlegg/områder og fikk et merforbruk på om lag 0,8 mill. kroner.

Husleieinntekter har merinntekter på ca. 0,8 mill. kroner og andre salgssinntekter har merinntekt på ca. 0,4 mill. kroner.

Det har vært merutgifter på lønn og sosiale utgifter inkl. sykelønnsrefusjoner på ca. 0,55 mill. kroner. En har netto merutgifter på andre driftsutgifter på ca. 1,2 mill. kroner, herav merforbruk på vedlikehold mv. på ca. 1,8 mill. kroner og innsparinger på strøm og biodiesel og forsikringer på ca. 0,8 mill. kroner.

Avtale med AKT angående båtrutene i Tvedestrand har et merforbruk på 0,2 mill.

Øvrige budsjettområder inkl. renhold, bibliotek, kultur og frivilligsentral og Kulturskolen endte med mindreforbruk på ca. 200.000 kroner.

Læring og oppvekst (LO)

Sektoren hadde samlet sett et mindreforbruk på ca. 350 000 kroner, som tilsvarer et mindreforbruk på 0,2 prosent av regulert budsjett, og altså innenfor kommunens måltall på +/- 0,5 prosent.

Sektoren hadde meldt om et merforbruk på 1 mill. kroner ved årsslutt i budsjettkontroll for annen tertial. Hovedforklaringen på avvik mellom meldt og faktisk resultat er at det ble innvilget et tilskudd fra IMDI på ca. 1,3 mill. kroner.

De tre kommunale barnehagene hadde et lite mindreforbruk på rundt 150.000 kroner samlet sett.

Tilskudd til private barnehager endte opp med et mindreforbruk på rundt 0,8 mill. kroner.

Gjestebarneoppkjøret endte på et merforbruk på rundt 1 mill. kroner.

Samlet sett hadde skolene et merforbruk på om lag 0,8 mill. kroner. Den gamle barneskolen stod alene for et merforbruk på 1,7 mill. kroner ved inngangen til sommeren 2023. På grunn av et mindreforbruk på rundt 0,5 mill. kroner på Holt, Dypvåg og Songe ved inngang til sommeren og et mindreforbruk på om lag 0,22 mill. kroner på Lyngmyr, samt et mindreforbruk på 0,17 mill. kroner ved den nye barneskolen ved årsslutt, ble tallene slik. Overføring fra de gamle barneskolene til ny barneskole ser ut til å ha gått fint med tanke på nytt budsjett.

Gjesteleivsoppkjøret endte på rundt 0,2 mill. kroner i mindreforbruk. Skyss og voksenopplæring endte til sammen på en mindreforbruk på rundt 0,25 mill. kroner.

Det ble et mindreforbruk på lønn og en merinntekt på sykepengerefusjoner knyttet til fellesoppgaver oppvekstkontor/spesialpedagogiske tjenester barnehage, på rundt 0,25 mill. kroner. Det er også verdt å merke seg at det ble et lite mindreforbruk på om lag 70.000 kroner knyttet til utgifter ved PPT.

Velferd, psykisk helse og habilitering (VPH)

Sektoren har et merforbruk på totalt 4,8 millioner kroner i 2023, eller -4,1 prosent av regulert budsjett. Dette er omtrent som estimert i 2. tertialrapport når det er tatt høyde for budsjettreguleringene etter 2. tertial.

Avdeling for habilitering fikk et merforbruk på ca. 0,9 mill. kroner. Boligene i Olav Sverres vei og Lyngmyrveien 49 fikk et samlet merforbruk på 4,2 mill. kroner. NAV fikk et merforbruk på 0,7 mill. kroner. Det var innsparing på psykisk helse og livsmestring på ca. 0,6 mill. kroner og aktivitet og arbeid på ca. 0,1 mill. kroner. På andre budsjettposter var det en samlet innsparing på ca. 0,3 mill. kroner.

Sektoren har hatt økte brukerbehov, ustabil drift og har hatt halvårsvirkninger for særlig ressurskrevende tjenester som gir kommunen høye utgifter, men ikke inntekter da vi ikke kommer over innslagspunktet for statlig refusjon. Økning av tjenestebehov er forankret i enkeltvedtak, og er hjemlet i lov om kommunal helse og omsorgstjenestelov. Disse økningene, manglende statlig refusjon, høye vikarutgifter og noe merforbruk på sosialhjelpsutbetalinger forklarer i hovedsak merforbruket sektoren har hatt i 2023.

Samlet sett på sektoren er bruken av bemanningsbyrå redusert betydelig fra 2022 til 2023. Sektoren har store utgifter på overtid og vikarer som blant annet skyldes at det er vanskelig å rekruttere rett kompetanse og høyt sykefravær. Det er jobbet målrettet i 2023 for å forbedre dette og stadig forbedre turnusene så det passer til driften, som kan være uforutsigbar.

Helse, familie og rehabilitering (HFR)

Sektoren meldte i 2. tertial om et forventet merforbruk på kr. 6-7 mill. kroner før nye bevilgninger som ble gitt i 2. tertial. Estimert merforbruk etter tilleggsbevilgninger var ca. 4,1 mill. kroner. Totalt ender merforbruket på ca. kr. 6 mill. kroner, eller - 3,6 prosent av regulert budsjett.

Av disse skyldes merutgifter til interkommunale tjenester ca. 1,5 mill. kroner og vikar fra vikarbyrå for fastlege samt manglende inntjening hos fastleger ca. 1,5 mill. kroner. Det er merforbruk på ca. 1,4 mill. kroner på sykehjem og merforbruk på ca. 0,8 mill. kroner for nattjeneste, hovedsakelig institusjon. Videre er det netto merforbruk på ca. 0,7 mill. kroner for andre tjenester inkludert tildeling og rehabilitering. Hjemmetjenesten fikk et regnskap i balanse.

Noen forhold med endrede forutsetninger inkl. i merforbruket i avdelingene nevnt ovenfor:

- Det var budsjettert med inntekter fra salg av gjesteplass på 0,4 mill. kroner. Det har ikke vært kapasitet til å tilby gjesteplass til andre kommuner i denne perioden, slik at denne forutsetningen ikke ble innfridd.
- I 2023 økte driftskostnadene betraktelig. Dette har medført blant annet merkostnader på matvarer på ca. 0,5 mill. kroner. Det er også merkostnader på leasing av biler, drivstoff, vaskertjenester m.m.
- Velferdsteknologi har hatt utgifter til lisenser på ca. 0,6 mill. kroner. Bruken av velferdsteknologi øker stadig. Det er ikke budsjettert tilsvarende økning.
- Sektoren har sommeren 2023 hatt behov for innleie fra vikarbyrå på 6 sykepleiere samt legevikar for hele året. Dette betyr en kostnad på ca. 2,5 mill. kroner i 2023.
- Forsterkning på sykehjemmet grunnet pasienter som er dårlig fungerende og ressurskrevende brukere har medført en merkostnad totalt på ca. 0,9 mill. kroner på sykehjemmet.
- Sektoren har klart å spare inn noe i løpet av året slik at merforbruket ikke har blitt økt ytterligere.

Tilleggsbevilgninger, lønnsoppgjør og premieavvik

Dette fellesområdet har et mindreforbruk på 3,204 mill. kroner. Pensjonsfeltet fikk en netto merinntekt på ca. 2,6 mill. kroner og lønnsoppgjørdisposisjoner fikk et mindreforbruk på

0,2 mill. kroner. Under utviklings- og omstillingsprosjekter var det blant annet satt av midler til tiltak for flyktningarbeid i sektorene. Her ble det en restpost på 0,4 mill. kroner.

Andre endrede premisser for driften

I sektorenes rapporter er det også omtalt endrede premisser for driften. I dette avsnittet har en tatt med noen hovedpunkter angående endrede premisser for driften. Det gjelder vesentlige avvik fra kommunestyrets premisser for bruken av bevilgningene.

Rekrutteringsutfordringer

I særlig de to helse og velferdssektorene er det pekt på store rekrutteringsutfordringer, både i forbindelse med nyansettelser og ved sykefravær.

Sektoren (VPH) har store utgifter på overtid og vikarer som blant annet skyldes at det er vanskelig å rekruttere rett kompetanse og høyt sykefravær.

Sektoren (HFR) sliter med rekruttering av helsepersonell, spesielt sykepleiere og helgestillinger. I tillegg er det utfordringer knyttet til sykefravær. Dette i kombinasjon med behov for ekstra bemanning knyttet til brukere med spesielle behov har gjort situasjonen krevende.

Sektoren (HFR) har også merforbruk knyttet til fravær på helligdager, overtid og ekstra på natt. Ekstra på natt skyldes nye brukere med demens med ekstra behov for bemanning.

Økt ressursbruk til økt volum av tjenester

Økte brukerbehov som ikke var kjent på budsjetteringstidspunktet gjelder særlig sektorene Helse, familie og rehabilitering (HFR) og Velferd, psykisk helse og habilitering (VPH). Det vises til disse sektorenes årsrapporter. Det har vært svært krevende å tilpasse driften under stadige endringer.

Ressurskrevende brukere/økt hjelpebehov (HFR og VPH)

Det er flere personer med demens som har behov for omfattende tjenester. Dette er tjenester som er vanskelig å forutse. Økt bemanning i forbindelse med dette er ikke tatt høyde for i budsjettet.

Sykehjemmet har ikke grunnbemanning tilsvarende de omfattende behovene som pasientene har. Derfor er det til tider behov for styrking av bemanningen til blant annet matsituasjoner, terminalpleie, palliativ behandling m.m.

Sektoren VPH har hatt økte brukerbehov, ustabil drift og har hatt halvårsvirkninger for særlig ressurskrevende tjenester som gir kommunen høye utgifter, men ikke inntekter da vi ikke kommer over innslagspunktet for statlig refusjon. Dette er eksempler på endrede premisser for driften med bortfall av refusjoner fra staten.

Ressurskrevende brukere

I opprinnelig budsjett var det regnet med 10 ressurskrevende brukere. I løpet av året har det skjedd store endringer og ved årsslutt har en 11 ressurskrevende brukere. Den totale ressursinnsatsen for disse ressurskrevende brukerne er beregnet til 50,8 mill. kroner, netto etter inntekter i inntektssystemet er ressursinnsatsen 45,8 mill. kroner. Tilskuddsbeløpet ble ca. 22,4 mill. kroner, da en bare får dekket 80 prosent over 1,6 mill. kroner, altså en egenandel på hele 23,4 mill. kroner.

Det viste seg ved gjennomgang at en på en av brukerne ikke hadde trukket fra administrasjonstid. Det er kun direkte brukertid som skal rapporteres. Det er dermed inntektsført ca. 0,6 mill. kroner for mye i regnskapet for 2023. Dette må korrigeres i 2024.

Flyktninger

Det ble vedtatt mottak av 45 flyktninger for 2023 og budsjettet ble regulert etter dette.

Ved årsslutt hadde allikevel inntektene økt mer en budsjettet, noe som i hovedsak henger sammen med at flyktninger som kom sent på året i 2022, fikk utbetalinger "forsinket" i 2023.

Det er bosatt 47 flyktninger etter kommunestyrevedtak. Enkelte flyktninger bosatt i 2023 flyttet tilbake til Ukraina. Når de flyttet ble navnene fjernet fra oppfølgingslisten. Dette førte til at to navn manglet på tellingen av hvor mange som var bosatt på kvoten. Det ble derfor bosatt to for mye. For hver bosatt over kvoten får kommunen 50.000 kroner fra IMDI.

1.8.3 Investeringsregnskapet, inklusive avvik

I kommunens regnskap for 2023, s. 6 er det en detaljert oversikt over alle investeringsprosjektene.

Nedenfor følger kommentarer på prosjekter med budsjett i 2023 på 1,0 mill. kroner eller mer, som har vesentlige beløpsmessige budsjettavvik. Det er i hovedsak kommentert der disse avvikene har vært +/- 10 prosent.

Det blir lagt fram egen sak for kommunestyret angående overføring av ubrukte bevilgninger i 2023 til budsjett 2024. Dette gjelder for ikke avsluttede prosjekter.

0005 Utbyggingsavtale Lauvåsen boligfelt AS: Framdrift i prosjektet styres av utbygger. Kommunen følger prosjektet med tilsyn osv. Prosjektet har et brutto mindreforbruk på 2,851 mill. kroner i 2023 Nettoutgifter i investeringsprosjektet er alltid lik 0, dette på grunn av anleggsbidrag.

0008 Utbyggingsavtale Glastadheia boligfelt III: Framdrift i prosjektet styres av utbygger. Kommunen følger prosjektet med tilsyn osv. Prosjektet har et brutto mindreforbruk på 1,962 mill. kroner i 2023 Nettoutgifter i investeringsprosjektet er alltid lik 0, dette på grunn av anleggsbidrag.

0302 Tvedestrand næringspark A67, diverse investeringer: I dette prosjektet er det vanskelig å vite hva som må gjøres når, behovet for arbeider avhenger i stor grad av hvilke tomter som selges. Prosjektet vil fortsette i årene framover. Prosjektet har ubrukte midler på 1,74 mill. kroner ved utgangen av 2023.

0315 Avløp internt under bygget på Strannasenteret: Utsiftingen av avløpsledningene tar noe lenger tid enn beregnet. Ved utgangen av 2023 er det en ubrukt bevilgning på 0,756 mill. kroner i prosjektet, disse midlene vil bli brukt i 2024.

0348 Lyngørsida, rehabilitering av kommunal brygge: I 2023 ble avholdt en konkurranse for gjennomføring av dette prosjektet. Innkomne anbud var alt for dyre til at prosjektet kunne gjennomføres som tiltenkt. Det arbeides med alternative løsninger. I prosjektet er det et mindreforbruk på 1,915 mill. kroner.

0359 Barnehage på Holt: Kommunestyret vedtok i 2023 at Holt skole skal bygges om til barnehage, og at barnehagen skal tas i bruk fra august 2024. Det ble bevilget 2,0 mill. kroner til planlegging mv. i 2023, men det viste seg å være 0,51 mill. kroner for lite. I budsjettet for 2024 er den samlede kostnadsrammen satt til 24,3 mill. kroner.

0521 Flomsikring i sentrum: Høsten 2022 og våren 2023 ble det gjennomført noen mindre arbeider på Østerkleiv. For øvrig har en avventet effekten av tidligere gjennomførte tiltak, samt at det har vært kapasitetsmessige utfordringer. Det ble mindreforbruk på 1,234 mill. kroner på dette prosjektet i 2023.

0524 Veilys, skifte til LED: På kommunens vei- og gatelys skal det skiftes til armatur så en kan bruke LED-pærer. Prosjektet ble igangsatt i 2023 og fullføres i 2024. Ubrukte midler på 2,668 mill. kroner ved utgangen av 2023 skyldes tidsforskyvning.

05550 Kjøp av areal gnr 28 bnr 158 sentrum: Kommunestyret vedtok å kjøpe et areal i Tvedestrand sentrum. Avtale om kjøp er inngått, men beløpet blir ikke utbetalt før i 2024. Det er derfor en ubrukt bevilgning på 1,34 mill. kroner ved utløpet av 2023.

0701 Velferdsteknologi innen helse- og omsorgssektoren: Det er mindreforbruk på 1,13 mill. kroner på denne posten i 2023. Innføring av velferdsteknologi har tatt lenger tid enn det en har forutsatt ved budsjettarbeidet.

0801 Holt kirke, reparasjon av tak og tårn: Arbeidene i prosjektet har gått etter planen. Fellesrådet fikk tilsagn fra Riksantikvaren om tilskudd på 1,0 mill. kroner i 2023, som dekket deler av årets utgifter. Det ble mindreforbruk på prosjektet på 1,004 mill. kroner i 2023.

1.8.4 Finansforvaltning

Gjennom året er det rapportert på kommunens finansforvaltning i budsjettkontrollene. Det vises til kommunestyresakene 23/54 og 23/151. I årsberetningen vises det nøkkeltall ved utgangen av 2022 og 2023.

Innskudd/ plasseringer

Innskudd/ plasseringer	31.12.2022		30.04.2023		31.08.2023		31.12.2023	
	Mill NOK	%	Mill NOK	%	Mill NOK	%	Mill NOK	%
Innskudd hos hovedbankforbindelse Sparebanken Sør	120,08	100,00	82,40	99,93	73,22	99,97	13,65	99,91
Innskudd i andre banker	0,00	0,00	0,06	0,07	0,02	0,03	0,01	0,09
Sum	120,08	100,00	82,45	100,00	73,24	100,00	13,66	100,00
Gj.sn. sum ved utgangen av hver måned, pr.	98,55		89,44		97,97		85,06	
Avkastning siden 31.12.22 (% regnet av gj.sn. over)		2,61		4,27		4,52		4,95
Til sammenligning: 3 mnd NIBOR (gj.sn) (uten marginpåslag)		2,19		3,59		4,07		4,34
Bekreftelse på enkelteksponering <3% av bankens forvaltningskapital	ok		ok		ok		ok	
Spesifisering av evt. tidsinnskudd og/eller rentebindinger - ingen								

Innskuddsbeløpene i tabellen over angir den samlede bankbeholdning kommunen har. Deler av dette er bundet opp i skattetrekkkonto og egen konto knyttet til utbetaling av formidlingslån. Inntående varierer gjennom året.

Som det fremkommer av tabellen over har beholdningen variert gjennom året. Det vil være naturlige svingninger i tråd med utbetalinger og innbetalinger. Formidlingslåneene er tatt opp og er etter hvert blitt benyttet til sine formål samt at lønn og skattetrekk er blitt betalt fortløpende. Årets budsjetterte låneopptak på 64,8 mill. kroner ble tatt opp i juli 2023.

Inntående beløp i Sparebanken Sør var 13,65 mill. kroner ved utgangen av året, og er innenfor det som finansreglementet setter som øvre grense på 100 mill. kroner.

Avkastningen i prosent på kommunens innskuddskonti er økt fra årsskiftet 2022. Dette skyldes at rentenivået er gått opp i perioden. Av tabellen over fremgår det at gjennomsnittet av innestående bankbeholdning er 85,06 mill. kroner.

På kommunens konsernkonto var rentebetingelsene gjennomsnittlig NIBOR pluss 35 rentepunkter til og med 28.2.2023. Etter det ble påslaget økt til NIBOR pluss 50 punkter. For året har en regnet en NIBOR pluss 45,7 punkter, som utgjør en rente på 4,81 prosent. Beregnet avkastning fra banken er 4,95 prosent pr 31.12.23., noe som er høyere.

Gjennom året varierer likviditeten relativt mye, da utbetalinger og innbetalinger kommer ujevnt.

Det er dermed behov for en driftskonto som tidvis har relativt store innestående beløp. Krav til avkastning på kommunens innskudd må derfor være begrenset. Dersom en hadde hatt kapasitet til å følge likviditeten gjennom året nøyer, hadde det nok vært mulig å gjennomføre kortsiktige plasseringer som kunne ha gitt noe mer avkastning. En slik finansforvaltning er ressurskrevende slik at en ikke har kunnet prioritere dette.

Kommunedirektøren ser ikke at det har skjedd vesentlige endringer i markedet som har påvirket kommunens risikoeksponering i løpet av 2023. Men, urolige tider i Europa med fortsatt økende renter, kan igjen medføre økende risiko. Forvaltningen av driftslikvidene er også innenfor rammene i finansreglementet.

I og med en kun har avtaler med sikre banker som har nok likviditet, samt at en ikke har sertifikat- og obligasjonslån, er ikke kommunen så utsatt ved plutselige endringer i markedet.

Tvedestrand kommune har for tiden ikke langsiktige finansielle aktiva. Som langsiktige finansielle aktiva regnes ubundne fondsmidler som ikke planlegges brukt de nærmeste fire årene.

Likviditetsutfordringer for kommunen har økt i løpet av 2023, særlig på bakgrunn av økning i akkumulert premieavvik. Det vil si vi har betalt mer i pensjon enn det som er utgiftsført i regnskapet.

Gjeldsporteføljen

	31.12.2022		30.04.2023		31.08.2023		31.12.2023	
	Mill. NOK	%	Mill. NOK	%	Mill. NOK	%	Mill. NOK	%
Alle lån:								
Lån med p.t.-rente	525,5	55,5	540,9	56,5	602,5	59,5	658,6	66,8
Lån med NIBOR-basert rente								
Lån med fastrente	420,7	44,5	416,7	43,5	410,5	40,5	327,0	33,2
Finansiell leasing								
Samlet langsiktig gjeld	946,2	100,0	957,6	100,0	1 013,0	100,0	985,6	100,0
Investeringslån:								
Lån med p.t.-rente	347,3	45,2	345,1	45,3	407,4	49,8	473,2	59,1
Lån med NIBOR-basert rente	0	0	0	0	0	0	0	0
Lån med fastrente	420,7	54,8	416,7	54,7	410,5	50,2	327,0	40,9
Sum investeringslån	768,0	100,0	761,9	100,0	817,9	100,0	800,2	100,0
Vektet p.t.-rente, Kommunalbanken	---	2,48	---	4,33		4,70		4,72

	31.12.2022		30.04.2023		31.08.2023		31.12.2023	
Vektet p.t.-rente, KLP banken	---	2,47	---	4,38		4,67		4,74
Vektet rente, Husbanken	---	1,17	---	2,84		3,06		3,06
Største løpende enkeltlån	79,0		79,0		78,0		77	
Antall løpende enkeltlån	32		33		34		35	

Samlet lånegjeld er 985,6 mill. kroner ved årsslutt. Det inkluderer både investeringslån på 800,2 mill. kroner og formidlingslån på 185,4 mill. kroner.

Vektet p.t.-rente er beregnet til 4,72 prosent i Kommunalbanken. Vektet p.t.-rente for KLP-banken er beregnet til 4,74 prosent. I Husbanken er vektet p.t.-rente for året beregnet til 3,06 prosent.

Av tabellen ovenfor om gjeldsporteføljen ser en at det ved utgangen av året har vært 35 aktive lån. Ti av disse er formidlingslån i Husbanken, mens resterende er lån i Kommunalbanken og KLP-banken. Det har vært en økning med netto tre lån fra 2022. Det er stadig fokus på å forenkle og lette den løpende låneoppfølgingen. Av hensyn til risikospredning ved bruk av fastrentebetingelser og bruk av grønne lån med lavere rente, må det likevel være et visst antall lån.

Oversikt over lån med fastrente

Spesifikasjon av lån med fastrente pr. 31.12.2023					
Lånenr.	Långiver	Mill. NOK	Rente (%)	Bindings-tid i år fra start	Utløp av binding
20120616	Kommunalbanken	20,5	2,03	6	17.12.2027
20180029	Kommunalbanken - grønt	73,3	2,54	8	02.02.2026
20190440	Kommunalbanken	60,9	2,25	5	27.09.2024
20190619	Kommunalbanken	35,4	2,46	6	10.12.2025
20220368	Kommunalbanken	31,3	4,27	3	24.11.2025
8317.50.33249	KLP banken	7,4	2,44	5	20.12.2024
8317.53.61513	KLP banken	12,2	1,34	5	09.12.2025
8317.56.92595	KLP banken	45,4	2,03	7	18.03.2027
8317.58.42198	KLP kommunekreditt	40,5	1,42	3	25.06.2024
Sum		327,0			

Av tabellen ovenfor "Spesifikasjon av lån med fastrente", fremgår det at det er relativt god spredning på forfallstidspunktene for lånene med fastrente. Gjeldende finansreglement angir maksimal rentebindingstid til 10 år.

Alle lånene med rentebinding har en rentesats som er lavere enn vektet p.t.-rente i Kommunalbanken og KLP-banken. I og med rentene er økende, vil nok også fastrentene på nye lån øke. Avgjørelsene om fastrente tas med den hensikt å sikre kommunens utgiftsside fremover. De siste årene har det vært store endringer i rentemarkedet, som må tas med i vurderingene av om binding av renten er fornuftig eller ei. Det sist reviderte finans- og gjeldsreglementet angir at minimum 40 prosent og maksimum 90 prosent av investeringslånene skal ha fastrente. Av kommunens samlede investeringslån er det 40,9 prosent som har fastrentebetingelser ved utgangen av 2023, noe som er innenfor reglementets bestemmelser.

Lån med flytende vs. fast rente

Alle formidlingslånene har flytende rente, noe som er i tråd med finansreglementet.

Alle eksisterende lån løper til de gradvis er nedbetalt av kommunen og de tre låneinstitusjonene kommunen benytter er solide selskaper. Det bør derfor ikke være noen risiko knyttet til fremtidig finansieringsbehov.

Ved utgangen av 2023 var tre av lånene "bulletlån". Det innebærer at hele lånesummen kan innfris ved endelig forfall, men det er også mulig å betale ned på lånesummen underveis. Renter betales hvert år. Årsaken til at en har inngått avtaler om "bulletlån", er blant annet at det da blir lettere å tilpasse nedbetalingen til kommunens vedtatte budsjett for betaling av avdrag.

Fordeling av låneporteføljen på de tre bankene er slik pr 31.12.2023:

- Husbanken 18,8 prosent, (herav: alle flytende rente)
- Kommunalbanken 49,7 prosent, (herav: 45 prosent fast og 55 prosent flytende rente)
- KLP Banken 31,5 prosent, (herav: 34 prosent fast og 66 prosent flytende rente)

Ifølge kommunens eget finans- og gjeldsreglement skal dette vedtas av kommunestyret minst en gang i hver periode. Dette ble gjort i 2017. Ifølge "Forskrift om garantier og finans- og gjeldsforvaltning i kommuner og fylkeskommuner", med ikrafttredelse 1. januar 2020, er det ikke lenger slikt krav. Kommunens finans- og gjeldsreglementet bør imidlertid oppdateres i tråd med ny kommunelov og forskriften. Dette arbeidet er i slutfasen.

Utvikling i lånegjeld

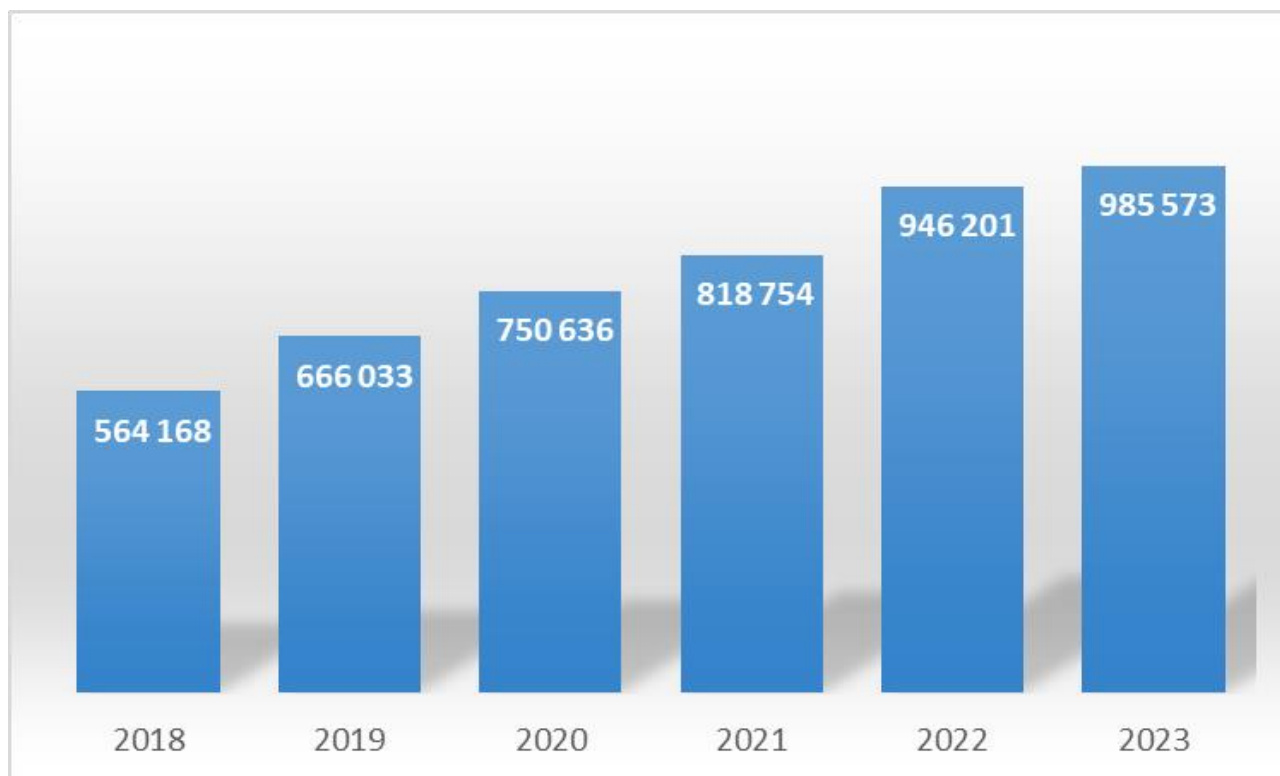
Utviklingen i kommunens lånegjeld for 2023 kan illustreres slik (beløp i mill. kroner):

Beløp i mill. kroner	31.12.2020	31.12.2021	31.12.2022	Nedbetalt i 2023	31.12.2023	Økning i 2023
Investeringslån	597,4	654,2	768,0	32,57	800,2	32,2
Formidlingslån	153,2	164,6	178,2	12,86	185,3	7,1
Sum	750,6	818,8	946,2	45,428	985,6	39,4

Gjelden har økt fra 2022 til 2023. Brutto lånegjeld pr innbygger har økt fra 153.008 kroner i 2022 til 155.871 kroner i 2023. Beløpene er inkludert formidlingslån og ubrukte lånemidler. Innbyggertall er pr 31.12.

Langsiktig gjeld ekskl. pensjonsforpliktelser

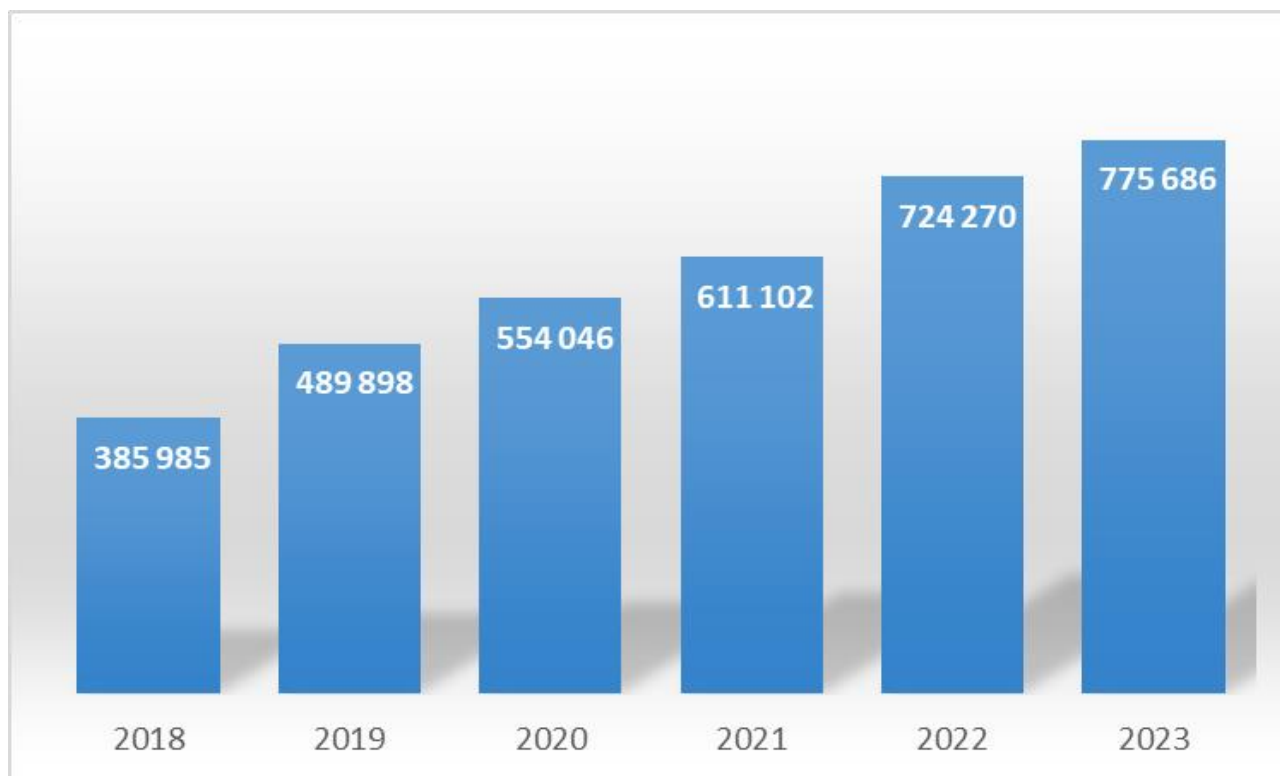
Nedenfor vises utvikling i langsiktig gjeld ekskl. pensjonsforpliktelser fra 2018 til 2023.

Grafene viser total verdi av den langsiktige gjelden eksklusiv pensjonsforpliktelser. Langsiktig gjeld er knyttet til finansiering av investeringer gjennom opptak av lån med lengre nedbetalingstid enn ett år. Gjelden er knyttet til formålene i kommunelovens §§ 14-14 til 14-17 og inkluderer både investeringslån og formidlingslån. Beregningen omfatter ikke pensjonsforpliktelser, og ikke konsernintern langsiktig gjeld. Tall er hentet fra KOSTRA, tall i 1000 kr. Den langsiktige gjelden har økt med 75 prosent fra 2018 til 2023.

Netto lånegjeld

Netto lånegjeld er definert som langsiktig gjeld (eksklusive pensjonsforpliktelser) fratrukket totale utlån og ubrukte lånemidler. Nedenfor vises utvikling de siste årene for denne indikatoren. Tall er hentet fra KOSTRA, tall i 1000 kr. Netto lånegjeld har en økning på 101 prosent i perioden.

Likviditet

Kommunen har hatt god nok likviditet til å dekke de løpende utbetalingene de senere årene. Men i slutten av desember 2023 måtte en ta i bruk kassakreditten noen dager. Kommunen har en kassakreditt på inntil 30 mill. kroner. I og med svekket likviditet gjennom året, blant annet på bakgrunn av markant økning i akkumulert premieavvik, er kassakreditten utvidet med ytterligere 20 mill. kroner til 50 mill. kroner i starten av 2024.

Kommunelovens § 14-13 krever at kommunene skal ha nok midler til å dekke betalingsforpliktelser ved forfall. Likviditet måles ved å se på forholdet mellom balanseførte verdier for omløpsmidler og kortsiktig gjeld, justert for midler og gjeld uten kontantstrøm (for eksempel premieavvik).

Omløpsmidler består av kortsiktige fordringer samt kasse og bankkonti. Forholdstallet utgjør 0,9 med utgangspunkt i balansetall pr 31.12.2023. Det anbefales et forholdstall på minst 1. Dersom en inkluderer andel av førstkommende års avdrag og tilhørende renter på langsiktig gjeld i tallet for kortsiktig gjeld, vil forholdstallet reduseres.

Ved utgangen av 2023 har Tvedestrand et akkumulert netto premieavvik på 76,60 mill. kroner, dette er netto 45,84 mill. kroner høyere enn ved utgangen av 2022. En ser en markant økning fra 2022 til 2023.

Det akkumulerte premieavviket svekker likviditeten, siden en har betalt mer til pensjonskassene enn det som er utgiftsført i regnskapet. Premieavviket utgiftsføres med 1/15 hvert år for avvik oppstått til og med i 2010. Avvik fra 2011 til 2013 skal utgiftsføres med 1/10 hvert år, mens det fra 2014 skal benyttes 1/7. Premieavviket utgjør en betydelig likviditetsutfordring både i Tvedestrand og i kommunesektoren for øvrig. For å demme opp for dette, burde en hatt fondsmidler tilsvarende. Disposisjonsfondet er kun 8,05 mill. kroner ved utgangen av 2023.

Det blir viktig å følge med på likviditetsutviklingen fremover. Det vil bli redegjort for "grep" for å opprettholde likviditeten i senere økonomirapporteringer.

1.8.5 Finansielle nøkkeltall

Medio mars 2024 publiserte Statistisk sentralbyrå (SSB) foreløpige KOSTRA-tall for 2023. Endelige KOSTRA-tall blir publisert i juni 2024. Tvedestrand kommune er i kommunegruppe 1 fra 2020.

I tabellen er det tatt med noen finansielle nøkkeltall både for Tvedestrand, kommunegruppe 1 som Tvedestrand var en del av, Agder og alle kommunene i landet unntatt Oslo. I tillegg har en gjengitt endelige tall for Tvedestrand for de siste årene, slik at en kan se utviklingen.

KOSTRA nøkkeltall	Endelige tall for					Foreløpige tall for 2023			
	Tvedestrand					Tvedes trand	Gj.sn. kom- gruppe 1	Gj.sn. Agder	Gj.sn. alle kommu ner unntatt Oslo
	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2023	2023	2023
Netto driftsres. i % av brutto driftsinntekter	1,1	-1,5	1,8	0,7	-1,0	-2,5	-0,9	2,1	1,0
Arbeidskapital ekskl. premieavvik i % av brutto driftsinntekter	11,7	5,9	9,6	13,2	10,2	-1,9	14,6	18,8	16,1
Frie inntekter i kroner pr. innbygger	58 500	60 491	61 935	65 576	70 149	69 400	68 849	67 143	68 010
Netto lånegjeld i kroner pr. innbygger (konsern)	63 599	80 935	91 321	99 935	117 120	122 677	100 709	92 598	97 490

Netto driftsresultatet er omtalt tidligere i årsberetningen, blant annet under kapittel 1.8.1 og 1.8.2.

Arbeidskapital er differansen mellom omløpsmidler og kortsiktig gjeld, og er et uttrykk for kommunens likviditet. Med likviditet menes evnen til å betale forpliktelsene etter hvert som de forfaller. I tidligere år har arbeidskapitalen vært svak. En ser av oversikten at arbeidskapitalen har økt i perioden 2019 til 2021, mens den har falt litt fra 2021 til 2022 igjen, for deretter å bli drastisk redusert fra 2023.

Med frie inntekter menes inntekter kommunen kan disponere uten andre bindinger enn gjeldende lover og forskrifter. Skatt på inntekt og formue og rammetilskudd fra staten utgjør mesteparten av disse inntektene. Fra 2022 til 2023 ble inntektene pr. innbygger redusert noe for Tvedestrand. Frie inntekter pr. innbygger er for øvrig høyere enn de andre sammenlignbare gruppene.

Med netto lånegjeld menes langsiktig lånegjeld fratrukket totale utlån og ubrukte lånemidler. Kommunens investeringsnivå har tidligere vært lavt, men har økt en god del de siste årene på bakgrunn av de store investeringsprosjektene samt at en de siste årene kun har betalt minimumsavdrag på investeringslånene. Kommunens lånegjeld pr. innbygger var i 2023 høyere enn de andre gruppene en sammenligner seg med.

2 Kommunedirektør, stab og IKT (200)

2.1 Sektorenes rapporter

Tjenesteområder

Kommunedirektørens kontor, personal- og organisasjonsavdelingen (HR, personal og service- og dokumentcenter m.m.), økonomiavdelingen (budsjett, regnskap, fakturering, innfordring, eiendomsskattekontor, innkjøp m.m.), politiske styringsorgan, revisjon og kontrollorgan, valg, diverse fellesutgifter, hovedtillitsvalgte og hovedverneombud, bedriftshelsetjeneste, beredskap, samfunnsplanlegging, informasjonssikkerhet, salgs- og skjenkebevillinger og lærlinger, samt IKT-utgifter for hele kommunen med IKT Agder IKS.

2.1.1 Økonomi

Årsberetning 2023 - Driftsrapport

Beskrivelse	Budsjett 2023	Reg budsjett 2023	Regnskap 2023	Avvik 2023
200 Kommunedirektør, stab og IKT				
Inntekt	-2 184	-2 019	-3 588	1 569
Utgift	42 109	41 178	43 424	-2 246
Netto	39 925	39 159	39 836	-677

Kommunedirektør, stab og IKT fikk et merforbruk på om lag 700 000 kroner.

IKT-Agder har økte utgifter på om lag 500.000 kroner, i tillegg er det økte utgifter på andre IKT-utgifter på ca. 200.000 kroner som i hovedsak gjelder lisenser.

Politisk ledelse har merforbruk på ca. 500.000 kroner, i hovedsak er dette relatert til fast godtgjøring folkevalgte og politikeropplæring. Deler av merforbruket skyldes for sent innleverte krav om godtgjøringer tilhørende 2022.

Det er innsparing på kontrollutvalg og revisjon på 70.000 kroner.

På lønn inkl. sosiale utgifter og sykelønnsrefusjon er det netto mindreforbruk på om lag 1,4 millioner kroner. Det er innsparing på stab økonomi på 100.000 kroner som gjelder 300.000 på vakant stilling og merforbruk på overtid på 200.000 kroner. Personal og organisasjonsstaben har innsparing på 1,3 millioner kroner som i hovedsak skyldes vakante stillinger.

Det er merforbruk på lærlinger på ca. 670.000 kroner som skyldes at en har hatt flere lærlinger, samt underbudsjettering.

I tillegg kommer netto merutgifter og mindreinntekter på ca. 400.000 som i hovedsak skyldes kostnader kommunedirektør og andre merutgifter på blant annet bankgebyrer og konsulenttjenester i forbindelse med nytt gebyr, VA- og eiendomsskattesystem.

2.1.2 Årsverk

Målordikator	1. Januar	Måned Des 2023	Endring
Faste årsverk	15,8	19,2	3,4
Midlertidige årsverk	1	0,2	-0,8
Sum årsverk	16,8	19,4	2,6

Tabellen over viser årsverk ved årsskiftet. Sektoren har et budsjett på 20,38 årsverk inkl. politisk ledelse, hovedtillitsvalgt og hovedverneombud. Uten politisk ledelse er det 19,18 årsverk. Ordfører og varaordfører utgjør 1,2 årsverk.

Det har vært et svært høyt arbeidspress på ansatte hos kommunedirektøren og i staben i året 2023. Det har vært en vakant stilling på ca. 0,7 årsverk fra april 2023 i økonomistaben i tillegg til vakante stillinger i personalstaben på ca. 1 årsverk gjennom hele året.

2.1.3 Nøkkeltall - aktivitetsnivå i tjenestene

Aktivitetsnivået i dette ansvarsområdet har generelt vært høyt i 2023 med utgangspunkt i blant annet vakante stillinger.

Innføring av nytt gebyr, VA- og eiendomsskattesystem har vært tidkrevende og en har brukt mye ressurser på dette. Nytt telefoni- og sentralbordsystem ble innført i første halvår 2023. Generelt sett medfører nye fagsystemer stor grad av involvering av stabsfunksjonene.

Kommunevalget 2023 ble gjennomført etter planen. Det bemerkes at det kreves mye administrative ressurser som igjen medfører nedprioritering av andre ordinære oppgaver.

Rekruttering og tilsetting av ny kommunedirektør fra desember 2023 er gjennomført.

Det er ikke registrert vesentlig avvik i forhold til det som er lagt inn i budsjettet for 2023.

2.1.4 Sykefravær

Sykefravær	Sykefravær 2022	Sykefravær 2023	Endring
Korttid	1,5%	2%	0,5%
Langtid	4,2%	6,4%	2,2%
Sum fravær	5,7%	8,4%	2,7%

Sykefraværet er økt noe fra 2022. Fraværet er ikke jobbrelatert.

2.1.5 Målekart

Fokusområder	Indikator	Mål	Resultat
Brukere	Brukerundersøkelse, score		
Medarbeidere	Medarbeiderundersøkelse, score - stab	4,2	
	Medarbeiderundersøkelse, svarprosent - stab	60 %	
	Medarbeiderundersøkelse, score - kommunedirektørens ledergruppe	4,2	

Fokusområder	Indikator	Mål	Resultat
	Medarbeiderundersøkelse, svarprosent - kommunedirektørens ledergruppe	60 %	
	Sykefravær, totalt	8,0 %	8,4 %
	Sykefravær, korttid	1,8 %	
Økonomi	Budsjettavvik	+/- 0,5%	

Brukerundersøkelse er ikke gjennomført i 2023.

Medarbeiderundersøkelsen ble gjennomført i 2022.

Sykefraværet er noe over kommunens måltall. Det er ikke arbeidsrelatert.

Budsjettavvik er på -1,7 prosent. Dette er over måltallet. Se eget avsnitt for begrunnelse.

2.1.6 Fokusområder

Kommunedirektørnivå inkl. stabene

- Oppfølging og evaluering av utviklings- og omstillingsprosjektet for hele kommunen i perioden 2022-2025 med særlig vekt på ny organisasjon- og ledelsesstruktur og gevinstrealisering gjennom digitalisering, og riktig kompetanse for oppgaveløsning. Gjennom prosjektet ha større og mer systematisk fokus på frivillighet som strategi i fremtidige tjenesteløsninger.
- Samlende og utviklende ledelse for gjennomføring av utviklingsstrategien i vedtatt handlingsplan innenfor de økonomiske rammene og forutsetningene som ligger i budsjett og økonomiplan.
- Ressurs- og prosjektstyring på overordnet nivå med sterkt fokus på planlegging og gjennomføring av vedtatte investeringsprosjekter.
- Systematisk arbeid med internkontroll og avvikssystem, samt innkjøp, beredskap og sikkerhet.

IKT – IKT Agder IKS

- Sørge for på overordnet nivå gjennomføring av IKT-prosjekter i organisasjonen (porteføljestyling), og delta aktivt i styringen av det interkommunale selskapet IKT-Agder IKS.
- Understøtte alle IKT-prosjekter som gjennomføres innenfor IKT-Agder samarbeidet.
- Ha sterkt fokus på digitalisering med gevinstrealisering ved innføring og utvikling av IKT-systemer i organisasjonen.

Kommentarer til fokusområdene:

De ulike fokusområdene ovenfor er satt på dagsorden i kommunedirektørens ledergruppe og utvidet ledergruppe.

Når det gjelder evaluering av utviklings- og omstillingsprosjektet ble det foretatt en forenklet kartlegging i kommunedirektørens ledergruppe og utvidet ledergruppe i 2023. Etter opprinnelig plan skulle det være hovedevaluering i 2024, og en var dermed litt i forkant med oppstart av arbeidet.

Det er nedsatt egne prosjektgrupper som følger opp investeringsprosjektene. Disse prosjektene er i rute.

Når det gjelder IKT-prosjekter som gjennomføres i regi av IKT-Agder, som staben er direkte involvert i, er det implementering av følgende som kan nevnes: Ehandel, nytt

gebyr- og VA-system, intranett og samhandling, nytt telefoni/ samhandlingssystem, forprosjekt Ekko (framtidens arkivløsning).

Deltakelse i arbeids-, prosjekt-, og styringsgrupper i forbindelse med anskaffelser av systemer er svært ressurs- og tidkrevende.

Når det gjelder eHandel er det besluttet at kommunene trekker seg ut og avslutter videre etablering av løsningen. Grunnen er at det ikke er ferdig utviklet eller levert i henhold til avtale.

Nytt gebyr-, VA- og eiendomsskattesystem er innført, men det har vært store forsinkelser i fremdriften av prosjektet.

Det drives kontinuerlig utvikling og forbedring i alle systemene. Medarbeidere er deltakere i ulike faggrupper gjennom IKT Agders forvaltningsgruppe.

Staben er også involvert i innføring av fagsystemer i sektorene som har kobling mot lønn og økonomi.

2.1.7 Helse, miljø og sikkerhet

Avholdte medarbeidersamtaler

Økonomi- og organisasjon og personalstabene gjennomførte medarbeidersamtaler i 2022. Det er en målsetting at medarbeiderne skal få tilbud om medarbeidersamtale annet hvert år. Det ble ikke gjennomført samtaler i 2023, men det er gjennomført andre samtaler med medarbeiderne etter behov og ønsker.

Oversikt HMS-avvik, registrerte skader/ulykker/vold/trusler

Ikke registrert slike avvik i 2023.

Avholdte øvelser

Det er ikke avholdt øvelser i 2023.

Oppsummering av avholdt vernerunde, samt oppfølging

Det ble gjennomført vernerunde høsten 2023. Ingen betydelige avvik ble registrert, men det ble tatt opp forhold som at det er lytt mellom en del kontorer, ønske om mer solskjerming, justering ventilasjon, arbeidslys, ønske om at sosiale arrangementer kommer tilbake etter pandemien. Det ble gitt tilbakemelding om stort arbeidspress.

Kompetansehevingstiltak

Det har vært avholdt noe lederopplæring i egen regi og via digitale tilbud fra KS. Kommunedirektørens ledergruppe har deltatt på felles kompetanseprogram for digitalisering i Agder (Digi Agder). Det var blant annet fokus på digital modenhet (tankesett).

Ansatte har deltatt på kurs for å holde seg faglig oppdatert i lov- og avtaleverk, samt for å oppdatere og videreutvikle fagsystemer.

3 Samfunn og infrastruktur (210)

3.1 Sektorenes rapporter

Tjenesteområder

Tjenesteområdene er slik fordelt i sektor for Samfunn og infrastruktur.

Avdeling Bygg og Anlegg:

Avdelingen har ansvar for drift og vedlikehold av skoler, barnehager, omsorgsbygg, kulturbygg, idrettsanlegg, boligstiftelsens bygg, havner og bryggeanlegg mm. Avdelingen er også ansvarlig for investeringsprosjekter på disse bygg og anlegg. Havnevesen/brygger og havnedistrikt, tilskudd båtselskap. Prosjektledelse.

Avdeling Renhold: Renhold og hygiene ved alle kommunens og boligstiftelsens bygninger og anlegg, offentlige toaletter samt renhold i noen privateide lokaler der kommunen har tjenester.

Avdeling Forvaltning og plan: Arealplan og byggesak, kart og oppmåling, boligkontor med boligtilskudd og bostøtte, miljøvernarbeid, landbruksforvaltning og viltforvaltning, næring og næringsutvikling, kulturell rådgivning og kulturarbeid med aktiviteter for flyktninger, bibliotek med diverse prosjekter og kulturarrangementer, frivilligsentral med utlånsentral og badepark.

Avdeling Kommunalteknikk: Kommunalt verksted, kommunale veier, vei og gatebelysning, parkering, skjærgårdspark, brann-/feiervesen, parker, grøntareal og lekeplasser, kommunale badeplasser, vann og avløp, inklusiv vannbehandlingsanlegg og renseanlegg, kommunale avgifter og planarbeid. Prosjektarbeid og oppfølging av egne fagområder i utbyggingsavtaler.

Avdeling Kulturskolen Øst i Agder

Undervisningstilbud for Risør, Gjerstad, Vegårshei og Tvedestrand, der 4 kommuner har eierskap. Ca. 400 elevplasser, 21 pedagoger, rektor i 100%..

Fag: Visuell kunst, Musikk, Dans, Teater, Musikkterapi, demens, funksjonsnedsettelse, psykisk helse, Babysang, Spilloppene, kor for unge med funksjonsnedsettelse.

3.1.1 Økonomi

Årsberetning 2023 - Driftsrapport

Beskrivelse	Budsjett 2023	Reg budsjett 2023	Regnskap 2023	Avvik 2023
210 Samfunn og infrastruktur				
Inntekt	-70 531	-83 977	-84 496	519
Utgift	108 487	125 901	133 851	-7 950
Netto	37 956	41 924	49 355	-7 431

Sektor for Samfunn og infrastruktur

Sektoren fikk et merforbruk på totalt 7,4 mill. kroner i 2023. Estimatet ved 2. tertial var at det stort sett skulle gå i balanse ved årets slutt. Forvaltning og plan meldte om manglende inntekter på byggesak, kart og plan. Ved de andre avdelinger i sektoren ble det antydnet

balanse ved årets slutt.

Merforbruket skyldes flere faktorer. Vakanser på sentrale stillinger for plan og byggesak har medført bruk av vikar, innleie av saksbehandlere og mye overtid som igjen medførte store belastninger på deler av personalet.

Kommunalteknikk fikk utfordringer med snøfall i 3. tertial, og uforutsette hendelser på VA. Nedenfor følger forklaringer på de største avvikene.

Plan og forvaltning:

Plan og forvaltning fikk et merforbruk på 2,1 mill. kroner.

Av det totale merforbruket gjelder 1,7 mill. kroner oppmåling, byggesak og plan. Året 2023 ble i andre halvår preget av markert nedgang i byggeaktiviteten, påfølgende sykefravær og vakanser. Det var nødvendig med innleie av byggesaksbehandler i 9 måneder for å forsøke å holde tidsfrister. I tillegg har byggesaksbehandlere og andre saksbehandlere vært benyttet på plan for å komme til mål med kommuneplanens arealdel.

Tap av gebyrer har derfor gitt større utslag i 3. tertial. I tillegg ble også andre saksbehandlere innenfor Plan og forvaltning omdirigert for å jobbe med slutføring av kommuneplanens arealdel, da det ikke var budsjettmidler for innleie av konsulenter. Dette påvirket vanlig drift i stor grad. Ny gebyrforskrift er innført og blir gjeldende fra 2024, i 2023 genererte dette ekstra arbeid for administrasjonen.

Næringskontor og næringsutvikling fikk et merforbruk på ca. 0,3 mill. kroner, som blant annet skyldes etterslep på faktura vedrørende arbeidet med bredbånd Nes Verk - Våland.

Landbruksforvaltningen hadde et merforbruk på 160 000.

Miljø og friluftsliv var innenfor budsjett for 2023.

Næringskontoret var i balanse ved årets slutt.

Kommunalteknikk:

Kommunalteknikk har hatt et år med redusert bemanning og vakanser. Avviket mellom regnskap og budsjett beløper seg til 4,6 mill. kroner.

Vann: Året 2023 opplevde man en generell prisvekst på kjemikalier, transport og materiell. Av uforutsette hendelser var det på forsommeren en større vannlekkasje som førte til dobling av vannproduksjonen over en periode på 2-3 uker, som gav forhøyede produksjonskostnader i perioden. På høsten opplevde vi en stor akutt vannlekkasje ved Fiansvingen som beløpet seg til ca. 0,1 mill. kroner å utbedre.

Posten viser merforbruk på driftskostnader og materiell på til sammen 0,6 mill. kroner. Av disse er 0,1 mill. kroner i strømkostnader. På inntektssiden ble det mindreinntekter på ca. 0,3 mill. kroner.

Langtidssykemeldt ansatt som ikke ble erstattet med vikar gav mindreforbruk på ca. 0,5 mill. kroner i lønnskostnader. Samlet sluttresultat på lønn gav et overforbruk på ca. 0,3 mill. kroner.

Avløp: Vi har i 2023 opplevd en generell prisvekst på kjemikalier, transport og materiell. I tillegg førte driftsutfordringer ved Gjeving renseanlegg til intensivering av slamtømmingen ved anlegget, noe som ble svært kostbart. Videre er det i 2023 blitt kjøpt inn noe driftsutstyr som på sikt vil gi effektivisering av driften, samt bidrag til mindre innlekkasjer av overvann. På slutten av året kom det en uforutsett kollaps på et rør ved Bergsmyr, som kostet over 0,25 mill. kroner å utbedre fordi det ligger dypt og i fylkesvei. Ekstra forbruk på uforutsette hendelser er ikke budsjettet i nevneverdig grad.

Posten viser et samlet merforbruk på driftskostnader, strøm og materiell på til sammen ca. 2 mill. kroner. På inntektssiden ble det mindreinntekter på ca. 0,5 mill. kroner. Lønnskostnader hadde 0,25 mill. kroner i mindreforbruk. Samlet sluttresultat ble et underskudd på ca. 2,3 mill. kroner.

For vann og avløp er inntektssiden satt i tråd med de signalene som var forventet med mye ny utbygging i kommunen. Resultatet viser at det ble stopp i nyetableringer grunnet høyere renter og dyrtid i bransjen, og dermed ble inntektene meget lavere enn anslått. I tilkoblingsgebyr ble det økte inntekter i forhold til budsjett, men det er grunn til å tro at inntektene på forbruk ble satt i overkant optimistisk.

Brannvesen: fikk et merforbruk på 0,5 mill. kroner, som blant annet skyldes avregninger fra 2022 og 2023 og manglende budsjettinformasjon for investeringer. Brannvesenet er organisert som interkommunalt samarbeid, så kommunen er i budsjettarbeidene avhengige av at vi får riktige signaler fra ØABV.

Feiing: Feiertjenesten er organisert i Østre Agder brannvesen. Kommunen er i budsjettarbeidet avhengige av riktige tall fra ØABV. Samlet sluttresultat ble et underskudd på kr. 78 000,-, på grunn av større utgifter enn budsjettet.

Kommunale veier, veilys, maskinpark, parkering, park og lekeplass og skjærgårdspark og friluftsområder har et samlet merforbruk på 1,5 mill. kroner. Herav utgjør parkering et netto merforbruk på ca. 0,3 mill. kroner. Det beror på mindre inntekter på gebyrer og økte utgifter til lisenser og automater. Imidlertid er det innsparing på lønn. Kommunale veier har et merforbruk på ca. 0,6 mill. kroner som blant annet skyldes innleie av feietjenester fra Arendal kommune og brøyting. Innkjøp av feiutstyr i 2023 gjør at man videre kan slippe innleie.

Bygg og anlegg:

Budsjettet er stort og fordelt på 50 bygg og anlegg / områder. Nedenfor listes opp avvikene av en viss størrelse.

Besparelser:

Strøm og biodiesel: Her har det vært en innsparing på ca. 0,4 mill. kroner. Dette skyldes lavere utgifter enn budsjettet og virkning av diverse Enøk tiltak.

Forsikring: Det ble inngått nye rammeavtaler noe som resulterte i en besparelse på ca. 0,4 mill. kroner.

Husleieinntekter: Her har det vært en merinntekt på ca. 0,8 mill. kroner. Her inngår mer salg av tjenester til Tvedestrand Kommunale Boligstiftelse.

Merkostnader:

Lønn: her har det vært et merforbruk på ca. 0,5 mill. kroner. Dette skyldes i hovedsak underbudsjetterte midler på vaktordning og overtidsbetaling.

Enøktilskudd fra Husbanken: Det ble søkt om totalt fire prosjekter til utskifting av vinduer på Strannasenteret, Fløyen og småhusene. Kommunen fikk totalt 2,75 mill. kroner i tilskudd. Det ble skiftet 206 vinduer og kommunen måtte ut med en egenandel på ca. 0,2 mill. kroner. (5,8 %).

Avtalen med AKT vedrørende båtrutene i Tvedestrand ble reforhandlet i 2022 med virkning i 2023. Denne posten ble underbudsjettert med 0,2 mill. kroner.

Sykelønn: Grunnet lavt sykefravær ble refusjon sykelønn 0,1 mill. kroner lavere enn budsjettet.

Vedlikehold: Her har det vært et merforbruk på ca. 0,8 mill. kroner. Store deler av dette er en større jobb på Strannasenteret.

Renhold:

Budsjettet er ca. i balanse.

Kultur, bibliotek, og frivilligsentral:

Samlet gikk dette området i balanse. Biblioteket har hatt noe merarbeid med utlånsentralen uten at det er tilført økte ressurser. Regnskapet for bibliotekdriften fikk et lite mindreforbruk.

Kulturkontoret hadde en innsparing på grunn av vakanse og et mindreforbruk på diverse kulturaktiviteter på ca. 0,2 mill. kroner

Frivilligsentral, badepark, utlånsentralen og badepark hadde et merforbruk på ca. 0,2 mill. kroner.

Ser man dette samlet er det balanse ved årets slutt.

Kulturskolen:

Kulturskolen gikk forholdsvis godt i balanse. Det kom en overraskende stor KLP-regning på slutten av året og lønnsoppgjøret ble dyrere enn opprinnelig budsjettet. Det ble spart inn en god del på forbruksposter for å dekke inn merkostnadene. I budsjettet for 2023 var det lagt til grunn 21,3 prosent pensjon KLP, regnskapet ble tilslutt belastet med 26,5 prosent pensjon. Denne differansen var det ikke tatt høyde for i budsjettet, dermed ble dette en ekstra belastning på ca. 0,3 mill. kroner som ble fordelt mellom de 4 kommunene.

Budsjetteringene på elevbetaling har vært for lite realistiske og her var det en god del underdekning. Dette gjelder spesielt dans, og som gjelder Risør kommune.

3.1.2 Årsverk

Målkategori	1. Januar	Måned Des 2023	Endring
Faste årsverk	64,2	62,4	-1,8
Midlertidige årsverk	3,6	2,7	-0,9
Sum årsverk	67,8	65,1	-2,7

Samlet budsjetterte årsverk for sektoren er 66,81.

Plan- og forvaltning

Avdelingen hadde 9 årsverk i 2023. Avdelingen ble tilført 0,5 årsverk ekstra på byggesak. Stilling ble utlyst men satt vakant da byggeaktiviteten er nedadgående.

Kommunalteknikk

Avdelingen har 15,5 årsverk der 1 årsverk er vakant ved utgangen av 2023.

Bygg og anlegg

Avdelingen har 14 årsverk der 1,1 årsverk vakant ved utgangen av 2023. Avdelingen har også fått i oppgave å selge mer tjenester til Boligstiftelsen. Dette er nå økt med ett årsverk og utgjør nå totalt 3,5 årsverk.

Avdelingen har 12 på vedlikehold og 2 på prosjekt der ett årsverk står vakant. Ny

byggdrifter startet 01.08.23. Prosjektmedarbeider har stått vakant siden 01.09.23 og starter i 2024.

Kulturskolen

- 0,7 årsverk

Budsjetterte faste årsverk for Kulturskolen Øst i Agder er 7,2.

Midlertidige stillinger er knyttet til salg av tjenester til korps og annet frivillig kulturliv. I tillegg har vi knyttet til oss spesialkompetanse i noen forsøksordninger og utviklingsarbeid.

3.1.3 Nøkkeltall - aktivitetsnivå i tjenestene

Sektoren har i 2023 hatt fokus på arbeidet med å få til en forsvarlig drift og forvaltning innenfor gitte rammer. Året har også vært preget av utskifting i diverse stillinger.

AVDELING FORVALTNING OG PLAN (201020)

Består av arealplan og byggesak, kart og oppmåling, Boligkontoret med boligtilskudd og bostøtte, Avtale med boligstiftelsen ligger også til forvaltningen. Miljøvernarbeid, landbruksforvaltning, næring og næringsutvikling. Kulturrådgiver, bibliotek, frivilligsentral med utlånsentral og badepark. Det er foreløpig ikke ansatt egen avdelingsleder for forvaltning slik det er lagt opp til i organisasjonsplanen.

Boligkontoret har hatt et svært hektisk år med bakgrunn i strammere tider blant brukere.

Landbruksforvaltningen har også fagområder som konsesjonssaker og samarbeid med Vegårshei kommune. Året har vært relativt hektisk.

Ansatte satte har tatt på seg flere oppgaver enn hva som kan forventes. Flere år med samme innsats kan ikke forventes eller aksepteres over tid. Det er et skrikende behov for ressurser til forvaltningsoppgavene. Sektoren var preget av av store prosjekter på investeringsiden som har fratatt oss stillingsprosenter.

Samarbeidet med Vegårshei kommune vedr. skog, vilt og landbruk har fungert bra i 2023.

Plan og byggesak

Kommunen har hatt følgende planoppgaver i 2023, Kommuneplanens arealdel, Interkommunalt plansamarbeid om ny E18 Tvedestrand - Bamble, prosjektoppfølgning ny barneskole i samarbeid med bygg og eiendom, behandling av flere private planforslag. Endring av planer foretas hovedsakelig av byggesaksbehandlere. Kommuneplanens arealdel hadde som mål å bli ferdig fra administrasjonen desember 2022. Arbeidet utsatt til 2023. Arbeidet stoppet opp i perioder og det var også innsigelser til 1. gangs utlegging. Dette medførte mye ekstraarbeid. Planarbeidet har pågått i 2023 og vil bli avsluttet i 2024. Flere rådgivere i forvaltningen og oppmålingssjefen har vært involvert i arbeidet. Det har vært et stort arbeidspress i forvaltningen og særlig da planleggerstillingen var finansiert via utbyggingsprosjekter. Det har medført etterslep på reguleringsplanarbeidene.

På byggesak har det vært nødvendig å ta i bruk overtid og innleid hjelp for å få unna saker med tidsfrister. En halv stilling ble benyttet til kommuneplanarbeid, det har vært vakanser, innleid hjelp og sykefravær. Ansettelse av ny jurist/byggesaksbehandler er foretatt i 2023. Ekstra stilling som var utlyst er ikke besatt som følge av mindre tilgang på saker.

Næring og næringsutvikling

Næringsutvikling består av støtte og oppfølging av lokalt næringsliv, nettverksbygging, deltakelse i interkommunale næringsfora/næringsfond, deltakelse i tverrfaglig arbeid i

kommunen, turistinformasjon, etablering av bredbånd, salg av kommunale næringsstomter og oppfølging av næringsprosjekter/tilskuddsordninger. Det er 1,0 årsverk på feltet.

Salg av næringsstomter på A67 Tvedestrand næringspark også i 2022. Den fylkeskommunale regionplan for handel ble lagt ut til offentlig ettersyn og påvirker kommunen negativt dersom den bli vedtatt. Det er tidvis utfordringer med kapasitet, med mange oppgaver og høy aktivitet.

AVDELING KOMMUNALTEKNIKK (21030)

Kommunalt verksted

Oppfølging av kommunale biler og maskinpark.

Kommunale veier

Veivedlikehold inkl. brøyting av over 60 km vei, hvorav 25 km er grusveier. Byrenovasjon inkl. gatefeiing og vedlikehold av gategods. Veistandarden er fortsatt dårlig mange steder. Flere av veiene trenger omfattende reparasjoner.

Vei og gatelys

Drift av ca. 1400 kommunale veily. Overgang til LEDlys er arbeidet med i 2023. Det medførte også en del nye koblingsskap for å få måling på alle veily. På sikt gir dette innsparing på strømutfgifter og innsparing på driften av veily.

Park, grøntareal, lekeområder, badeplasser samt minnelunder

Vedlikehold og opprydding er foretatt, samt følge opp områdene. Mangel på budsjett for sommerhjelp gav redusert kapasitet til oppgaver.

Parkering

Oppfølging og kontroll av kommunens parkeringsplasser fordeler på Sentrum, Borøy og Gjeving, og Lyngmyrområdet Stillingen som parkeringsvakt er stort sett dekket via vikar.

Skjærgårdspark

Drift av skjærgårdsrenovasjon, oppfølging av friluftsområder i samarbeid med Statens Naturoppsyn. Kontrolloppgaver for politiet, og oppdrag for Flødevigen med tanke på fiskereservat og Raet nasjonalpark.

Vannforsyning og ledningsnett

Vannforsyningen består av et vannverk og 3 høydebasseng inkl. 10 pumpestasjoner for vann. Driften følges opp 24 timer i døgnet.

Vannkvaliteten i kommunen er god, og anlegget kan enkelt kobles sammen med Krokvåg vannverk i en krisesituasjon. Det er inngått avtale med Krokvåg Vannverk for gjensidig forsyning av vann i krisesituasjon. det er behov for flere høydebassenger i kommunen grunnet utbygginger av flere spredte bolig og hyttefelt.

Avløp og avløpsnett

Kommunen har et renseanlegg på Gjeving og et renseanlegg på Tangen. I tillegg er det 79 pumpestasjoner for avløp som transporterer avløpsvannet fram til renseanleggene. Ledningsnettet i kommunen har stor variasjon i kvalitet, og mange steder kommer det inn mye fremmedvann fra veigrunn, taknedløp, lekkasjer, feilkoblinger mm. Dette resulterer i mye overløp i perioder med mye nedbør. Flere utbygginger i distriktene gir utfordringer med tanke på kapasitet på ledningsnettet, og transport av avløpsvann til renseanlegget.

Fagarbeiderne har foretatt lekkasjesøk, og det viser seg behov for en stor innsats for å

utbedre avløpsnett. Fremmedvann medfører store kostnader til transport av avløpsvann. Uten noen omfattende utbedringstiltak vil det etter hvert bli behov for nytt og større renseanlegg for å kunne ta imot alt avløpsvannet. Uten tiltak så risikerer vi å havne under kapittel 14 anlegg (over 10.000PE) som vil være mye dyrere, krevende og mer omfattende anlegg enn dagens løsning. I verste fall kan dette resultere i behov for bygging eller utvidelse av kommunens renseanlegg. Avdelingen spiller inn behov for mer midler i budsjett for neste år.

AVDELING BYGG OG ANLEGG (21040)

i 2023 var det et meget høyt aktivitetsnivå på avdelingen. Ny barneskole ble tatt i bruk juli 2023. Det har også omfattet nye og ombygde idrettsanlegg som ble tatt i bruk på Lyngmyr.

Siste halvdel av året er det stengt ned en rekke kommunale bygg som følge av ny skole. Bemanning er fortsatt lav selv om bygningsarealene har økt. Det er startet ombygging av Holt barneskole som ombygges til barnehage, Grotten Barnehage har benyttet en avdeling her. Det er også arbeidet med nye boliger på Vasstø som brant ned i påsken 2023.

Det er brukt mye tid på internkontroll og dokumentasjon på dette. Dette er lovpålagte oppgaver som er gjennomført opp til seks ganger i løpet av året. Det kontroll på byggenes brannvarslingssystemer, ledelys, markeringslys brannslukkere, brannslanger, sprinkleranlegg el-anlegg og ekeplassutstyr. Vaktmestere brukes en del på investeringsprosjekter i kommunen. Det er i budsjettet lagt opp til det, men går ut over den daglige driften. Det varsles også i år om at nivået på vedlikeholdsbudsjettet og bemanning må økes.

Vernerunder er utført en gang i løpet av våren på alle kommunale bygg, retting av avvik i disse rapportene prioriteres høyt.

Vi har hatt et økende salg av tjenester til boligstiftelsen, som utgjør 0,5 årsverk. Vaktmestere er også brukt på en del på investeringsprosjekter i kommunen. Det er i budsjettet lagt opp til det, men det kan i tider gå ut over den daglige driften.

Med dagens bemanning og økonomiske rammer klarer vi ikke ha fortsette med et forsvarlig vedlikehold på den kommunale bygningsmassen.

Innkjøpsstopp ble innført i juni og med vesentlig høyere priser på material og utstyr gjør at avdelingen ikke har fått utført så mye vedlikehold som man ønsker. Dette går ut over brukere og bygg.

AVDELING RENHOLD (21050)

Renholdsavdelingen utfører renhold på alle kommunens bygg og på deler av boligstiftelsens bygg. Det er laget renholdsplaner som utarbeides i forhold til faste og mer sporadiske arbeidsoppdrag. Det er sesongvariasjoner i arbeidet, som f. eks. nedvask av skoler i sommerferien, i tillegg kommer nedvask når lokaler står tomme eller eiendommer skal avhendes. Driftsutgiftene er ulikt fordelt på månedene og det er registrert store forskjeller på innkjøpspriser. I hovedsak har prisene økt.

KULTUR, BIBLIOTEK, FRIVILLIGSENTRALEN (21060)

Kultur

Ny kulturrådgiver ansatt i 100 % stilling fra 1. oktober 2023 der 30 % av stillingen er budsjettet ut juni 2024. I den perioden er det en del fokus på utlånssentral. Jobber tett sammen med bibliotek og frivilligsentral, forening og organisasjoner.

Ansvarsområdet er varierende, og har bestått av kulturarbeid, følge opp ulike tilskudd og

ordninger. Eksempelvis: DKS, DKSS, UKM, Jarls Ungdomsfond, Spillemidler, Kulturelle fyrtårn m.m. Stillingen er også tillagt en rekke sekretærfunksjoner.

Frivilligsentralen

Frivilligsentralen har i 2023 jobbet for- og med alle innbyggerne i kommunen med div. prosjekter og aktiviteter. Ny daglig leder ble ansatt fra 1. oktober 2023. Frivilligsentralen er gitt en hovedoppgave med å forestå arbeid med frivillige der også kommunens ulike sektorer kan få nytte av frivillig arbeid.

Samisk kulturdag/uke – turer for- og med seniorer og skolebarn, både til vanns og lands. I tillegg kommer etablering av badeparken og rigge den ned etter drift. Drift av Tvedestrand badepark har også hatt ansvar for å følge opp badeverter. Utlånsentralen er driftet med stort gratisutlån av aktivitetsutstyr til alle- også til de omkringliggende kommuner. Frivilligsentralen er i balanse ved årsslutt en del av årsaken er vakanse i stillingen fra juni til september. Her ble det innleid hjelp i høysesong og mot slutten av året der det ble foretatt registreringer av utstyr, reparasjoner og avhending av utstyr.

Bibliotek

Bibliotekdriften har i 2023 bestått av 1,5 årsverk. Det ble ansatt ny biblioteksjef og biblioteksjef gjennom de siste år avviklet sitt engasjement ved nyttår 2023. Biblioteket har hatt en stor og økende aktivitet og et økende besøk av barn og unge, særlig de tider da ungdomsklubben ikke er i drift har resultert i et eget prosjekt "etter skoletid". Hovedaktivitet: utlån bøker og andre medier, formidlingsaktivitet, arena for arrangement, utstillinger, offentlig debatt og uformell møteplass. Av større prosjekter kan nevnes:

Biblioteket har hatt flere prosjekter i 2023. «Håvard Hedde-prosjektet». Prosjektet Innbyggerlosen i 2022 resulterte i oppussing av arealer sammen med byggesak.

Arbeidet med å bygge opp kultur, utlånsentral og bibliotek som sammenslått avdeling ble startet men ikke fullført.

KULTURSKOLEN (21080)

Kulturskolen Øst i Agder har god aktivitet i alle fire kommunene. Ny rektor ble tilsatt noe før opprinnelig budsjettet, på grunn av skolestart. Pedagoger deltar på etter- og videreutdanningskurs i praktiskpedagogisk utdanning, relasjonsledelse, sosialpedagogikk, komposisjon og fagdidaktiske kurs.

Kulturskolen hadde en større forestilling i september 2023 i Risør kulturhus. Forestillingen omfattet alle kulturskolens elever og fag. Forestillingen gikk over 2 kvelder med fulle hus.

Den interkommunale kulturskolen Øst i Agder preges av entusiasme, utvikling og god kvalitet. Ansatte jobber selvstendig og viser måtehold som korresponderer med budsjett. Det er iverksatt tiltak i henhold til KS og Kulturskolerådets planverk for framtidens kulturskoler 3.0 og Meld. St. 18 (2020–2021) Oppleve, skape, dele — Kunst og kultur for, med og av barn og unge.

Fokusområder har vært rekruttering, mangfold, mestring, inkludering og kompetanse!

SAMFUNN OG INFRASTRUKTUR - INVESTERINGER (21090)

PROSJEKTAVDELING

I forbindelse med gjennomføring av alle investeringsprosjektene er det etablert en tverrfaglig arena for planlegging, kontroll og gjensidig støtte og kompetanseutvikling/utveksling. Deltakere er prosjektlederne, samt representanter fra

økonomi og kommunens ledelse. Dette har vært en god måte å organisere ledelsen av de store prosjektene.

Kulturskolen Øst i Agder har stor aktivitet i alle fire kommunene.

Det har vært jobbet intenst med rekruttering og synliggjøring høsten 2023, noe som har gitt gode resultater. Kulturskolen har nådd ut til betydelig flere og er mer synlig enn tidligere. Vi har også bevisst jobbet mye med "merkevarebygging". Skilting, Sosiale medier og Tvedestrand kommune sin nettside er viktige innsatspunkter.

Kulturskolen har store utfordringer med å bli synlige og bevisste hos administrasjon og politikere i samarbeidskommunene. Dette er noe vi har begynt å jobbe med og kommer til å bli fokusområde i 2024. Rektor søker å være synlige i de andre kommunene.

Vi har fått gode undervisningsrom i Tvedestrand, men har ulikt nivå på undervisningslokalene i de andre kommunene. Risør har tilfredsstillende lokaler, men vi ønsker en samlokalisering der. Gjerstad har også ok rom, men kommunedirektøren har nettopp satt i gang et arbeide for å omdisponere nåværende lokaler til tannklinikk. Det vil gå ut over våre undervisningslokaler, men vi håper og tror de vil ta vare på og utbedre de gjenværende rommene. Vegårshei har pr i dag ikke tilfredsstillende lokaler. Vi jobber mot administrasjonen i Vegårshei om opprusting der. Vi prøver å komme inn på budsjettet for 2025.

3.1.4 Sykefravær

Sykefravær	Sykefravær 2022	Sykefravær 2023	Endring
Korttid	2,6%	2,1%	-0,4%
Langtid	5,6%	5,7%	0,1%
Sum fravær	8,2%	7,8%	-0,3%

Sykefraværet i sektoren er relativt lavt, men det er høyere enn vår målsetting som er 4 %. Sykefraværet er redusert fra 2022 og varierer i de enkelte avdelingene. Fra 2022 er korttidsfraværet redusert med 0,4%, og langtidsfraværet har økt med 0,1 %. Det er satt fokus på oppfølging av sykefraværet. Totalt reduserte sektoren sykefraværet med 0,3 %.

Forvaltning og plan (21020):

Sykefraværet har økt noe fra 2022. Fravær er lavere enn kommunens måltall.

Kommunalteknikk (21030)

Sykefraværet er stabilt ved avdelingen.

Bygg og anlegg (21040)

Sykefraværet er meget lavt på denne avdelingen. Det har i 2023 gått ned fra 6,6% til 4,3%.

Renhold (21050)

Sykefraværet har vært noe økende, særlig langtidsfravær. Fraværet fordeler seg på jobbrelaterte årsaker og annet langtidsfravær.

Kulturskolen (21080)

Kulturskolen har svært lavt sykefravær. Pedagogene strekker seg langt for jobbnærvær.

3.1.5 Målekart

Fokusområder	Indikator	Mål	Resultat
Brukere	Brukerundersøkelse, score		
Medarbeidere	Medarbeiderundersøkelse, score	4,2	
	Medarbeiderundersøkelse, svarprosent	80 %	
	Sykefravær, totalt	6,0 %	7,8 %
	Sykefravær, korttid	1,1 %	2,1 %
Økonomi	Budsjettavvik	+/- 0,5%	-17,7 %

Sektoren har ikke utført medarbeiderundersøkelse i 2023.

Sykefraværet ble redusert fra 8 % i 2022 til 7,8 % i 2023. Kortidsfraværet er økt med 0,3% til 2,1 %.

Sektoren har et budsjettavvik på 17,7 % for 2023. Det er høyere enn hva man oppgav etter 2. tertial. Det var forventet et mindre avvik ved årets slutt.

Overskridelser i budsjett er stort sett plassert på drift og selvkostområdene. Det har vært en markant nedgang i nybygging i året 2023. Dette er med bakgrunn i høye renter, økte materialkostnader og strammere økonomi i samfunnet som helhet.

3.1.6 Fokusområder

Sektoren har ikke oppnådd balanse i budsjettet ved utgangen av 2023. Ressursstyringen har vært svært utfordrende i året 2023.

Plan og forvaltning (21020)

Næringskontoret: Har høyt fokus på tilrettelegging for næringsdrivende, nyetablerere og etablerte. Bedriftsbesøk og arbeid med næringsfondet er viktige oppgaver. I tillegg har nærings sjefen fokus på å legge til rette for turisme og aktiviteter knyttet til Tvedestrand kommunes næringsliv.

Plan og bygg: Det har vært et stort fokus på å ferdigstille Kommuneplanens arealdel, som etter 1. gangs utlegging sommeren 2023 fikk flere innsigelser. Til dette kommuneplanarbeidet har man måttet benytte kommunens interne rådgivere, da budsjettet kun inneholdt 50 000 til bruk i 2023. Beløpet gav ikke rom for å benytte konsulenter. Planen ble ikke vedtatt i 2023 og ferdigstilles i 2024.

Plan og forvaltning har hatt lite bemanning gjennom 2023. Det var høyt fokus på å tilsette ressurser i fagområder som lå vakante og ikke besatt. Ny jurist ble ansatt i august 2023 og det gav en styrket byggesaksavdeling.

Miljø og klima: Miljørådgiver har i 2023 hatt fokus på planarbeid, og miljøtiltak i Strengselva samt branntiltak i sentrum som gjelder varmesøkende kamera.

Tvedestrand kommune har fått nesten 5 mill. kroner fra NVE og fylkeskommunen til å restaurere Strengselva. Utgangspunktet var at elva er sterkt preget av erosjon og lite biologisk mangfold. Strengselva renner fra Jorstadvann på grensen til Arendal, forbi Landbruksskolen og videre til Storelva. Prosjektet er nå godt i gang og er blitt tatt godt imot av grunneierne. Der det er gjort tiltak har elva fått en helt annen karakter, og elveleiet fremstår nå på en svært god måte.

Landbrukskontoret: Samarbeid med Vegårshei fortsatte i 2023 der Tvedestrand har

landbrukssaker og Vegårshei skogbrukssaker.

Kommunalteknikk (21030)

Avdelingen driver innbyggerservice, og følger opp daglig drift i tråd med tildelte rammer. Avdelingen følger opp prosjekter i tråd med tildelte rammer. Det arbeides med lekkasjesøk på VA-nettet for å redusere kostnader til drift. Avdelingen utfører Skjærgårdstjenester for innbyggere og ferierende, med avfallshåndtering og renhold i skjærgården. Park og veg har hatt en del etterslep, og feiing av gater ble innleid fra Arendal kommune. Det har vært flere lekkasjer på VA nettet og tidlig brøyting i slutten av året, som blant annet har gitt avdelingen et merforbruk

Bygg og anlegg (21040)

Jobber aktivt med å få fornøyde brukere, Vedlikeholdsarbeid ut fra svært små ressurser. Lukker avvik i QM+. Prosjektledelse ny barnehage i Holt og avhending av bygg har hatt stort fokus i 2023.

Renhold (21050)

I tillegg til alle kommunale bygg, tar renhold oppdrag på kommunale leiligheter. Renholdsteamet har utført rengjøring etter behov på kommunens bygg, leiligheter og det samme gjelder for boligstiftelsens bygg. Ny barneskole ble tatt i bruk juli 2023. Den gir utfordringer med store glassflater og andre typer overflater enn de fraflyttede skolene hadde.

Kultur, bibliotek og Frivilligsentral (21060)

Bibliotekdriften jobber mot innføring av meråpent bibliotek. Prosjektet "Etter skoletid" har vært populært og drives med egne ansatte og frivillige fra den norske kirke. Prosjektet er trosnøytralt og er svært godt tatt imot av elevgruppen fra 5-7 trinn. I året sluttet forhenværende biblioteksjef ved utgangen av året. Ny biblioteksjef ble ansatt fra desember 2023. Fokusområdene har også vært å fortsette eksisterende prosjekter og være pådriver for arrangementer og utstillinger i biblioteket.

Kulturskolen (21080)

I kulturskolen er det fokus på at elever som melder seg inn forblir i kulturskolen gjennom hele semesteret. Det har vært jobbet med rekruttering og det ble tilsatt ny rektor august 2023.

Kulturskolen jobber for å forankre kulturskolen hos administrasjonen og politisk nivå i alle samarbeidskommunene. Alle kommuner skal føle at vi er DERES kulturskole. Dette er nok ikke situasjonen pr i dag.

Fellesfølelse er viktig fokus for kulturskolen og det jobbes for at lærerkollegiet samarbeider mer og optimalt sammen og utvikler kollegiefellesskapet. Det er innført flere fellesmøter enn tidligere. Vi har fokus på en samlet jubileumsforestilling i 2025.

Synlighet er viktig fokus både overfor elever og foreldre. Barn og alle elever i grunnskolen skal vite om våre tilbud. Utvide samarbeid om lærekrefter sammen med institusjoner og grunnskolen som er forventet i nasjonale føringer.

3.1.7 Helse, miljø og sikkerhet

Avholdte medarbeidersamtaler

I 2023 har avdelingsledere avholdt medarbeidersamtaler. Forvaltning og Plan hadde medarbeidersamtaler i 2022 og skal ha nye samtaler våren 2024. Det har vært en rekke

oppfølgingssamtaler for plan- og forvaltning i 2023, som følge av flere nyansatte.

Oversikt HMS-avvik, registrerte skader/ulykker/vold/trusler

Avdeling for bygg og anlegg hadde et tilsyn i november fra Arbeidstilsynet vedr. arbeid i høyden. Det ble funnet avvik som ble lukket samme dag.

Avholdte øvelser

Det er avholdt øvelse i håndtering av hjertestarter under kompetansehevingsdagen i april 2023. Andre typer øvelser er ikke utført i 2023. Beredskapsøvelse i 2023 er utsatt til 2024.

Oppsummering av avholdt vernerunde, samt oppfølging

Alle kommunale bygg har hatt den årlige vernerunden i 2023. Avvik følges opp av avd. leder for bygg og eiendom.

Kompetansehevingstiltak

Sektoren har årlig opplæringsseminar, der 1 arbeidsdag kan benyttes. Det deltas også i diverse nettverk via IKT Agder, Østre Agder samarbeidet. Faglige seminarer deltar man på ved behov, men aktiviteten har vært svært lav på grunn av manglende budsjett.

Forvaltning og plan:

Sektorleder har hatt medarbeidersamtaler i 2022 og skal ha nye samtaler i 2024. Det har vært arbeidet med oppfølgingssamtaler for nyansatte.

Bygg og eiendom:

Det er avholdt medarbeidersamtaler på avdelingen. Det fremkommer at vaktmesterne trives på jobb, men enkelte dager kan oppleves stressende med hyppig endring av fokus.

Det er innført egne rutiner for enkelte oppdrag for boligstiftelsen. Disse rutinene er knyttet til tunge brukere.

Avdelingen har ikke hatt skader som har ført til fravær.

QM+ fungerer nå meget bra. Avvik blir lukket fortløpende.

Når det går vernerunder på bygg blir disse ofte oversendt vår avdeling. Vi prøver å lukke avvik fortløpende men lav bemanning og innkjøpsstopp har hindret oss i å utbedre enkelte avvik. Enkelte avvik er også satt på vent grunnet kost / nytte mot nedleggelse av barnehager og skoler.

Det ble gjennomført maskinførerkurs for å avlaste de få som hadde denne kompetansen (spesielt avlastning i forbindelse med snørydding).

Kulturskolen:

Det er avholdt medarbeidersamtaler med alle lærere i 2023. De har også tilbud om jevnlig oppfølgingssamtaler. Det er utnevnt nytt verneombud. Vedkommende er ennå ikke satt ordentlig inn i systemene.

Lærerne på Gamle videregående har fått branninstruks av vaktmester.

4 Læring og oppvekst (220)

4.1 Sektorenes rapporter

Tjenesteområder

Sektor for læring og oppvekst består av kommunens kommunale barnehager og skoler/SFO-er. Drift av Sektorleders kontor, som innebærer oppgavene som barnehageeier, barnehagemyndighet og skoleeier.

Sektorleders kontor har ansvaret for tilskudd til private barnehager, for spesialpedagogiske tiltak for barnehagebarn, skoleskyss, Leirskolen AS og voksenopplæring.

4.1.1 Økonomi

Årsberetning 2023 - Driftsrapport

Beskrivelse	Budsjett 2023	Reg budsjett 2023	Regnskap 2023	Avvik 2023
220 Læring og oppvekst				
Inntekt	-17 198	-26 284	-29 459	3 175
Utgift	155 341	175 999	178 825	-2 826
Netto	138 143	149 715	149 367	348

Sektoren hadde samlet sett et budsjett med et overskudd på ca. 350 000 kroner. Dette tilsvarer et mindreforbruk på 0,2 prosent.

Sektoren hadde meldt om et merforbruk på 1 000 000 kr ved årsslutt i annen tertial. Hovedforklaringen på avvik mellom meldt og faktisk resultat er at det ble innvilget et tilskudd fra IMDI på ca. 1 300 000 kroner.

Under følger forklaring på noen av de største postene:

Barnehage:

De tre kommunale barnehagene hadde et lite mindreforbruk på rundt 150 000 kroner samlet sett.

Tilskudd til private barnehager endte opp med et mindreforbruk på rundt 800 000 kroner.

Gjestebarneoppgjøret endte på et merforbruk på rundt 1 000 000 kroner.

Skole:

Samlet sett hadde skolene et merforbruk på omlag 800 000 kr. Den gamle barneskolen stod alene for et merforbruk på 1 700 000 kroner ved inngangen til sommeren 2023. På grunn av et mindreforbruk på rundt 500 000 kroner på Holt, Dypvåg og Songe ved inngang til sommeren og et mindreforbruk på omlag 220 000 kroner på Lyngmyr, samt et mindreforbruk på 170 000 kroner ved den nye barneskolen ved årsslutt, ble tallene slik.

Overføring fra de gamle barneskolene til ny barneskole ser ut til å ha gått fint med tanke på nytt budsjett.

Gjesteleversoppgjøret endte på rundt 200 000 kroner i mindreforbruk.

Skyss og voksenopplæring endte til sammen på en mindreforbruk på rundt 250 000 kroner.

Det ble et mindreforbruk på lønn og en merinntekt på sykepengerefusjoner knyttet til

fellesoppgaver oppvekstkantor/spesialpedagogiske tjenester barnehage, dette svarer seg til rundt 250 000 kroner.

Det er også verdt å merke seg at det ble et lite mindreforbruk på omlag 70 000 kroner knyttet til utgifter ved PPT.

4.1.2 Årsverk

Målordikator	1. Januar	Måned Des 2023	Endring
Faste årsverk	147,1	165,9	18,8
Midlertidige årsverk	39,1	30,4	-8,7
Sum årsverk	186,2	196,3	10,1

Sektoren hadde budsjettet med 173,4 årsverk ved inngangen til 2023, ved 31.12.23 er årsverkene 177,3. I rapporten gjengis det at det er 165,9 faste årsverk mot 147,1 i januar. Når det gjelder midlertidige årsverk handler det om vikariater knyttet til sykefravær og ellers permisjoner og annet fravær.

Forklaring på faktiske årsverk i sektor for LO følger under:

Lyngbakken: 21,9 årsverk når 112 barnehageplasser. På grunn av ekstra vedtatte plasser til 117 fra 1.12.23 er det 22,7 årsverk pr 31.12.23. Økning 0,8 årsverk som følge av vedtak i året.

Bronsbu: 21,4 årsverk når 108 barnehageplasser. På grunn av ekstra vedtatte plasser fra 1.12.23 er det 22,9 årsverk pr 31.12.23. Økning 1,5 årsverk som følge av vedtak i året.

Grotten: 12 årsverk pr. 31.12.23 (8,7 årsverk i Grotten inkl. 1 årsverk knyttet til 6 ekstra plasser og 3,3 årsverk knyttet til avdeling på Holt fra 1.8.23.) Økning 3,3 årsverk som følge av vedtak i året, ny avdeling på Holt.

Lyngmyr: 32,6 som er i tråd med budsjett. Dette inkluderer de økte stillingene som ble vedtatt i juni knyttet til økning i elevtall og økte behov knyttet til spesialundervisning. Økning 2,1 årsverk som følge av vedtak i året.

Tvedestrand skole: 72,8 årsverk i tråd med vedtatt budsjettplan.

Vestre Sandøya skole: 3 årsverk

Oppvekstkantoret: 2,5 årsverk

Spes.ped barnehage inkludert vedtak § 37: 6,8 årsverk

Kystleirskolen: 2 årsverk (telles med i kommunens ansatte, men utgiftsdekkes med midler fra drift i leirskolen.)

4.1.3 Nøkkeltall - aktivitetsnivå i tjenestene

Aktiviteter som er beskrevet i budsjett er i rute. Både skoler og barnehager jobber etter oppsatte mål og aktivitet.

Barnehage:

Alle med lovfestet rett fikk plass i barnehageopptaket pr. 1. mars 2023. Gjennom året har det kommet flere søkere til barnehagene i Tvedestrand. I utgangspunktet var det fullt i barnehagene, men kommunestyret vedtok å sette i verk 14 nye barnehageplasser fra 1.12.23 for å gi plass til såkalte "desemberbarn". Dette tok opp all ledig kapasitet for

barnehagene i sentrum. Pr. 31.12.23 er det ingen ledige plasser i sentrum til nye barn, det er plasser på Gjeving og Sandøya.

Godkjente plasser	2022	2023
Kommunale barnehager	270 + 6*	288 + 6*
Ordinære private barnehager	84	84
Private familiebarnehager	5	0
Totalt:	359 + 6*	372 + 6*

Godkjente plasser er maksimalt antall plasser som kan fylles opp i en barnehage. Tallene for 2023 er pr. 1. august. *6 plasser er knyttet til dispensasjon i Grotten barnehage.

Antall barn og enkeltvedtak pr. 15. desember 2023 (Basiltall)				
	Barn over 3 år	barn under 3 år (teller 2 plasser)	Totalt antall barn	Enkeltvedtak
Kommunale barnehager	123	86	209	
private barnehager	34	13	47	
Totalt	157	99	256	6

Det er 82 % av barna som går i kommunale barnehager og 18 % som går i private barnehager. I fjor var dette tallet 76% mot 24%. Endringen skyldes at Napen familiebarnehage la ned driften til sommeren i 2023.

Skole

Skoler	Skyss	SFO	Enkeltvedtak	Vedtak minus	Merknader
Tvedestrand barneskole med	255	138	56*	22	*Felles tall for barneskoler for å skjerme gjennomsluktighet..
Vestre Sandøya skole	0	16	*	*	*Felles tall for barneskoler for å skjerme gjennomsluktighet.
Lyngmyr	157		52	8	
Leirskolen AS					
Voksenopplæring					Skyssutgifter og utgifter til opplæring

Tallene er hentet fra GSI (Grunnskolens system for innrapportering) pr. 1.10.23

4.1.4 Sykefravær

Sykefravær	Sykefravær 2022	Sykefravær 2023	Endring
Korttid	3,1%	2,6%	-0,5%
Langtid	8,3%	6,4%	-1,9%
Sum fravær	11,4%	9%	-2,4%

Sykefraværet i sektoren er fremdeles for høyt med 9%. Men det er bra at tallet er gått noe ned sammenliknet med fjoråret. Det er en samlet nedgang på 2,4 %. Det vises nedgang

både i korttids- og legemeldt fravær.

Det er særlig ved den nye barneskolen at det er mye fravær nå. Høyt fravær knyttet til omorganisering er en kjent utfordring. En ser for de andre avdelingene et mer positivt bilde og at fraværet er på vei nedover i alle de tre kommunale barnehagene og ved Lyngmyr skole.

Sykefraværet i Lyngbakken har totalt gått ned med 4,3 % sammenliknet med fjoråret hvor det også var positive tall. Det jobbes med oppfølging og tilrettelegging der det er mulig. Det gis uttrykk fra på enheten at det er viktig med nok ledelse, dette gir resultater i form av mer tid til oppfølging.

Ved Lyngmyr skole er også tallet fortsatt på vei ned. Tallet lå ved utgangen av 2023 på 6,3 %, dette er en nedgang på 2,1 % fra året før.

For Bronsbu barnehage er tallene på vei nedover. Det lå ved utgangen av 2023 på 13,7 %. Dette er en nedgang på hele 4,6 % fra 2022. Det jobbes med avklaringer og sykefraværsoppfølging.

Ved Tvedestrand barneskole lå sykefraværet på 12 % ved årsslutt. Tallet er ikke helt riktig, da skolen ikke har helårlig virkning. Når en ser på rapporter for de siste månedene ser en et fravær som er en del høyere enn det som fremkommer ved utgangen av 2023. Skolen er ny og må jobbe med kultur og systemer. Det er fokus på oppfølging både på individ og på system.

Det har skjedd mye i sektoren i løpet av 2022 og 2023. Ny barnehage på Bronsbu åpnet i august 2022 og det har vært jobbet mye med kultur knyttet til de 4 barneskolene som ble slått sammen og startet i nye lokaler i august 2023. Det jobbes også med ny barnehage i Holt, her er det nå to lokasjoner som skal komme under samme tak fra august 2024.

Det ble avholdt personalseminar ved den nye barneskolen i oktober 2023.

4.1.5 Målekart

Fokusområder	Indikator	Mål	Resultat
Brukere	Brukerundersøkelse barnehage, resultat 1-5	4,5	4,5
	Brukerundersøkelse barnehage, svarprosent	minst 65 %	54,4%
barn, foreldre, elever, foresatte	Nasjonale prøver	over nasjonalt nivå	Pres. i K-styret i juni
	Grunnskolepoeng	over 40 (karakter 4)	40,3
	Elevundersøkelsen	Mål: 0-toleranse for mobbing. Større tilfredshet fra elevene og motivasjon og opplevet støtte fra lærere	Pres. i K-styret i juni
	Foreldreundersøkelsen	Skal gjenspeile elevundersøkelsen	
Medarbeidere	Medarbeiderundersøkelse, score	4,2	4,3
	Medarbeiderundersøkelse, svarprosent	60 %	67%
	Sykefravær, totalt	7,5 %	9%

Fokusområder	Indikator	Mål	Resultat
	Sykefravær, barnehage	9,0 %	
	Sykefravær, skole	6,0 %	
	Sykefravær, korttid		
Økonomi	Budsjettavvik	+/- 0,5%	0,2 %

Resultater for skole blir presentert for kommunestyret i tilstandsrapport i juni.

Brukerundersøkelsen barnehage

Undersøkelsen ble gjennomført høsten 2023. Undersøkelsen er nettbasert, og tjenesten leveres av Udir. Svarprosent for barnehager i Tvedestrand var på 54,4%. Undersøkelsen benytter en skala fra 1-5, der 5 gir beste skår. Samlet resultat er for alle seks barnehager i Tvedestrand.

Svarprosent fra hver enkelt barnehage: Knatten: 68,8%- Grotten: 73,8%- Lyngbakken: 46,9%- Bronsbu: 63,8%- Blåbærskogen:24%- Sandøya: 100%

4.1.6 Fokusområder

- Tidlig innsats
- 4 barneskoler blir til 1- skape en god skole med felles kultur
- Holt barnehage
- BTS (BTI) Bedre tverrsektoriell samhandling.
- REKOMP- Regional ordning for kompetanseutvikling i barnehage, tema inkluderende praksis- kompetanseløftet
- DEKOMP- Desentralisert ordning for kompetanseutvikling i skolen med satsingsområder: fagfornyelsen; tolærersystem. Samarbeid med UiA.
- Kompetanseløftet for spesialundervisning og inkludering;
- Psykisk helse i skolen; ferdigstilling av nærværsplan og fokus på "Livet og sånn" på alle trinn fra 1-10. Prosjektet ble ferdig i juni 2023.
- Videreutdanning for lærere: 5 lærere ble ferdige med utdanning våren 2023, høsten 2023 startet 3 nye lærere opp på nye studier.
- Videreutdanning for administrasjon: 1 rektor ved gammel skole, sosiallærer og sektorleder ferdigstilte i juni 2023 studie knyttet til mobbeforebygging.
- Det ble søkt om midler til skolebibliotekene i mars 2023. Det ble innvilget midler til å sørge for ressurser ved begge skolebibliotek for skoleåret 23/24. (0,8 årsverk)

4.1.7 Helse, miljø og sikkerhet

Verneombuds medvirkning

Verneombud har vært med på vernerunder i alle avdelinger.

Avholdte medarbeidersamtaler/seniorsamtaler

De fleste medarbeidersamtaler og seniorsamtaler er avholdt eller tilbudt i alle avdelinger i sektoren.

Oversikt over HMS-avvik, registrerte skader/ulykker/vold/trusler

Det er registrert avvik i nesten alle avdelinger. Avvikene er håndtert i QM+.

Avvik knyttet til barns rett på et trygt og godt barnehagemiljø er håndtert gjennom

rutinebeskrivelse/ tiltaksplaner.

Avvik knyttet til elevers rett på et trygt og godt skolemiljø (§9A) er håndtert gjennom rutinebeskrivelse/aktivitetsplaner.

Avholdte øvelser

Brannøvelser er avholdt i alle avdelinger

Oppsummering av avholdt vernerunde, samt oppfølging

Det er avholdt vernerunder i alle avdelinger av sektoren. Disse er gjennomført etter instruks og avvik er rapportert. De fleste avvik er håndtert.

Førstehjelpskurs

Det er avholdt førstehjelpskurs for barnehage høsten 2023.

Det er gjennomført livredningskurs høsten 2023. Kursingen er gjennomført for ansatte i skoler og barnehager som utfører svømmeundervisning.

Det er ikke gjennomført ordinært førstehjelpskurs i skolene dette året, men det er gjennomført i januar 2024.

Kompetansehevingstiltak

REKOMP – (Regional ordning for kompetanseutvikling i barnehage) Regional ordning skal bidra til at barnehager utvikler sin pedagogiske praksis gjennom barnehagebasert kompetanseutvikling. Den skal være med å sikre at alle barn får et likeverdig barnehagetilbud av høy kvalitet.

DEKOMP – (Desentralisert kompetanseutvikling i skole) Desentralisert ordning skal bidra til at skoler utvikler sin pedagogiske praksis gjennom skolebasert kompetanseutvikling. Den skal være med på å sikre at alle elever får et likeverdig utdanningsløp, preget av høy kvalitet. Ordningen fordrer godt samarbeid mellom skoler, skoleeier, universitet/høyskoler, statsforvalter og andre aktører. Den skal bidra til å implementere og innføre fagfornyelsen.

Videreutdanning skole- se pkt. over

URO-kursing- gjennomført for alle ansatte ved Lyngmyr skole og for ansatte i 5 av 6 barnehager høsten 2023.

TMV- terapeutisk mestring av vold- gjennomført for personalet på Lyngmyr våren 2023.

Skolene startet med et større regionalt HMS-fokus gjennom prosjektet HMS i skolen, høsten 2023. Kommunepsykologen har veiledet oss i dette. Samarbeid med kommunepsykolog fra Arendal. Som et resultat av denne satsingen er det opprettet MBU (medbestemmelsesutvalg) ved begge skoler og i barnehagene. I MBU er både tillitsvalgte og verneombud representert. Møter i MBU der både tillitsvalgte og verneombud møtes i felles møter sikrer medvirkning og systematikk innen verneområdet. Møter legges systematisk i årshjulet.

Det føres kompetansekartlegging i Dossier, slik at det sikres at ansatte i barnehage og skole har den kompetansen som er påkrevd.

Tilsyn

Det har vært gjennomført tilsyn ved to av barnehagene i kommunen, Bronsbu og Blåbærskogen. Tilsynet ble gjennomført av lokal barnehagemyndighet. Tema for tilsynet var trygt og godt barnehagemiljø.

Det har vært gjennomført tilsyn fra Statsforvalteren knyttet til barnehageloven § 37

- Tilrettelegging for barn med nedsatt funksjonsevne. Det ble avdekket noen avvik. Avvikene er lukket og tilsynet er avsluttet.
Det har ikke vært åpnet tilsyn med skoler dette året.

5 Velferd, psykisk helse og habilitering (230)

5.1 Sektorenes rapporter

Tjenesteområder

Interkommunalt NAV kontor med økonomisk sosialhjelp, flyktningkontor og voksenopplæring for flyktninger, kvalifiseringsprogrammet og atfføringsbedrifter.

Dagsenter med aktivitets- og arbeidstrening for alle brukergrupper i alle aldre. Fritidsklubb for ungdom i alderen 12-18 år.

Botilbud med døgnbemanning, boveiledning, dagtilbud og voksenopplæring for personer med utviklingshemming og avlastningstilbud til barn og unge.

Oppfølging av personer med rus- og avhengighetsproblematikk, psykisk helse, botilbud med døgnbemanning, behandling av rusavhengighet, boveiledning, mestringskurs, lavterskeltilbud og forsterket omsorgstiltak.

Omsorgslønn, støttekontakt, familieavlastning, brukerstyrt personlig assistanse og koordinator for individuell plan for de ovennevnte brukergruppene.

5.1.1 Økonomi

Årsberetning 2023 - Driftsrapport

Beskrivelse	Budsjett 2023	Reg budsjett 2023	Regnskap 2023	Avvik 2023
230 Velferd, psykisk helse og habilitering				
Inntekt	-103 349	-119 754	-126 103	6 349
Utgift	205 631	235 661	246 820	-11 159
Netto	102 282	115 907	120 717	-4 810

Sektoren har et merforbruk på totalt 4,8 millioner kroner i 2023. Dette er omtrent som estimert i 2. tertialrapport når det er tatt høyde for budsjettreguleringene etter 2. tertial.

Sektoren har hatt økte brukerbehov, ustabil drift og har hatt halvårsvirkninger for særlig ressurskrevende tjenester som gir kommunen høye utgifter, men ikke inntekter da vi ikke kommer over innslagspunktet for statlig refusjon. Økning av tjenestebehov er forankret i enkeltvedtak, og er hjemlet i lov om kommunal helse og omsorgstjenestelov. Disse økningene, manglende statlig refusjon, høye vikarutgifter og noe overforbruk på sosialhjelpsutbetalinger forklarer i hovedsak merforbruket sektoren har hatt i 2023.

Avdeling for habilitering

I 2023 hadde avdelingen samlet sett et merforbruk på ca. 880 000 kroner.

Hovedårsaken til overforbruket er knyttet til lønnsutgifter ved innleie, og da særlig overtidslønn. Totalt utgjør overtidslønn 682 000 kroner. Øvrig overforbruk kan hovedsakelig knyttes til lønnsutgifter ved fravær, opplæring og ekstrahjelp.

Vi har merinntekter på 200 000 kroner grunnet økt refusjon fra staten for ressurskrevende tjenester grunnet merutgifter på lønn.

Olav Sverres vei

Avdelingen har samlet sett et merforbruk på ca. 2,7 millioner kroner.

Avviket skyldes i hovedsak beboer i ordningen særlig ressurskrevende tjenester som flyttet før sommeren som førte til manglende refusjon fra Staten på 2 millioner kroner. Det flyttet inn ny beboer som også er under ordningen særlig ressurskrevende tjenester. Avdelingen har innsparing på 300 000 kroner på fastlønn men et merforbruk på underkant av 700 000 kroner på vikarlønn og overtidsutbetaling.

Lyngmyrveien 49

Avdelingen har i sin helhet hatt et merforbruk på ca. 1,5 millioner kroner i 2023.

Bolig, inkludert barnebolig, har til sammen et merforbruk på lønn og sosiale utgifter på 3,2 millioner kroner, inkludert sykelønnsrefusjoner. Avdelingen har mottatt refusjon fra staten på utgifter til særlig ressurskrevende tjenester som utgjør ca. 1,7 millioner kroner i merinntekt i forhold til budsjett. Dette er på grunn av økte behov til flere av beboerne og derav øktelønnsutgifter.

Avdelingen har brukt 950 000 kroner på vikarbyrå, noe som var innenfor budsjettet, da det ble kompensert i andre tertial.

NAV

Nav har et merforbruk på ca. 750 000 kroner i 2023.

Avdelingen har innsparing på kvalifiseringsstønad på ca. 600 000 kroner. Det har vært færre kvalifiserte søknader til kvalifiseringsprogrammet i 2023 enn det man hadde planlagt for i budsjettet. Merforbruk på 1 100 000 kroner på økonomisk sosialhjelp. Samlet merforbruk her er ca. 500 000 kroner til sammen.

Totalt så har 218 personer fått en eller annen form for utbetaling av økonomisk sosialhjelp i 2023. Det har vært en moderat økning i antall brukere som søker om og får innvilget økonomisk sosialhjelp. 2023 har vært et økonomisk utfordrende år for mange. Strømutgifter og matvareprisene har økt. Dette ser vi påvirker utbetalingene av økonomisk sosialhjelp.

På flyktningtjenesten er det merforbruk på ca. 600 000 kroner. Det skyldes i hovedsak utbetaling av sosialhjelp og hjelp til boutgifter.

Det er sprekk på 372 598 kroner på budsjett for kontor, tolk og reise, og av disse er 305 860 kroner brukt på tolk. Til sammen er det reiseutgifter på 307 639 kroner. Det er forsøkt spart på andre poster, som for eksempel kontorutgifter, opplæring. Det har vært holdt en del opplæring gjennom 2023, men denne er gjennomført med interne ressurser fra NAV- systemet. Tvedestrand sin andel av dette overforbruket er på ca. 150 000 kr.

NAV har innsparinger på introduksjonsprogrammet på om lag 1,2 millioner og overforbruk på voksenopplæringen på drøye 1million kroner. NAV har ellers noen innsparinger på lønn, utgifter til kontor og bygning mm.

Avdeling aktivitet og arbeidstrening

Avdelingen har et mindreforbruk på 70 000 kroner i 2023.

På tross av merforbruk på støttekontakter har avdelingen et mindreforbruk ved årsslutt. Dette grunnet mindreforbruk i resten av avdelingen på lønn og føring mot prosjekter. Avdelingen har dette året hatt mer inntekter enn vanlig, blant annet grunnet salg av plasser til annen kommune og salg av ved.

Dagtilbudene Dalene gård, Aktivitetsavdelingen, Huskestua, Marthaloftet og Arbeidsglede har til sammen et netto mindreforbruk ved årsslutt på 460 000 kroner. Avdelingen har spart inn på innleie i sykefravær og vakanse.

Dalene gård har solgt plasser til annen kommune som har gitt en inntekt på 86 000 kroner. Merinntekter fra annet salg på 150 000 kroner er fra blant annet Dalene gård og Arbeidsglede.

Avdelingen har belastet 150 000 kroner på prosjekter. Det er kommet inn 40 000 kroner på prosjekter som er salg på Marthaloftet og Dalene gård, aktivitetsavdelingen og basar på aktivitetsavdelingen.

Fritidsklubben har et mindreforbruk på 114 000 kroner. Fritidsklubben mottok 170 000 kroner i prosjektmidler fra Bufdir, et prosjekt som går over tre år. Pengene dekker lønn til økning i stilling på fritidsklubben.

Ansvarer for støttekontakter har et merforbruk på 490 000 kroner i økte lønnsutgifter. Det har blitt flere støttekontakter i 2023. Dette er sannsynligvis på grunn av Innsatstrappa, og økt fokus på å gi tjenester på lavere nivå.

Det er utgifter på 83 000 kroner til kjøregodtgjørelse for støttekontakter som utbetales etter vedtakstimer, jfr. kommunestyrevedtak.

Psykisk helse og livsmestring

Avdelingen har et mindre forbruk på 580 00 kroner i 2023.

Det er innsparing på lønn, sykelønnsrefusjoner og sosiale utgifter på ca. 980 000 kroner. Begrunnelse for dette mindreforbruket er at tjenestevedtak for særlig ressurskrevende tjenester opphørte og vi kunne beregne at kommunen ikke ville motta statlig refusjon. I en kortere periode var det behov for færre personalressurser, men kort tid etter dette oppstod nytt behov for høyt tjenestevedtak for annen bruker. Utfordringen dette gav økonomisk for avdelingen førte til at der ble gjort endringer i revidert budsjett 2. tertial for å dekke forventet merforbruk som følge av manglende statlig refusjon.

Avdelingen har hatt merforbruk på andre driftsutgifter på ca. 100 000 kroner som skyldes i hovedsak bruk av tolketjenester, transportutgifter og bemanningsbyrå.

Det er merforbruk på kjøp av tjenester på ca. 200 000 kroner. Årsaken er økt timepris på brukerstyrt personlig assistanse kjøpt fra privat firma. Avdelingen har en mindre inntekt på refusjon til ressurskrevende tjenester på ca. 100 000 kroner på BPA.

Samlet sett på sektoren er bruken av bemanningsbyrå redusert betydelig fra 2022 til 2023. Sektoren har store utgifter på overtid og vikarer som bla. a skyldes at det er vanskelig å rekruttere rett kompetanse og høyt sykefravær. Det er jobbet målrettet i 2023 for å forbedre dette og stadig forbedre turnusene så det passer til driften som kan være uforutsigbar. Dette arbeidet fortsetter i 2024.

5.1.2 Årsverk

Målordikator	1. Januar	Måned Des 2023	Endring
Faste årsverk	117	128,5	11,5
Midlertidige årsverk	12	8,5	-3,5
Sum årsverk	129	137	8

Årsverk totalt for sektoren er pr. 31.12.2023 144,28 årsverk inkludert prosjektstillinger og 140,98 budsjettet årsverk. Årsverkene er endret løpet av året i henhold til endringer i brukerbehov og også justert mellom avdelingene som følge av endrede behov.

- Avdeling for habilitering: 30,19 inkludert ressurser til saksbehandler og turnus og vikarkonsulent
- Olav Sverres vei: 24,04
- Lyngmyrveien 49: 21,71
- NAV: 28,3 årsverk. Inkludert prosjektstilling for Nye mønster og miljøarbeidere i prosjekt for Gjerstad 31,3 årsverk
- Aktivitet og arbeidstrening: 6,74, inkludert 0,3 årsverk prosjekt på Fritidsklubben.
- Psykisk helse og livsmestring 18,4 og Forsterket omsorg 10,9 årsverk, totalt 29,3 årsverk
- Sektorleder 1 årsverk.

5.1.3 Nøkkeltall - aktivitetsnivå i tjenestene

Lyngmyrveien 49

Lyngmyrveien 49 er samlokaliserte boliger til personer med funksjonsnedsettelse. Her bor det 8 personer, inkludert en i barnebolig.

Avdelingen lyktes i første halvdel av 2023 å besette ledige stillinger, noe som utgjorde en stor forskjell i positiv retning for sommerferieavviklingen. Vikarbehovet var dekket og det var mulig å avvikle bruk av vikarbyrå.

Beboernes behov for nødvendig helsehjelp stabiliserte seg mot slutten av 2023.

Vedtakstimer ved utgangen av 2023 var 573,35 timer i uken. Økningen i vedtakstimer kom som følge av økt behov for bistand til helsehjelp. For en beboer økte vedtakstimerne for å ivareta krav til tjenesteytere tilstede ved bruk av tvang og makt, samt økt behov for avlastning. For andre beboere var det behov for større andel miljøterapi og helsetjenester.

Olav Sverres vei

Olav Sverres vei er samlokaliserte boliger med døgnbemanning. Her bor 12 personer med ulike funksjonsnedsettelse som mottar praktisk bistand, opplæring og helsehjelp etter kommunal helse og omsorgstjeneste. Boligen hadde utflytting og innflytting av 2 beboere i 2023 og justerte da årsverkene ettersom vedtakstimerne gikk ned i løpet av året.

Ved utgangen av 2023 var det 711,25 vedtakstimer i uken.

Avdeling Habilitering

I avdeling Habilitering foreligger det ulike variabler som påvirker driften. Det erfarer at tjenesten avlastning bærer preg av varierende behov. Videre har Tvedestrand kommune mange unge brukere innen habilitering, med langvarige behov for tjenester.

Boveiledertjenesten bidrar til praktisk bistand, opplæring og helsehjelp. Pr. 31.12.23 er det 15 brukere som mottar bistand fra tjenesten og totalt 370,5 tjenestetimer pr uke. Dette inkluderer tjenesten base distrikt med døgnbemanning.

TvePro bidrar til at personer med nedsatt funksjonsevne får mulighet til å ha en meningsfull og tilpasset dagaktivitet. TvePro er et tilbud til voksne personer som ikke har mulighet for å benytte VTA-plass, eller som er i påvente av VTA-plass. I tillegg inneholder tjenesten voksenopplæring til denne gruppen. Pr. 31.12.23 er det 8 brukere i tilbudet. Totalt uketimer for gruppa blir 140 timer.

Avlastning i kommunal bolig er et tilbud til pårørende med særlig tyngende omsorgsarbeid, og vi ser en videre økning av barn i barneskolealder med behov for oppfølging. Vi har

også økte avlastningsvedtak i perioden juni-august på grunn av sommerferie og skolefri. Avlastningstjenesten følger barn tett gjennom avlastningsoppholdet dag/kveld/natt/helg. Pr. 31.12.23 har 7 barn/unge/unge voksne har vedtak i kommunal avlastning. Totalt uketimer er 105 timer.

Avlastning og hjemmeoppfølging utenfor institusjon er kommunal tjeneste gitt i hjemmet. Avlastningstjenesten følger tiltak gjennom hele uka kveld/natt. Pr. 31.12.23 har 1 tiltak definert som avlastning/hjemmeoppfølging utenfor institusjon. Totalt uketimer er 113 timer.

Avlastning i privat hjem har pr. 31.12.23 3 brukere og 26 timer pr. uke totalt.

BPA - brukerstyrt personlig assistent er et alternativ til kommunal tjenesteyting. Pr. 31.12.23 er det 2 brukere av tilbudet. Totalt uketimer er 77,25 timer i uka.

Individuell plan skal tilbys brukere som har langvarige behov for kommunale tjenester. Pr. 31.12.23 er 20 personer registrert med tjenester innen avdeling habilitering som har vedtak om koordinator/IP.

Omsorgstønad gis til pårørende som en kompensasjon for utført helsetjenester i hjemmet. Pr. 31.12.23 er 9 personer inne i slikt vedtak. Totalt 52 timer pr uke.

Felles for avdelingene innenfor habilitering:

Vi jobber i tett oppfølging med bruker, hvor brukerfokus er sentralt. Her legges det vekt på individuell tilpasning av tjenestetilbudet for å oppnå best mulig mestring. I dette ligger også mulighet for selvstendighet og økt livskvalitet innenfor avdelingenes rammer.

Gjennom praktisk bistand og opplæring vil bruker selv være delaktig i aktivitetene som legges inn i tiltaksplanen. Målet er at målrettet miljøarbeid inkluderer den enkelte brukers iboende evner og ressurser, at tjenesten generer trygghet og at fokus rettes mot muligheter framfor begrensninger.

Vi har personalgrupper med sterk kompetanse innen miljøterapi, habilitering, aktivisering og sosialisering. Våre myndiggjorte medarbeidere bidrar til å koordinere gode tjenester, og samhandler for det beste for tjenesteproduksjon og god ressursutnyttelse. Det jobbes kontinuerlig med å finne gode løsninger for de utfordringer som kommer. Det ses likevel at forutsigbarhet og tett bemanning av tjenester til barn og personer med moderat til alvorlig utviklingshemming er det viktigste middel for opprettholdelse av muligheter og opplevelse av økt livskvalitet.

Personal og ledelse samarbeider tett i evaluering og oppfølging av vedtak, etter prosedyren "Helhetlig oppfølging og evaluering av tjeneste". Primærkontakter, fagkoordinator, avdelingsleder og saksbehandlere bruker dette som et verktøy hvor kartlegging, brukermedvirkning og ansvarliggjøring av personal kommer til uttrykk. Sammen med tiltaksplan og journalføring etter SMARTE-metoden kvalitetssikres den tjenesten som ytes, og bidrar til at personal er kjent med de vedtak som gjelder.

NAV

Sosialstønad og kvalifiseringsprogrammet (KVP):

- Antall brukere som har mottatt økonomisk sosialhjelp i perioden: 218
- Herav under 30 år: 57
- Deltakere i KVP: 8
- Antall saker gjeldsrådgivning, inkludert flyktninger: 54.

Oversikten over viser antall brukere som har fått utbetaling av økonomisk sosialhjelp i perioden. Det kan være alt fra en engangsutbetaling, for eksempel nødhjelp til livsopphold

over en periode. Det er noen store barnefamilier som lever av økonomisk sosialhjelp over tid. I disse sakene er det fokus å forsøke å bryte negative sosiale mønstre ved bl.a. å sikre at barna har en fritidsaktivitet. Det har gjennom 2023 vært registrert at det har kommet flere søknader fra personer som man tidligere ikke så søknader fra, for eksempel lønnsinntakere.

Mange av de som mottar sosialhjelp over en periode gjør det i påvente av statlige ytelser. I slike tilfeller søkes det om refusjon fra staten. Når vi ser på de som lever av sosialhjelp så er det i snitt 24 personer som har levd av dette i kortene eller lengre perioder i 2023. Av disse er i snitt 4 personer under 30 år. I 2022 var de samme tallene 33 og 11.

En del mottakere av sosialhjelp må også suppleres fordi den statlige ytelsen ikke dekker alle livsoppholdsutgifter. Det er særlig unge mottakere av arbeidsavklaringspenger som er under 25 år som trenger dette da denne ytelsen er redusert.

For unge som mottar økonomisk sosialhjelp vil det stilles vilkår for utbetaling. Det gjøres jevnlig internkontroller for å sikre at unge som kan være i aktivitet er det. Det er fokus på å gi ungdom som mottar økonomisk sosialhjelp arbeidsrettet oppfølging mot jobb eller utdanning. Alle NAVs virkemidler tas i bruk i dette arbeidet. I oppfølgingen jobbes det med kartlegging av arbeidsevne for å sikre rett oppfølging og ytelse til enhver tid og sikre at man kommer i rett aktivitet.

Det har gjennom året vært et jevnt høyt antall økonomi- og gjeldssaker. Vi har fokus på å komme tidlig i gang med kartlegging og kunne gi økonomisk råd og veiledning der det er nødvendig. Det er tett samarbeid mellom veiledere og økonomi- og gjeldsrådgivere hos oss. Alle veiledere er opplært i å kunne gi grunnleggende økonomisk råd og veiledning. Vi har fokus på kartlegging av barnas situasjon i familiene vi kommer i kontakt med.

Flyktninger:

- Antall flyktninger som har mottatt økonomisk sosialhjelp i 2023: 80
- Herav under 30 år: 17
- Antall flyktninger i KVP i 2023: 4
- Antall deltagere i introduksjonsprogrammet i 2023: 58
- Antall flyktninger som er bosatt jfr. kommunestyrevedtak: 47*
- Antall familiegjenforeninger: 0
- Antall flyktninger totalt i 5-årsperioden ved utløp av perioden: 134

*Enkelte flyktninger bosatt i 2023 flyttet tilbake til Ukraina. Når de flyttet ble navnene fjernet fra oppfølgingslisten. Dette førte til at to navn manglet på tellingen av hvor mange som var bosatt på kvoten. Det ble derfor bosatt to for mye. For hver bosatt over kvoten får kommunen kr. 50 000,- fra IMDI.

Antallet flyktninger som har mottatt økonomisk sosialhjelp har vært ganske jevnt gjennom 2023. Flere har avsluttet deltakelse i Intro. I disse tilfellene er vår erfaring at det fortsatt ofte er behov for språkopplæring, men da uten introstønad. I slike tilfeller har flyktingen krav på tiltakspenger fra NAV, men må som oftest suppleres med økonomisk sosialhjelp da satsen er lav og dekker ikke alle utgifter til livsopphold.

Det er fokus på å gi flyktninger arbeidsrettet oppfølging for at de så tidlig som mulig skal komme ut i jobb. Pr. 31.12.23 var 9,1 % av de fordrevne fra Ukraina bosatt i Tvedestrand i arbeid. Snittet i Agder er på 12,7%. NAV Øst i Agder Froland: 13,8%, NAV Øst i Agder Gjerstad: 19,8%. Tall fra Vegårshei er ikke sammenlignbare grunnet mottak i den kommunen. Totalt så er 38% av flyktingene som er registrert som arbeidssøkere etter intro i NAV Øst i Agder i arbeidsrettede tiltak. Vår erfaring er at flyktingene har behov for

mer norskopplæring enn man forventet. Det har vist seg å være mer ressurskrevende med mottak av ukrainske flyktninger enn først antatt.

Generell kommentar:

Ved beregning av økonomisk sosialhjelp har den veiledende livsoppholdssatsen økt fra 01.10.23. I tillegg skulle ikke lengre barnetrygden regnes som inntekt ved utmåling av stønadsbeløp fra 01.10.2022. Dette påvirker fortsatt også størrelsen på utbetalingene.

Sosialhjelpssaker drøftes hver uke i tverrfaglig team i kontoret og alle vedtak kvalitetssikres av fagansvarlig før godkjenning. Det gjøres konkrete og individuelle vurderinger i hver sak. I saker hvor det er mulig, etterstrebes en likebehandling for like situasjoner, som eksempelvis briller, konfirmasjon, fritid og lignende for at dette skal holdes på et fornuftig nivå. Det gjøres jevnlig vurderinger om brukere har rett til andre ytelser enn sosialhjelp, som for eksempel arbeidsavklaringspenger, tiltakspenger, støtte fra Lånekassa, bostøtte fra Husbanken, uføretrygd, kvalifiseringsprogram og lignende. Tett oppfølging av brukere mot aktivitet, jobb og utdanning er hele tiden i fokus for å få ned utgifter til sosialhjelp.

Det har vært fokus på å gi brukere økonomisk råd og veiledning. Dette gjelder også for veiledere som ikke jobber direkte med økonomisk sosialhjelp, men for å kunne jobbe forebyggende og forhindre at flere blir avhengig av økonomisk sosialhjelp.

Normalt så vil det være en representant for en familie som søker sosialhjelp på vegne av en hel familie. Tallet på innbyggere som blir berørt av økonomisk sosialhjelp vil derfor være høyere enn tallet i oversikten. Saker som involverer barn har et spesielt fokus og barnets beste er hele tiden det viktigste. Det jobbes mot at barn og unge ikke skal bli skadelidende på bakgrunn av foreldrenes økonomiske situasjon. Det jobbes for å bryte uheldige sosiale mønstre. NAV Øst i Agder ansatte 1.6.23 en familiekoordinator som jobber med hele familien som fokus. Familier i målgruppen er lavinntektsfamilier og målet er å bryte negative sosial mønstre.

1.7.2023 ble det innført en ungdomsgaranti i NAV. Denne skal sikre at ungdom mellom 16-29 år skal få en fast kontaktperson og tett og individuell oppfølging fra NAV. Høsten 2023 begynte vi å se på vår egen organisering og om vi kan gjøre grep for å kunne møte ungdomsgarantien på en enda bedre måte.

Aktivitetsplikt:

Lov om sosiale tjenester i NAV § 20 a sier at det skal stilles vilkår om aktivitet for personer under 30 år som mottar økonomisk sosialhjelp. Aktuelle tiltak for aktivitet kan være kommunale tiltak, statlige tiltak, utdanning, arbeid m.m. En del i denne gruppen vil motta introduksjonsstønad, og der vil kravet om aktivitet være oppfølging på norskopplæring. Det kan være unntak for aktivitet i noen tilfeller, for eksempel knyttet til utfordrende helsesituasjon.

Et av hovedmålene med loven er at bruker skal bli selvforsørget. Vi må derfor tilpasse aktiviteten til bruker, slik at en er avhengig av økonomisk sosialhjelp kortest mulig tid. Det er vesentlig for en veileder å ha kunnskap om hvordan en gjør en god kartlegging av bruker og dens omgivelser, samt ha god kjennskap om tiltaksapparatet til NAV. Dette har vært fokusområder i 2023. Vi ser at dette er et av områdene hvor vi drar nytte av å ha blitt et større fagmiljø som følge av sammenslåingen.

Psykisk helse og livsmestring

Antall brukere i tjenesten Psykisk hele og livsmestring pr. 31.12 2023 var 153 brukere med 349,97 vedtakstimer pr uke. Dette er en liten nedgang i antall brukere fra 2022 med 7

brukere, og er der en liten økning i vedtakstimer pr uke på 30,8 timer.

Tjenesten deles inn etter de som får tjenester på grunn av sin psykiske uhelse eller grunnet uheldig rusmiddelbruk eller avhengighetsproblematikk.

Psykisk helse: Fordelingen er 112 brukere med 287,51 vedtakstimer pr. uke.

Aldersfordelingen av disse: 31,5 % mellom 7 og 30 år, en reduksjon på 3,6 % fra 2022. I 2023 var der 52,8% i gruppen mellom 31 og 66 år som er en økning med 3,9% fra 2022. I 2023 var der 15,7 % i gruppen 67+ som er en økning med 1,3% fra 2022. Kjønnfordeling er 33,9 % menn og 66,1 % kvinner i 2023, som er en liten endring med litt flere menn og litt færre kvinner enn i 2022.

Det har i løpet av 2023 gitt vedtak til 63 nye brukere og 26 tjenestevedtak er avsluttet. Det er avsluttet en tjeneste mer i 2023 enn i 2022 samtidig er der vedtatt tjenester til to færre brukere i 2023 enn i 2022.

Rus og avhengighet: Fordelingen er 41 brukere med 62,46 vedtakstimer pr. uke.

Aldersfordelingen av disse: 20% mellom 7 og 30 år, en økning på 1,6 % fra 2022. I 2023 var det 73,3 % mellom 31 og 66 år. I 2022 var det 75,5% mellom 31 og 66 år. De få resterende brukerne er over 67 år.

Kjønnfordeling i 2022 var 63 % menn og 37 % kvinner. I 2023 var kjønnfordelingen 70,3% menn og 29,7% kvinner. Det er forventet for tjenester til personer med rus og avhengighetsproblematikk at det er flere menn enn kvinner.

Det har i løpet av 2023 gitt vedtak til 20 nye brukere og avsluttet 15 tjeneste vedtak innenfor rus og avhengighet.

Tallene over viser at det i tjenesten er en stor aktivitet og at avdelingen jobber med mange med behov for tjenester i ulike grad.

Tjenester gitt uten vedtak:

Ungdomskontakten er vårt lavterskel tilbud i skole og fritid til barn og unge.

Ungdomskontakten er tilgjengelig en dag i uken med 4 timer på ungdomstrinnet og for videregående ved behov. Det har vært kontakt med ca. 20 ungdommer her, samt hatt dialoger og samarbeid med kontaktlærere. Ungdomskontakten deltar og på ressursteam på ungdomskolen. Hun har også deltatt på ungdomsklubben. Våren 2023 har hun deltatt nesten ukentlig, men etter at personaressursen der ble økt er ungdomskontaktens besøk redusert noe. Ungdomskontakten har deltatt i oppstart av bibliotekklubben etter skolestart i august 2023. De er gjennomført undervisning for foresatte og ansatte ved de ulike skolene flere ganger i løpet av året. Fokus på disse undervisningen/informasjonsmøtene har vært ulike psykiske behandlingsformer og tilbud. Det er gjennomført individuelle tankevirus kurs til ungdom via skolehelsetjenesten.

Det er ingen oppfølging av gravide med rusmiddelproblem pr 31.12-23.

Det har vært gjennomført KIB kurs, kurs i mestring av belastninger i 2023. Kurset blir gjennomført med 8 deltakere over 2,5 timers kursdager over 10 uker.

Vi har i hele 2023 hatt åpnet tilbud om drop in ukentlig i Lyngmyrveien 39. Dette er bl.a. blitt gjort kjent via hjemmesiden vår. Det har vært en del som oppsøker dette tilbudet. Fra høsten 2023 endret vi tilbudet til mulighet for å ringe får å få time til drop in. Det førte til at flere bruker tilbudet. Det blir ikke ført journal over dette lavterskel tilbudet, men det er mellom 1 og 4 som bruker tilbudet hver gang. I sommerferien gav også ungdomskontakten tilbud om drop in og dette ble bla. annonsert via sosiale medier ved skoleslutt før ferien. Det var liten etterspørsel etter tilbudet.

Det er en stor tjenesteproduksjon i avdelingen og økte vedtak de siste årene. Dette har sammenheng med reduksjoner i antall døgnplasser i sykehus, og endrede arbeidsformer ved DPS (distrikt psykiatrisk senter). De gir mer poliklinisk behandling enn tidligere. De definerer også sin praksis noe annerledes enn tidligere år. De utreder og behandler, og kommunen har fått ansvar for videre ivaretagelse av pasienter som er utredet og behandlet. Vi har pr. 31.12-23 8 pasienter som er ivaretatt av kommunen og Fact team* fra DPS. Av disse blir de fleste behandlet frivillig, men de har eller står i fare for å igjen motta vedtak på TUD (tvang uten døgn) dersom de ikke mottar den behandling de er tilbudt. Denne brukergruppen ville tidligere ha hatt tilbud om langvarige innleggelse i sykehus.

I 2023 har vi også fått ny nasjonalveileder for psykisk helsearbeid barn og unge som vi har startet å jobbe med internt i kommunenes tjenestetilbud for psykisk helse til barn og unge.

*FACT team er Flexible Assertive Community Treatment og kan oversettes med fleksibel aktiv oppsøkende behandling. Tjenesten gis til personer med alvorlige psykiske lidelser og kan være kombinert med rusmiddelproblematikk og eventuell samtidig voldsproblematikk.

Forsterket omsorg:

Bruker har tjenestetilbud med bemanningsfaktor 2 til 1 hele døgnet grunnet ivaretagelse av bruker og samfunnssikkerhets behov i gjennomføring av dom til tvungen omsorg.

Tjenestetilbudet omfatter 10,9 årsverk og alle kostnader refunderes i sin helhet fra St. Olavs hospital.

Aktivitet og arbeidstrening

Tjeneste	Antall brukere	Antall brukere med vedtak
Dalene gård	50	9
Huskestua	21	21
Aktivitetsavdelingen	28	
Marthaloftet	22	
Arbeidsglede	13	
SUM Aktivitet og arbeid	134	30
Fritidsklubben	Snitt 25	
Støttekontakter	57	166 vedtakstimer
Frivillige		

Avdelingen har samarbeidet med 3 frivillige i 2023.

Dalene gård:

I løpet av 2023 har det vært 50 deltagere på gården. Dette er igjen, som i fjor, rekordhøyt antall. Vi har et stort aldersspenn fra barneskolen til over pensjonistalder. I år har vi samarbeidet med barn/ungdom og videregående skole rundt 13 elever. Elevene som kommer til gården har vedtak på tilrettelagt undervisning.

Gården har 9 brukere med psykisk utviklingshemming som har rett på en aktiv og meningsfull hverdag i fellesskap med andre.

Det gjennomføres jevnlig samarbeidsmøter med psykisk helse rundt 20 brukere. En bruker av tilbudet har kommet videre og startet på skole.

Gjennomsnittsalder er 30 år. Kjønnfordelingen har vært 17 kvinner og 33 menn. Vi har hatt 17 nye søknader i løpet av året, blant annet 4 fra Tvedestrandsskolen og 7 fra psykisk

helse.

Vi har solgt fem plasser til annen kommune som har gitt oss en inntekt på 86 000 kroner.

Dalene gård har noen felles deltagere med Arbeidsglede for å utvide antall dager til deltagerne.

Det er gjennomført brukerevalueringer som viser at brukerne trives svært godt med arbeidsoppgaver og det sosiale fellesskapet. Dalene gård er et viktig og veletablert aktivitetstiltak for barn, eldre, funksjonshemmede og andre som har behov for en aktiv og arbeidstrening og meningsfylt tilværelse i fellesskap med andre i henhold til helse og omsorgstjenesteloven og aktivitetsplikten.

Huskestua:

Det har vært 21 brukere på Huskestua i 2023. De fleste har vært med over lang tid og møter opp hver gang. Flertallet har plass to dager og trives godt i gruppa. Ved rekruttering av nye brukere ser vi at de bruker lang tid og kommer sent inn i tilbudet. De har da store oppfølgingsbehov. Vi har jevnlig samarbeidsmøter med hukommelsesteamet og et godt samarbeid med pårørende og hjemmesykepleien.

Aktivitetsavdelingen:

Aktivitetsavdelingen har stort og stabilt oppmøte. Det lages aktivitetskalender med ulikt innhold som bingo, andakter, besøk fra barnehage, klessalg turer og konserter. Sjåfør henter ut i fra kapasitet. Ut over antall brukere på 28, benytter 11 personer med demens tilbudet på aktivitetsavdelingen.

Arbeidsglede:

I løpet av 2023 var det 13 deltagere på Arbeidsglede. Det er fire færre enn fjoråret. Kun to av deltagerne i tilbudet har vært i målgruppen som er brukere mellom 18-30 år som mottar sosialstønad. En av disse er videre som lærling.

De andre som har deltatt i tilbudet er søkt inn via Nav men er ikke i målgruppen.

Målsetting har vært språktrening og arbeidstrening. Det har vært et samarbeid med Tvedestrand videregående skole og ungdomsskolen for elever som trenger alternativ opplæring. Enkelte har også parallelt vært i tiltaket på Dalene gård. Det har vært variasjon i oppgaver gjennom året som for eksempel salg av ved, måking rundt søppelstasjoner i sentrum, malejobber i kommunen og laget strangler for Dypvåg idrettslag.

Fritidsklubben:

Det er stabilt oppmøte på Fritidsklubben, fra 20 til 30 elever tre dager i uken. Klubben utvidet antall åpningsdager fra to til tre dager fra 01.03.2023. Klubben ble holdt åpen i sommer som en prøveordning, men da med lite oppmøte.

Ansatte samarbeider med ungdomskontakt og ungdomsprest. Tilbudet på klubben er populært og med styrket bemanning går det lettere å få til relasjonsbygging med ungdommen. I år er laget en egen brosjyre hvor all informasjon om klubben er samlet. Verdensdagen for psykisk helse ble markert og ansatte har gjennomført skolebesøk. Det er også prøvd ut å lage et gratis måltid med varm mat en dag i uken og dette har vært populært.

Marthaloftet:

Det har vært en stabil gruppe på 22 deltagere på Marthaloftet. Flere av deltagerne har vært der over flere år og kjenner på trygghet i gruppa. Det er et ønske å fange opp flere av de som søker tjenester i psykisk helse, og det er jevnlig dialog med saksbehandler. Dette er et viktig tilbud for brukerguppen og et godt lavterskeltilbud på lavt nivå i innsatstrappa

som kan hindre tjenester på et høyere nivå.

Støttekontakter:

Tjenesten støttekontakt blir sett på som tidlig innsats og et lavt tiltak i innsatstrappen. Det er en økning i søknad på støttekontakter, men utfordrende å rekruttere nye støttekontakter. I sektor for velferd, psykisk helse og habilitering er det 57 brukere som trenger støttekontakt enten i en overgangsfase eller i mange år fremover.

5.1.4 Sykefravær

Sykefravær	Sykefravær 2022	Sykefravær 2023	Endring
Korttid	2,7%	2,3%	-0,4%
Langtid	12,5%	12%	-0,4%
Sum fravær	15,2%	14,4%	-0,8%

Sykefraværet i 2023 har vært høyt, men er litt lavere enn i 2022 både totalt og på korttidsfravær. Det er jobbet med nærværarbeid i alle avdelinger, men noen har hatt mer fokus på dette enn andre. Det høye fraværet gir høye utbetalinger på overtid og noe bruk av vikarbyrå. Bruk av vikarbyrå er redusert betydelig i 2023 fra totalt 1,1 mot om lag 5 millioner kroner i 2022.

Det er gitt bistand fra NAV til oppfølging av sykemeldte og Bedriftshelsetjenesten og kommunepsykologen for arbeidsmiljøsamlinger

5.1.5 Målekart

Fokusområder	Indikator	Mål	Resultat
Brukere	Brukerundersøkelse, score	Forbedret svarprosent og like eller høyere score fra forrige undersøkelse	
Medarbeidere	Medarbeiderundersøkelse, score	4,2	
	Medarbeiderundersøkelse, svarprosent	60 %	
	Sykefravær, totalt	9,0 %	14,4
	Sykefravær, korttid	1,8 %	2,3
Økonomi	Budsjettavvik	+/- 0,5%	-4,1%

Sykefraværet i 2022 var på 15,2 % og er redusert til 14,4 % i 2023. Se kommentarer under punktet for sykefravær.

Det ble gjennomført brukerundersøkelser i 2022 og ikke i 2023. Dette er planlagt gjennomført i 2024.

Avviket på økonomisk merforbruk er bedret fra 2022 til 2023 fra - 10,2 % til - 4,1 % selv om overforbruket likevel er betydelig. Se kommentarer og forklaringer for budsjettavvik under punktet for økonomi.

5.1.6 Fokusområder

- Nærværarbeid og reduksjon i sykefraværet. Sykefraværet er litt redusert fra 2022 men målet er å klare en tydeligere reduksjon. Oppfølging av sykemeldte har fokus. Det er jobbet med opplæring for å trygge ansatte og i noen tilfeller er bedriftshelsetjenesten brukt som rådgiver. Det er arrangert arbeidsmiljøsamling med tema emosjonelle belastninger og arbeidslivets spilleregler med bedriftshelsetjenesten og kommunepsykologen. Nærværarbeid og reduksjon i sykefraværet vil fortsatt ha fokus i 2024.
- Oppnå målsetning i samarbeids- og vertskommuneavtalen NAV øst i Agder med bedre kostnads- effektivitet for kommunene og samfunnet som helhet. Dette er et omfattende arbeid som fortsetter i 2024.
- Forankring av innsatstrappa og bærekraftige tjenester til innbyggerne. Innsatstrappa brukes ved tildeling av tjenester. Det må jobbes videre med forankring og kommunikasjon til innbyggere og også sterkere forankring hos ansatte.

5.1.7 Helse, miljø og sikkerhet

Medarbeidersamtaler

Det er gjennomført medarbeidersamtaler og seniorsamtaler. De fleste avdelingene gjennomfører dette minst en gang annethvert år og fordeler ansatt ut over året.

HMS avvik, registrerte skader, vold og trusler.

Det er ført 162 HMS avvik i sektoren i 2023. 28 av avvikene er vurdert til høy alvorlighetsgrad, 85 til middels og 49 til lav alvorlighetsgrad. Størstedelen av avvikene føres innenfor avdelingene Olav Sverres vei, Lyngmyrveien 49 og avdeling for habilitering og går på utfordrende atferd og vold. Det er også en del avvik i avdeling for psykisk helse og livsmestring. Her dreier avvikene seg i hovedsak om trusler og trakassering. Det er sendt 9 politianmeldelser fra psykisk helse og livsmestring i 2023. Alle er henlagt av politiet.

HMS avvik om omhandler trusler, volds og trakassering gir økt psykisk belastning hos ansatte.

Avholdte øvelser:

- Sikkerhetsøvelse på Nav
- Brannøvelse med teoretisk del og praktisk slukkeøvelse
- Gjennomgang av branninstruks med vaktmestere

Oppsummering av vernerunde

Det er gjennomført vernerunde i alle avdelinger. Vernerundene følges opp og avvikene lukkes. På NAV gjennomføres det utvidede vernerunder og det lages en plan på oppfølging av vernerunden og hvordan det skal jobbes for å lukke avvikene.

Tilsyn:

- Landsomfattende tilsyn barneboliger og avlastning 16.1-20.1.2023 Statsforvalteren i Agder. Det ble gitt to lovbrudd som er lukket og tilsynet er avsluttet.

- To tilsyn i enkeltsaker innenfor fagområdet habilitering våren 2023 av Statsforvalteren i Agder. Det ble ikke gitt lovbrudd eller avvik.
- Stedlig tilsyn i forsterket omsorg 19.4 og 4.10 gjennomført av kontroll kommisjonen ved St. Olavs hospital, avdeling for Sentral fagenhet for tvungen omsorg. Det ble ikke gitt lovbrudd eller avvik.
- Stedlig tilsyn for tiltak etter Helse- og omsorgstjenesteloven kap.9, 18.10.2023, Statsforvalteren i Agder. Det ble ikke gitt lovbrudd eller avvik.

Kompetansehevingstiltak:

- URO kurs, opplæring i metode for å ta opp bekymring for barn og unge
- Internopplæring demens
- TMV kurs. Grunnkurs for ansatte, utdanning av interne kursholdere i terapeutisk mestring av vold.
- Fagdag om tvang og makt overfor personer med psykisk utviklingshemming.
- Hjerte og lungeredning på barn.
- E - læringskurs i journalføring
- E- læringskurs i førstehjelp
- Mitt livs ABC, grunnleggende opplæring i viktige elementer innen tjenesteyting til personer med utviklingshemming
- Opplæring i ernæring
- Opplæring i motiverende intervju
- Opplæring i medikamenthåndtering
- Fagdag med tema om personlighetsforstyrrelser

6 Helse, familie og rehabilitering (240)

6.1 Sektorenes rapporter

Tjenesteområder

Sektor for helse, familie og rehabilitering omfatter mye av helsearbeidet i kommunen fra barn til eldre, med helsestasjon, jordmor, kommuneoverlege, kommunepsykolog, fastleger, fysioterapi, tildelingskontor samt tjenester rettet mot eldre. Interkommunalt samarbeid er også under denne sektoren som blant annet barnevern, krisesenter, legevakt.

Sektoren har også ansvar for videre vaksineringsrelatert til korona.

6.1.1 Økonomi

Årsberetning 2023 - Driftsrapport

Beskrivelse	Budsjett 2023	Reg budsjett 2023	Regnskap 2023	Avvik 2023
240 Helse, familie og rehabilitering				
Inntekt	-26 893	-36 082	-37 225	1 143
Utgift	172 360	199 426	206 530	-7 104
Netto	145 467	163 344	169 305	-5 961

Sektoren meldte i 2. tertial om et forventet merforbruk på kr. 6-7 millioner. Totalt ender merforbruket på ca. kr. 6 mill. etter konsekvensjustert budsjett 2.tertial.

Av disse skyldes merutgifter til interkommunale tjenester ca. 1,5 mill. kr. og vikar fra vikarbyrå for fastlege samt manglende inntjening hos fastleger ca. 1,5 mill. kr.

Kommunen budsjetterer med inntekt på sykelønnsrefusjon. I årsregnskapet viser det at sektoren pga. dette har kr. 570 000,- mindre i sykelønnsrefusjon enn budsjettet.

Det er lagt inn i budsjett salg av gjesteplass kr. 400 000,-. Det har ikke vært rom for å tilby gjesteplass til andre kommuner i denne perioden.

I 2023 økte driftskostnadene betraktelig. Dette har medført blant annet merkostnader på matvarer på kr. 500 000,-. Det er også merkostnader på leasing av biler, drivstoff, vaskeritjenester m.m.

Velferdsteknologi lisenser kr. 610 000,-. Bruken av velferdsteknologi øker stadig. Det er ikke budsjettet tilsvarende økning.

Sektoren har sommeren 2023 hatt behov for innleie fra vikarbyrå på 6 sykepleiere samt legevikar for hele året. Dette betyr en kostnad på ca. kr. 2,5 mill. kroner i 2023.

Forsterkning på sykehjemmet grunnet pasienter som er dårlig fungerende og ressurskrevende brukere har medført en merkostnad totalt på kr. 900 000,- på sykehjemmet.

Sektoren har klart å spare inn noe i løpet av året slik at merforbruket ikke har blitt økt ytterligere.

Lønn og utfordringer knyttet til sykefravær og rekruttering

Sektoren sliter med rekruttering av helsepersonell, spesielt sykepleiere og helgestillinger. I tillegg er det utfordringer knyttet til sykefravær. Dette i kombinasjon med behov for ekstra

bemanning knyttet til brukere med spesielle behov gjør situasjonen krevende.

Sektoren har merforbruk knyttet til fravær på helligdager, overtid og ekstra på natt. Ekstra på natt skyldes nye brukere med demens med ekstra behov for bemanning.

Sykehjem - Ressurskrevende brukere/økt hjelpebehov

Det er flere personer med demens som har behov for omfattende tjenester. Dette er tjenester som er vanskelig å forutse. Økt bemanning i forbindelse med dette er ikke tatt høyde for i budsjettet.

Sykehjemmet har ikke grunnbemanning tilsvarende de omfattende behovene som pasientene har. Derfor er det til tider behov for styrking av bemanningen til blant annet matsituasjoner, terminalpleie, palliativ behandling m.m.

Økte kostnader på driftsutgifter

Sektoren erfarer økte driftskostnader knyttet til innkjøp av medisinsk forbruksmateriell, matvarer, drivstoff og leasing av biler m.m. Dette merkes på kjøkkenet og i avdelingene for øvrig. Kostnadene til vaskeritjenester er også økt.

På medisinsk forbruksmateriell er det merforbruk pga. økte priser, men det er også flere beboere med avansert behandling.

Sykehjem

Sykehjemmet har jevnt over store utfordringer knyttet til ressurskrevende brukere med blant annet én til én bemanning døgnet rundt. I tillegg har det vært behov i perioder for styrking av grunnbemanningen pga. meget dårlige pasienter med stort behov for pleie og hjelp.

Utfordringer med økt behov for bemanning i kombinasjon med utfordringer knyttet til rekruttering og ubesatte helgestillinger medfører til tider overtid.

Sektoren har flere vakante stillinger, primært helger. For å få dekket vaktene i helg, har det vært nødvendig å ta i bruk overtid og forskyvninger. Store utfordringer i forhold til sykepleierkompetanse og rekruttering av sykepleiere.

Tildeling og rehabilitering

Velferdsteknologi har et merforbruk, men noe dekkes inn av andre poster, som egenbetaling for trykghetsalarmer.

Merforbruk på antall timer og kilometergodtgjørelse fritids-/støttekontakter. Utfordrende å forskuttere antall vedtak som innvilgelse i løpet av et år, samt hva kilometergodtgjørelse dette medfører.

Avdeling helse og familie

Merforbruket ved årsslutt i 2023 på kr. 3 010 000 har følgende forklaring:

Interkommunale tjenester; barneverntjeneste og legevaktsamarbeidet hadde ett større merforbruk ved årsslutt enn det som var kjent pr. 2. tertial. For Tvedestrand kommune var merforbruket til interkommunal barneverntjeneste ved årsslutt kr. 800 000,- og for legevaktsamarbeidet kr. 730 000,-

Resterende merforbruk på kr. 1 480 000,- forklares hovedsakelig grunnet nødvendigheten for å måtte kjøpe tjeneste fra vikarbyrå til kommunal fastlegestilling.

I 2023 hadde Tjenna Legekontor betydelige IKT utfordringer som kan ha påvirket inntjeningsmulighetene til fastlegene. Det vil alltid være noe variasjon i inntjeningen for

hvert år, grunnet fravær eller annet. Det er vanskelig å vite helt hvordan IKT problemene har påvirket inntjeningsgrunnlaget.

Avdelingen har i tillegg til dette også et merforbruk på kr. 630 000,- grunnet statlige føringer/vedtak eller uforutsette hendelser som er utenfor avdelingens kontroll. dette beløpet er spart inn andre steder i avdelingens ansvarsområder.

Tiltakene i budsjett for 2023 er effektivert, foruten ny fastlegehjemmel på Tvedestrand Legesenter. Kommunen lykkes ikke med å få ansatt en fastlege i stillingen etter 3. gangs utlysning høsten 2023.

Hjemmebaserte tjenester

Hjemmebaserte tjenester er i balanse ved årets slutt, etter at budsjettet er konsekvensjustert.

Tjenesten har vi hatt jevnt lavere tjenestetimer og har derfor gått med lavere bemanning. Vi har dermed ikke trengt å leie inn sykevikarer ved alt fravær. Avdelingslederne i hjemmetjenesten er tett på drift, og har forløpende justeringer av arbeidslister. Avdelingsledere har også gått inn i drift ved akutt fravær i enkelte tilfeller, som ellers ville ha utløst overtid.

Til tross for bruk av vikarbyrå sommeren 2023, samt til tider mye sykefravær som medfører noe bruk av overtid og forskyvning av vakter, merforbruk knyttet til opplæring og økte driftsutgifter på biler, går altså tjenesten i balanse.

Natt

Natt har merforbruk primært knyttet til økning for ressurskrevende brukere på sykehjemmet. Vanskeligheter med å skaffe tilstrekkelig personell medfører til tider økt bruk av overtid. Dette behovet vurderes kontinuerlig og forventes noe redusert resten av året.

6.1.2 Årsverk

Målingindikator	1. Januar	Måned Des 2023	Endring
Faste årsverk	145,5	138,4	-7,1
Midlertidige årsverk	13,5	12	-1,5
Sum årsverk	158,9	150,3	-8,6

Sektoren har redusert antall årsverk i løpet av året.

Dette skyldes blant annet reduksjon av personell på ressurskrevende brukere, lavere tjenestetimer i hjemmetjenesten og prosjektstillinger.

Avdeling helse og familie hadde ved årsslutt 14,65 årsverk i følgende faste stillinger: Avdelingsleder 1,0 årsverk, helsestasjon 7,5 årsverk (helsesekretærer 5,5 årsverk, jordmor 1,0 årsverk, leger 0,4 årsverk og helsesekretær 0,6 årsverk), kommunale fastleger 3,0 årsverk, helsesekretærer på Tjenna Legekontor 3,15 årsverk.

Helsestasjonen fikk i 2021 innvilget tilskudd til 1,0 årsverk over en 3 årsperiode (2021, 2022, 2023). Ansatte i prosjektstillingen fra Helsedirektoratet er ved årsslutt regnet med i avdelingens årsverk og er fast ansatt jf. gjeldende regelverk da ansettelsen har vart utover 1 år.

Ved årsslutt ble prosjektstillinger som var i 2023 avsluttet.

På sykehjemmet har alle avdelingen har holdt seg innenfor rammene til antall årsverk.

Hjemmetjenesten har redusert i forhold til aktivitet der det har vært mulig.

Tildeling og rehabilitering har hatt flere personer knyttet til prosjekter som ble avsluttet ved utgangen av 2023.

6.1.3 Nøkkeltall - aktivitetsnivå i tjenestene

Sektoren har kontinuerlig fokus på innsatstrappen i alle tjenester.

Det arbeides systematisk med tidlig innsats i forhold til barn og unge og deres familier.

Ferske tall tyder på økt bruk av velferdsteknologi og hjelpemidler.

Det arbeides kontinuerlig med oppgavefordeling i tjenestene.

Aktiviteten i sektoren er meget varierende og uforutsigbar. Dette er krevende i forhold til bemanningsfaktor. Kompleksiteten i våre tjenester øker både i hjemmetjenesten og på sykehjemmet.

Sektorens tiltak i budsjettet for 2023

Kommunedirektørens forslag driftsbudsjett 2023	2 023	Resultat 2023
24 010 - Midlertidig omprioritering til prosjekt (020)	-230 000	Dette er gjennomført
24 010 - Opplæringsvakter i løpet av året (054)	300 000	Det er brukt kr. 424 000,- på opplæringsvakter i 2023
24 010 - Psykologstilling 0,5 årsverk, utsatt ansettelse 01.04.23 (032)	- 115 000	Det er ansatt psykologspesialist fra 1/6-23 men med en lønn høyere enn budsjettet. Det er likevel en innsparing på kr. 113 000,-
24 050 - Assistenter på sykehjemsavdelingene, økning 0,65 årsverk (053)	300 000	Assistentene er på plass og det meldes om at tiltaket er meget vellykket.
24 050 - Salg av sykehjemsplasser dersom kapasitet (043)	-400 000	Det har vært etterspørsel etter plasser men ikke kapasitet på sykehjemmet til gjestepasienter.
24 050 - Økte matvarepriser på kjøkkenet (055)	250 000	Matvareprisene er økt betraktelig og merforbruket endte på i overkant av kr.500 000,-
24 055 - Medisinsk forbruksmateriell - sykehjem, reduserte utgifter (057)	-100 000	Også på dette området er prisene økt og sektoren endte på et merforbruk på nærmere kr. 190 000,-.
Sum tiltak	7 023	

Hjemmetjeneste

Tjenesten har forholdsvis jevn aktivitet gjennom året.

Tjeneste	Forventet resultat i snitt 2023	Budsjetterte tjenestetimer 2023	Resultat 2022	Resultat 2023
Hjemmesykepleie	810	Inntil 810 tjenestetimer	779	685
Hjemmehjelp	110	110	100	91

Sykehjem

Aktiviteten på sykehjemmet har variert stort i 2023. På slutten av året har det vært kontinuerlig fullt. Det er stor pågang på plasser for personer med demens.

Omsorgsboliger

Aktiviteten på boligene har også variert betydelig i løpet av året. 3. tertial er beleggsprosenten på 98,32.

Tjeneste	Plasser	Gj.snittlig belegg - Måltall 2023	Gj.snittlig belegg med pasientbetaling - Måltall 2023	Gjennomsnittlig beleggsresultat 2022	Gj.snitt beleggsresultat med pasientbetaling 2022	Gj.snittlig belegg 2023	Gj.snittlig beleggsresultat med pasientbetaling
Sykehjem	46	98 %	95 %	95,19 %	94,52 %	97,22	94,70
Omsorgsboliger	45	98 %	98 %	93,2 %		93,53	

Avdeling for Tildeling og rehabilitering 2023

Avdelingen jobber på tvers av sektorer, og leverer da også tjenester til Sektor for velferd, psykisk helse og habilitering og Oppvekst (fysioterapi til barn/unge/tekniske hjelpemidler)

Fysio og ergoterapitjenesten - hjelpemiddelformidling

Fastlønnede fysioterapeuter har fortsatt stor pågang av innbyggere som ønsker lavterskel og forebyggede trening i grupper lavt i innsatstrappen. Per i dag er det i løpet av en uke 13 treningsgruppe hvor deltagerne har eget opplegg individuelt tilpasset etter målsetning. For noen som en del av et Frisklivstilbud. Kapasitet gjør at det ikke er mulig å etablere flere grupper, det har vært ventelister gjennomgående gjennom hele 2023.

Ergoterapeut i 20% stilling har i 2023 hatt saker hos totalt 39 brukeres; 25 boligsaker/tilrettelegging (inkl. andre typer hjelpemidler i disse sakene) 9 brukere med div. hjelpemiddelsaker, herav 3 omfattende saker.

Ulike hjelpemidler er et viktig tiltak for at eldre skal kunne bli boende trygt og så lenge som mulig hjemme. Ut fra demografiske sammensetning av befolkningen i kommunen, at innbyggere ønsker å bo lengst mulig i egen bolig, har kommunen sett en stor økning av behov for hjelpemidler i hjemmene over tid. Løpende formidling av tekniske hjelpemidler til barn, unge og voksne utføres nå i stor grad av de fastlønnede fysioterapeuter.

Statistikk fra NAV Hjelpemiddelsentralviser for Tvedestrand kommune 2023, tall for Froland kommune er tatt med for sammenligningens skyld:

Komm. - nr.	Kommune	Antall aktive brukere	Antall brukere med utleverte hjelpemidler i perioden	Antall nye brukere i perioden	Antall mors	Antall hjelpemidler utlevert	Antall hjelpemidler innlevert	Samlet verdi for utleveringer	Samlet verdi for utleveringer ekskl. deler
4213	Tvedestrand	342	230	72	81	1 435	866	5 711 184	5 108 957
4212	Froland	129	64	15	24	466	281	2 384 082	2 097 839

Frisklivssentral

Det er i 2023 startet en sondering i forhold til interkommunalt samarbeid mellom Gjerstad,

Tvedestrand og Risør når det gjelder læring og mestringstilbud.

Innsatsteam hverdagsrehabilitering

Innsatsteamet er en viktig ressurs for målrettet bl. annet kunne å ta imot utskrivningsklare pasienter med funksjonsfall fra sykehus, eller for å sikre overganger og pasientforløp mellom blant annet mellom sykehjem og hjem og hjem til omsorgsbolig. Spørsmål om «hva som er viktig for den enkelte» er utgangspunkt for tiltak som er trening, trygging og tilrettelegging. Teamet har gitt tjenester til 56 brukere, men de fleste av disse har hatt innsats fra timet flere ganger igjennom året. I 2023 har det til tider vært redusert kapasitet i teamet grunnet fravær, og vanskelig å få tak i vikarer, også med rett kompetanse.

Innsatstrappa - videre arbeid med bærekraftige helse og omsorgstjenester

Den tverrsektorielle prosjektgruppen leverte den ferdige rapporten *Innsatstrappa Tvedestrand kommune* Rapport fra prosjektgruppa 11.05.2023.

Etter anbefaling fra denne prosjektgruppen, ble det etablert en ny arbeidsgruppe for arbeid med Innsatstrappa, også denne med representanter fra hver sektor. Denne arbeidsgruppen hadde sitt første møte 24.10.2023. Arbeidsgruppen møtes ca hver tredje uke.

Mandat og målsetting er at innsatstrappen blir et levende verktøy i kommunen og gjort kjent i alle sektorene og hos innbyggere ved å

- **Hvordan bruke innsatstrappa?** Kartlegge relevante tiltak som er i gang i organisasjonen/de ulike sektorene, avklare om det er aktuelt med tilpassing til innsatstrappa
- Kartlegge aktuelle nye tiltak i de ulike sektorene
- Konkretisere tiltak for innsalg både innad i organisasjonen og ift. samfunnet
- Forslag til prioritering av tiltak overfor ledergruppa
- Holde oversikt over framdrift i de ulike tiltak
- Bistå sektorene i arbeidet med å implementere/integrere innsatstrappen

Tildelingskontor sektor for helse, familie og rehabilitering

Til innsatstrappen er det utviklet en tilhørende Ressurskalkulator som er et faglig og ressursmessig prioriteringsverktøy. Ressurskalkulatoren tydeliggjør hva en enkelt tjeneste vil legge beslag på av ressurser og gjør det mulig å sammenligne alternative løsninger og betydningen av å rette innsatsen mot tiltak på forskjellige trinn. Østre Agder samarbeidet er høst 2023 blitt noe kjent med denne, og arbeidet videre vil pågå i 2024.

Det er i 2023 startet et arbeid med evaluering av *Retningslinjer for tildeling av tjenester 2018*. Arbeidet med sektorens Innsatskatalog vil fortsette i 2024. Det er fattet 397 enkeltvedtak på tjenester i sektoren, 9 av disse var avslag på søknader.

TØRN -Pilot- prosjektet ble som planlagt avsluttet i november 2023. Tørn – Sammen om fremtidens helse og omsorg - KS

Prosjektet har gitt oss en svært nyttig arbeidsmetodikk, og det har vært lærerikt å være i nettverket sammen med de andre kommunene. Kommunens koordinator for prosjektet, Hege Bjerkeseth er tilknyttet et nyopprettet nettverk for alle kommuner som har vært med i tidligere piloter, dette for å bidra til fortsatt nettverksbygging, dokumentdeling og annen nyttig informasjonsdeling.

Nyby

Kommunestyret bevilget i 2023 midler til oppstart av *Nyby – plattformen for*

ressurssamarbeid. Mennesker er muligheter | Nyby. Nyby er utviklet, i likhet med mye annen velferdsteknologi, for å frigjøre helseansattes tid og å få mer hjelp til de mest sårbare. Helseansatte formidler behov for hjelp til ærend, praktisk hjelp, følge til lege, mosjon eller sosiale aktiviteter – direkte til kvalifiserte innbyggere og frivillige på vegne av dem som trenger det, gjennom Nyby-appen på sine arbeidstelefoner.

Det ble gjennomført både koordineringsmøter, workshops og ulike kartlegginger fra juni 2023. Dette førte til at vi valgte å ha en pilot, hvor fokus var *Følgetjenester* hos beboere ved Strannasenteret, avdeling Omsorgsboliger og 9 frivillige gjennom Frivilligsentralen. Ansatte, ved to superbrukere la ut oppdrag, og de frivillige «tok» da disse oppdragene. Piloten hadde oppstart 13.11.2023 og varte ut året innen det ble satt i drift. Vi høstet nyttige erfaringer underveis og i løpet av denne pilot-fasen, som gjorde oss i stand til å foreta nødvendige justeringer og endringer innen vi kunne sette det hele i drift. Det jobbes i 2024 aktivt og bevisst for videre skalering for bruken av denne plattformen

Helseteknologi (velferdsteknologi)

Det er i 2023 en økning i bruk av Helseteknologi i sektor for helse, familie og rehabilitering og sektor for velferd, psykisk helse og habilitering, spesielt når det gjelder kameratilsyn. Det er derfor et merforbruk på lisenser og utstyr. Avdeling for tildeling og rehabilitering bærer kostnader for E-helse (digital hjemmeoppfølging, elektroniske medisineringsstøtte og annen helseteknologi herunder lisenser) for begge sektorene.

Det har vært stabil teknisk drift gjennom året, med en økning i antall brukere med VFT, særlig kameratilsyn betjent fra responscenteret har vist seg nyttig.

Elektroniske medisindispensere og digital hjemmeoppfølging har hatt ekstra fokus og innsats gjennom Tørn-prosjektet, og det har gitt et lite løft i utbredelsen.

Åpen dag om VFT og hjelpemidler ble arrangert på kommunehuset i juni, med relativt lite besøk. Vi antar det skyldes fint sommervær, og vil derfor ha dette som et høst-arrangement kommende år.

Samarbeidet med andre Agder-kommuner fungerer godt, men kunne med fordel vært tettere, både for prosjekter, pilotering og drift.

I 2023 er det nedsatt en arbeidsgruppe som skal evaluere **Strategisk rammeplan for innføring av helse- og velferdsteknologi i Tvedestrand kommune. 17.02 2016**, og komme med forslag til ny *Overordnet strategisk rammeplan 2023- 2027 for Helseteknologi i Tvedestrand*, samt handlings og kommunikasjonsplan i 2024.

Helseteknologi -Hjemmeboende:

Løsning	Ca. antall brukere	Oppstart	Kommunalt responsenter?
Trygghetsalarm, stasjonær	138	des.17	Ja
Trygghetsalarm, bærbar	2	Medio 2019	Ikke foreløpig
Døralarm	3	jan.18	Ja
GPS sporingsbrikker	1	mar.17	Nei
Elektronisk medisindispenser (Pilly + Karie)	8	2016	Nei
APPETITus (ernæringsapp)	noen få	2016	Nei
Kameratilsyn, planlagt	4	aug.19	Ja, fra juni 2022
Kameratilsyn, hendelsesbasert	5	aug. 22	Ja, fra juni 2022
Bevegelses-/ sengesensor	5	aug.19	Ja

Løsning	Ca. antall brukere	Oppstart	Kommunalt responscenter?
Fallsensor	9	nov.19	Ja
Elektroniske låser (m/ nøkkelkort)	17	2016	Nei
Digital hjemmeoppfølging (DHO) (Kols, multimorbid, diabetes)	5	2020	Ja (TMS)
Digitalt besøk (videosamtale, Komp)	13	2021	Nei
Kollegavarsling med GPS	3	2018	Nei

Helseteknologi- Sykehjem/ institusjon:

Løsning	Ca. antall brukere	Oppstart	Kommunalt responscenter?
Digitalt sykesignalanlegg	46 rom (dekning: hele Strannasenteret)	sep.18	Nei
Døralarm	1	2017	Nei
Bevegelsessensor	10	2016	Nei
Sengesensor (erstattes av bevegelsessensor)	0	2016	Nei
Fuktsensor	0	2016	Nei
Kollegavarsling/ Nødalarm	1	jan. 2023	Nei
Pust-styrt trygghetsalarm	0	2020	Nei
Passeringssensor (smile-ID)	10	des.18	Nei
Kameratilsyn	2	feb.18	Nei
Trygghetsalarm, bærbar	46	2018	Nei
GPS sporingsbrikker	1	mar.17	Nei
Digitalt besøk (videosamtale + Komp)	7	2020	Nei

Prosjekt Mestringskole demens

Prosjektet fikk tjenesteutviklingstilskudd fra Statsforvalter i 2022, og ble videreført med midler i 2023. Kognitiv stimuleringsterapi er en metode utviklet for personer med mild til moderat grad av demens. Kognitiv stimuleringsterapi er en standardisert, strukturert metode med ulike aktiviteter som stimulerer kognitiv funksjoner som blant annet orientering, språk, oppmerksomhet, fysisk aktivitet og dagliglivets funksjoner. Dette ved å delta i gruppe for aktivitet, mestring, deltakelse via meningsfulle aktiviteter som er viktig for helsen og for å vedlikeholde og stimulere.

Det har vært 6 deltakere, 4 timer i uken. Det har ikke vært økonomisk mulig å videreføre dette tilbudet ut over prosjektperiode.

Pårørendeskole demens/demenskoordinator

Tilbudet om pårørendeskole arrangert av kommunens demenskoordinator bidra til at pårørende får støtte til mestring gjennom tilpasset opplæring, veiledning og rådgivning. Aldring og helse har utviklet en et opplærings- og veiledningstilbud til pårørende, som tilbys både til pårørende/andre nærstående som opplever et tidlig forløpet og har en mindre krevende situasjon, og til de som har særlig tyngende omsorgsarbeid. Felles for tilbudene er at de skal gi pårørende kunnskap til å mestre situasjonen og fyller pårørenderollen slik de ønsker det. Da kan for eksempel ulike demenssykdommer, symptomer, forløp, behandling og tjenestetilbud være nyttig å få kunnskap om.

Pårørendeskolen arrangeres 2 ganger pr. år., og deltakere vår 2023 var 10 personer og høst 18 personer.

Avdeling helse og familie

Tilskuddsordningen «Styrking og utvikling av helsestasjons- og skolehelsetjenesten»

Helsestasjonen fikk i 2021 innvilget videreføring av tilskudd til 1,0 årsverk til helsesykepleier i en tre årsperiode - i årene 2021, 2022, 2023. I andre og tredje tilskuddsår er det, jf. gjeldende regelverk en egenandel for kommunen. Tilskuddsmidlene til 1,0 årsverk gjør en uvurderlig og viktig forskjell for helsestasjonstilbudet for barn, unge og deres familier. I søknaden ble det utarbeidet en 3-årig kompetanseplan i henhold til gjeldende regelverk og veileder for både helsestasjon og jordmor. Denne kompetanseplanen er fulgt opp.

I 2023 fikk kommunen innvilget søknaden til Bufdir om tilskudd til Implementering av kommunenes bedre tverrfaglige samhandlingsmodell (BTS). Sektorleder for oppvekst og læring, avdelingsleder for avdeling helse og familie og avdelingsleder i barnehage satt i en prosjektgruppe som ivaretok framdriften av denne implementeringen.

Sensommeren 2023 ble det blant annet arrangert en tverrfaglig fagdag for ansatte i kommunen som jobber med barn og unge. Ansatte fra privat barnehage og politi var også deltakere.

I 2023 fikk også kommunen ferdigsertifisert fire ansatte som "urotrenere". De ansatte kurser nå kommunens ansatte i urokurs - "hva skal og kan ansatte gjøre når de er bekymret for et barn".

6.1.4 Sykefravær

Sykefravær	Sykefravær 2022	Sykefravær 2023	Endring
Korttid	2,3%	2,8%	0,6%
Langtid	7,6%	9,4%	1,8%
Sum fravær	9,9%	12,3%	2,4%

Sektoren har et forholdsvis høyt sykefravær i 2023.

Sektoren har fokus på fravær og har jevnlig møter med representant fra NAV med fokus på opplæring og oppfølging av sykmeldte. Det er fokus på godt arbeidsmiljø og nærvær på personalmøter og avdelingsmøter.

Det er foreslått tiltak for økning av grunnbemanning på sykehjemmet for budsjett 2024. Det er grunn til å tro at dette vil redusere behovet for overtid og få ned sykefraværet.

6.1.5 Målekart

Fokusområder	Indikator	Mål	Resultat
Brukere	Brukerundersøkelse, score	Gjennomføres i 2023	Ikke gjennomført
Medarbeidere	Medarbeiderundersøkelse, score	4,2	Skal gjennomføres i 2024
	Medarbeiderundersøkelse, svarprosent	60 %	
	Sykefravær, totalt	8,0 %	12,3
	Sykefravær, korttid	1,8 %	2,8
Økonomi	Budsjettavvik	+/- 0,5%	3,7

6.1.6 Fokusområder

Fokusområder

- **Bærekraftig utvikling;** Sektoren har vært aktivt deltagende i prosjektgruppen-innsatstrappen. Det arbeides med kontinuerlig fokus på mestring, forebygging og tverrfaglighet. I arbeidsgruppen som er opprettet i forbindelse med innsatstrappen er kommunepsykolog, kommuneoverlege, folkehelsekoordinator og systemansvarlig med.
- **Rekruttering/heltidskultur:** Det arbeides kontinuerlig med økning av deltidsstillinger. Sektoren har fokus på arbeid med ansvarliggjøring og arbeider kontinuerlig med arbeidsmiljøet. Sektoren har hatt fokus på oppgavefordeling og spissing av kompetanse i de forskjellige faggrupper.
- **Anskaffelse og implementering av velferdsteknologi samt digitalisering av tjenesten. Faglighet og fleksibilitet og best mulig utnyttelse av ressurser:** Sektoren arbeider kontinuerlig med fokus på velferdsteknologi. Sektoren har deltatt i et prosjekt i regi av KS hvor det arbeides systematisk med oppgavefordeling og bruk av velferdsteknologi. Ferske tall tyder på at Tvedestrand har en god økning i bruk av velferdsteknologi. Det er gjennomført åpen dag på kommunehuset med demonstrasjoner av velferdsteknologi, hjelpemidler samt informasjon om innsatstrappen.
- **Leve hele livet reformen:** Innholdet i reformen er tatt med i arbeidet med innsatstrappen.
- **Tverrfaglig samarbeid med kommunens enheter og tjenester som ivaretar tjenester til barn, unge og familier.** Det er gjort et betydelig arbeid i kommunen på dette området. Det er også innvilget prosjektmidler til videre implementering av BTS-modellen. Det er godt samarbeid på tvers av sektorene i dette arbeidet.

6.1.7 Helse, miljø og sikkerhet

Avholdte medarbeidersamtaler

Medarbeidersamtaler / seniorsamtaler er stort sett utført.

HMS avvik

Det er totalt for sektoren ca 80 HMS-avvik. Hjemmetjenesten 33 HMS-avvik og sykehjemmet -totalt 23 avvik. Gjelder i hovedsak slag og spark fra beboere, samt brudd/manglende rutiner.

Helse og familie - HMS-avvik, IKT problemene på Tjenna Legekontor medførte et betydelig antall avviksmeldinger særlig på teknisk utstyr og også til arbeidsmiljøet relatert til disse problemene.

Avholdte øvelser

Obligatorisk brannøvelse gjennomført høsten -23.

I 2023 ble det gjennomført brannøvelse på helsestasjonen. Det planlegges å gjennomføre brannøvelser i 2024, både på helsestasjonen og på Tjenna Legekontor.

Vernerunder

Det ble ikke avholdt fysiske vernerunder på Strannasenteret i 2023 pga. fravær/sykdom hos verneombud. det ble forsøkt gjennomført vernerunde i kvalitet- og avvikssystemet

med forholdsvis lav svarprosent.

Avdeling Helse og familie. Det ble avholdt vernerunde både på helsestasjonen og Tjenna Legekantor. Det er gjennomført tiltak vedrørende det som ble meldt inn.

Det har vært særlig utfordrende vedrørende bygget til legekantoret i Søsterdalen. Dette gjelder både innvendig og utvendig og det har vært egne møter med bergavdelingen for å ivareta dette på en god nok måte. I etterkant av vernerunden på Tjenna Legekantor ble det avholdt et møte med vaktmester, kommuneoverlege, sektorleder, avdelingsleder, kommuneoverlege og helsesekretær på Tjenna Legekantor med mål om å gå gjennom mulighetsbildet for å imøtekomme de utfordringene som er i lokalene for å kunne ivareta driften.

Kompetanseheving

Det er flere ansatte som har gjennomført kompetansehevinger i 2023.- Det søkes hvert år kompetansemidler fra Statsforvalteren.

En ansatt fullført fagskole, hverdagsrehabilitering

-En ansatt går fagskole demens og alderspsykiatri

-En ansatt går fagskole, veiledning

-Tre ansatte fullført fagskole, veiledning

-To ansatte fullførte sykepleierutdanning

-To ansatte fullførte videreutdanning i demens og alderspsykiatri

-Tre ansatte fullførte videreutdanning i veiledningspedagogikk

-Seks ansatte fullførte videreutdanning i avansert kartlegging

-33 ansatte har gått på abc fordelt på demens og eldreomsorg

